

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

7311

AMASYA İLİ EZİNEPAZAR VE UYGUR
KASABALARININ SOSYAL GELİŞME AÇISINDAN
KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

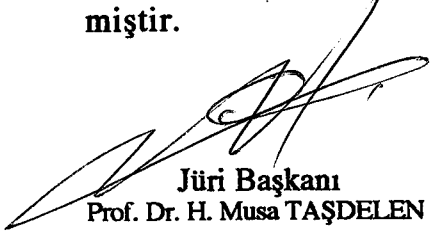
Yunus AYDIN

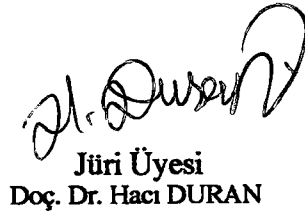
7311

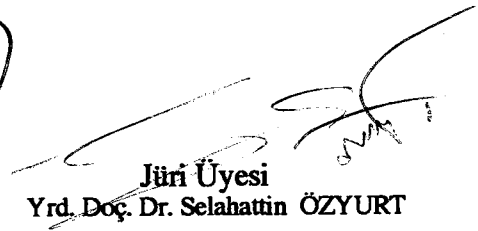
Enstitü Anabilim Dalı : Sosyoloji

Enstitü Bilim Dalı : Sosyoloji

Bu tez 15/07/1998 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı
Prof. Dr. H. Musa TAŞDELEN

Jüri Üyesi
Doç. Dr. Hacı DURAN

Jüri Üyesi
Yrd. Doç. Dr. Selahattin ÖZYURT

ÖNSÖZ

Türkiye'de Karadeniz Bölgesi hariç toplu köy tipi hakimdir. Böyle olmasının coğrafi, siyasi, iktisadi, hukuki ve kültürel (KURTKAN BİLGİSEVEN, 1988:68-71) sebepleri vardır. Cumhuriyetin ilk yıllarında % 80 gibi nüfusun büyük çoğunluğunun kırsal kesimde yaşaması bu alandaki düzenlemelerin zorluğunu ve ciddiyetini göstermektedir. 1950'li yıllarda hızlı biçimde başlayan göç olgusu devam etmesine rağmen, nüfusun % 38'i halen kırsal kesimde hayatını sürdürmektedir. Kentlerin çekiciliği de devam etmektedir. Buna karşılık planlı dönemlerde 1965 yıllarından itibaren çözüm olarak MERKEZ KÖY, KÖY KENT, TARIM KENT yaklaşımları gündeme gelmeye başlamıştır. 1983'den itibaren Merkez Köy uygulamasına geçilmiştir. İşte Merkez Köy seçilen yerleşim birimlerinin çoğu bugün kasaba olmuştur. Tez konumu doğup büyüdüğüm, halen ilişkili olduğum köyümün karşısındaki iki kasaba olarak seçmemde bu konunun ülkemiz ve gelecek açısından önemi etkili olmuştur.

Çalışma süresince verilen destek ve yardımları burada anmam bir vefa borcudur. Başta çalışma boyunca hiç desteğini esirgemeyen danışmanım Y.Doç.Dr. Selahattin ÖZYURT, konu seçiminde ışık tutan Doç.Dr. Hacı DURAN, Bölüm Başkanım Prof.Dr. H.Musa TAŞDELEN, resmi bilgi ve belgelerin verilmesini sağlayan Amasya Valisi Kemal NEHRUZOĞLU ve İl İdare Müdürleri, Ezinepazar Belediye Başkanı Ali ALTINOK, Uygur Belediye Başkanı Ahmet DURAN ve belediye çalışanları, anketlerin hazırlanmasında, dökümünde, tüm çalışma boyunca yoğun işleri arasında zaman ayıran, hiçbir yardımını esirgemeyen değerli, nazik, dost insan Doç.Dr. Kemal ESENGÜN (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekan Yardımcısı ve Tarım Ekonomisi Bölüm Başkanı) her zaman takdir ve şükranla anacağım isimlerdendir. Ve her çalışmamda olduğu gibi tezin yazma görevini ısrarla benden isteyen, hızla, dikkatle ve titizlikle yazan kardeşim Nadide ARDAHANLI'nın yardımını unutmam mümkün değildir. Hepsine teşekkür ediyorum.

Yunus AYDIN

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖNSÖZ	I
İÇİNDEKİLER	II
KISALTMALAR	VIII
TABLolar LİSTESİ	IX
HARİTALAR LİSTESİ	XVI
ÖZET	XVII
İNGİLİZCE ÖZET	XVIII
GİRİŞ	1
1. ARAŞTIRMADA KULLANILAN KAVRAMLAR	4
1.1. Köy	4
1.2. Merkez Köy	5
1.3. Kasaba	7
1.4. Kent, Kent Toplumu	8
1.5. Köy-Kent	9
1.6. Tarım-Kent	9
1.7. Sosyal Gelişme	9
1.8. Kırsal Sanayi	11
1.9. Kırsal Sektör	12
1.10. Kırsal Alan Planlaması	12

1.11. Kırsal Alan	13
1.12. Kırsal Kalkınma	13
1.13. Toplum Kalkınması	13
1.14. Toplumsal Kurum	14
1.15. Toplumsal Değişme	14
1.16. Sosyal Güvenlik	14
2. YÖNTEM	16
2.1. Amaçları	16
2.2. Sayıtlar	16
2.3. Araştırmanın sınırları	17
2.4. Evren ve Örneklem	17
2.4.1. Evren	17
2.4.2. Örneklem	17
2.5. Verilerin Toplanması	19
2.5.1. Yazılı Kaynaklar	19
2.5.2. Resmi ve Özel Kurumlardan Alınan Bilgiler	19
2.5.3. Mülakat	20
2.5.4. Anket	20
2.6. Verilerin Analizi	20
2.7. Sınırlılıklar ve Zorluklar	21
2.8. Tanımlar	22
3. EZİNEPAZAR ve UYGUR KASABALARI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER...	23
3.1. Tarihçeleri	23
3.1.1. Ezinepazar Kasabası	23
3.1.2. Uygur Kasabası	23
3.2. Ezine ve Uygur Kasabalarının Konumu	24
3.2.1. Yer ve Dağlar	24
3.2.2. Sınırlar	25
3.2.3. Denizden Yükseklik (Rakım)	25

3.2.4. Akarsular	25
3.2.5. İklim Özellikleri	25
3.3. Kasabalarda Örgütler	28
3.3.1. Yönetim İdare (Belediye ve Muhtarlıklar)	28
3.3.2. Kooperatif ve Dernekler	30
3.4. Kasabalarda Sosyal Tesisler	31
3.4.1. Cami ve Mescidler	31
3.4.2. Kahveler	31
3.4.3. Belediye Sosyal Tesisleri	32
3.4.4. Turistik Tesisler	32
3.4.5. Spor Tesisleri	33
3.5. Kasabalarda Ulaşım	33
3.6. Kasabalarda Problemler, Projeler	33
4. NÜFUS, GÖÇ ve HAREKETLİLİK	35
4.1. Nüfus	35
4.2. Göç Hareketlilik	37
4.2.1. Dış Göç	37
4.2.2. İç Göç	39
4.2.3. Göç Sebepleri	40
4.2.4. Göçün Hızı	40
4.2.5. Dışarda Olanlar	41
4.2.6. Göç Nedenleri (Önceki Gidenler)	43
4.2.7. Göç Edenlerin İşi	44
4.2.8. Geriye Dönüş	44
4.2.9. Kırsal Sanayi, Kalkınma ve Göç	45
4.2.10. Turizm	46
4.2.11. Yakın İl (Amasya'ya) ve İlçe (Turhal'a) Gidiş Süreleri ...	49
5. AİLE	51
5.1. Eş Seçme, Evlilik Yaşı, Akraba Evliliği	51
5.2. Nikah Şekli	58

5.3. Evlilik Töreni	59
5.4. Eş Seçmede İstenen Özellikler	60
5.5. İlk Yerleşme	61
5.6. Aile Şekli	62
5.7. Eş Sayısı	65
5.8. Ailede Kararlar (Otorite)	66
5.9. Çocukta Cinsiyet Tercihi	67
5.10. Çocuk Sayısı	69
5.11. Başlık Parası	70
5.12. Eş ve Kızları Çalıştırma	72
5.13. Ailede Kuşak Çatışması	73
5.14. Aile Büyüklerinin Çalışması	74
5.15. Yaşlı Anne ve Babaların Bakımı	75
6. EĞİTİM	76
6.1. Örgün Eğitim	76
6.1.1. Eğitim Düzeyleri	79
6.1.2. Anne - Baba ve Çocukların Öğrenim Durumları	80
6.1.3. Anne ve Babaların Çocukları İçin Okul Tercihleri	82
6.1.4. Çocukları Okutma Sebebi	85
6.2. Yaygın Eğitim	87
6.3. Genel Kültür	92
6.3.1. Gazete Alma, Okuma	92
6.3.2. Televizyon	95
6.4. Boş Zaman Faaliyetleri	98
7. SAĞLIK ve SOSYAL GÜVENLİK	101
7.1. Sağlık	101
7.1.1. Alışkanlıklar	102
7.1.2. Tedavi Yöntemleri	104
7.1.3. Sürekli Hastalıklar	110

7.2. Sosyal Güvenlik	112
8. TARIM (SEBZECİLİK, MEYVECİLİK, TARLA TARIMI, HAYVANCILIK) ..	113
8.1. Sebzeçilik	113
8.2. Meyvecilik	122
8.3. Tarla Tarımı	131
8.4. Hayvancılık	137
8.5. Yonca, Çayır, Mer'a, Orman	142
9. MESLEKLER, MEŞGULİYETLER, GEÇİM	146
9.1. Kasabalarda Farklı İşler - İş Bölümü	146
9.2. Geçim, Mesguliyet	148
9.3. Ortalama Gelirler	149
9.4. Aile Bütçesine Dış Katkı	150
9.5. Sahip Olunan Arazi	152
9.6. Zenginlik Ölçüsü, Anlayışı	153
9.7. Miras Devri	154
9.8. Arazi Toplulaştırması	155
9.9. Çocukların Gelecekte Yapacağı İşler	156
9.10. Ev - Konut Mülkiyeti, Kira	157
9.11. Kullanılan Üretim Aracı, Ekipman	159
9.12. Tarlalara Ulaşım	161
10. DEĞİŞME	164
10.1. İlçe Olma, Dışa Açılma	164
10.2. Yeni Eşya Alma, Kullanma	164
10.3. Konut ve Değişim	165
10.4. Isınma, Su Isıtma, Güneş Enerjisi	168
10.5. Ev Eşyası	170
10.6. Yiyecek, Beslenme	172
10.7. Giyecek	174

10.8. Lüks Eşya Anlayışı	175
10.9. Tasarruf - Yatırım	176
10.10. Sorunların Halli	177
10.11. Haberleşmede Değişim	179
11. SONUÇ ve ÖNERİLER	183
11.1. Sonuç	183
11.2. Öneriler	189
KAYNAKLAR	191

EKLER:

Ek-1 Amasya Valiliğine Verilen Araştırma İzin Dilekçesi Sureti	194
Ek-2 Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dekanlığının Amasya Valiliğine Yazdığı İzin Yazısı Sureti	195
Ek-3 Amasya Valiliğinin İzin Yazısı Sureti	196
Ek-4 Kasabaların Fotoğrafları	197
Ek-5 Anket Soruları	201
ÖZGEÇMİŞ	218

KISALTMALAR

- Bkz.** : Bakınız
- DİE** : Devlet İstatistik Enstitüsü
- DPT** : Devlet Planlama Teşkilatı
- Ezine** : Ezinepazar Kasabası
- Uygur** : Uygur Kasabası

TABLolar LİSTESİ

Nosu	Konusu	Sayfa
3.1	Kasabaların Hane Sayısı	28
3.2	Belediyelerin Personel Durumları	29
4.1	Anket Uygulanan Hanelerde Oturanlar	36
4.2	Yurt Dışına Gitmeyi Düşünme	38
4.3	Düşünülen Ülke	38
4.4	Yurt İçinde İş Bulunsa Gitme Durumu	39
4.5	Yurt İçinde Tercih Edilen Yer	39
4.6	Göç Sebebi (Yeni Gitmek İsteyenlerin)	40
4.7	Göç Zamanı	41
4.8	Aileden Dışarda Olan	41
4.9	Dışardakilerin Sayısı	42
4.10	Dışardakilerin Ne Zaman Gittikleri	42
4.11	Göç Sebebi (Önceki Gidenler)	43
4.12	Gidenlerin İşi	44
4.13	Geriye Dönüşü Düşünme	45
4.14	Kırsal Sanayiye İsteme	45
4.15	Sürekli Geziye Gitme	46
4.16	Geziye Yılda Kaç Defa Gidildiği	47
4.17	Gezi Yeri - Yönü	47
4.18	Gezi Amacı	48
4.19	Geziye Götürülenler	48
4.20	Amasya ve Turhal'a Gidiş Sıklığı	49
4.21	Amasya ve Turhal'a Gidilen Vasıta	49
4.22	Turhal ve Amasya'ya Gidiş Nedeni	50
5.1	Eş Seçme Durumu	52
5.2	Çocukların Eşlerini Seçme Şekli	52
5.3	Evlenme Yaşı	53
5.4	Oğlunu Evlendirme Yaşı	53

Nosu	Konusu	Sayfa
5.5	Kızını Evlendirme Yaşı	54
5.6	Şu Anda Kızını Evlendirme Yaşı	54
5.7	Şu Anda Oğlunu Evlendirme Yaşı	55
5.8	Eşle Akrabalık	56
5.9	Evlenilen Yer	56
5.10	Oğlunu Nereden Evlendirdiği	56
5.11	Kızını Nereye Verdiği	57
5.12	Çocukları Akraba İle Evlendirme Sebebi	57
5.13	Damatla Akrabalık	58
5.14	Gelinle Akrabalık	58
5.15	Nikah Şekli	59
5.16	Evlilik Töreni (Düğün)	60
5.17	Eş Seçmede Dikkat Edilenler	61
5.18	İlk Evlilikte Yerleşilen Yer	62
5.19	Evli Oğlu ile Kalma	62
5.20	Evde Başka Evli	63
5.21	Evlendireceği Oğlunun Oturma Yeri	64
5.22	Evlendireceği Kızının Oturma Yeri	64
5.23	Yapılan Evlilik Sayısı	65
5.24	Yaşanılan Eş Sayısı	65
5.25	Birden Fazla Evlilik Sebebi	66
5.26	Evde Kararların Alınış Biçimi	67
5.27	Çocuk Cinsiyetinde Tercih	68
5.28	Tercih Edilen Çocuk Cinsiyeti	68
5.29	Erkek Çocuğuna Daha Fazla Düşme	68
5.30	Sahip Olunan Çocuk Sayısı	69
5.31	İstenen Çocuk Sayısı	70
5.32	Evlenirken Başlık Parası Verme	71
5.33	Oğluna Başlık Parası Verme Durumu	71
5.34	Kızından Başlık Parası Alma Durumu	71
5.35	Uygun İşte Eşini Çalıştırma	72
5.36	Uygun İşte Kızını Çalıştırma	73
5.37	Çocuklarla Anlaşamama (Kuşak Çatışması)	73
5.38	Çocuklarla Anlaşılamayan Konular	74

Nosu	Konusu	Sayfa
5.39	Ailede Büyüklerin Çalışma Durumu	74
5.40	Yaşlı Anne Babaya Kimin Baktığı	75
6.1	Kasabalara Gelen Taşınmalı Öğrenci Sayıları	77
6.2	Ezinepazar ve Uygur Kasabalarında Öğrenci, Öğretmen, Personel ve Derslik Durumu (1997-1998 Eğitim Öğretim Yılı)	78
6.3	Eğitim Düzeyleri	80
6.4	Beylerin Öğrenim Durumu	81
6.5	Eşlerin (Hanımların) Öğrenim Durum	81
6.6	Çocukların Öğrenim Durumu	82
6.7	Çocukların Okutulmak İstenildiği Okul	83
6.8	Ortaokullardan Sonra Gidilecek Okul	84
6.9	Çocukların Okutulma Sebebi	85
6.10	Çocuklarını Daha Gelişmiş Yerde Okutmak İsteme	86
6.11	Çocukları Ana Sınıfına Gönderme	86
6.12	Kasabalarda Açılan Halk Eğitim Kursları	87
6.13	Bayanlara Kurs İsteği	88
6.14	Bayanlara İstenilen Kurslar	88
6.15	Kurs İstememe Sebebi	89
6.16	Erkeklerle Kurs isteme	89
6.17	Erkeklerle İstenilen Kurslar	90
6.18	Erkeklerle Kurs İstememe Nedeni	90
6.19	Çocuğa İstenilen Meslek	91
6.20	Günlük Gazete Alma	92
6.21	Günlük Gazete Okuma	93
6.22	Alınan Gazete Sayısı	93
6.23	Alınan Gazeteler	94
6.24	Gazetelerde Takibedilen Yazılar	95
6.25	İzlenen TV Programı	96
6.26	Türkiye ve Dünyadaki Olayların Nereden Takib Edildiği	96
6.27	İzlenen TV Kanalları	97
6.28	İzlenen Seyredilen Filimler	98
6.29	Boş Zamanlarda Yapılanlar	99
6.30	Kahvehaneye Gidiş Nedeni	100

Nosu	Konusu	Sayfa
7.1	Sağlık Ocakları Personel Durumu	101
7.2	İçki Kullanma	103
7.3	İçkiyi Kullanma Aralığı	103
7.4	Kullanılan İçki Türleri	104
7.5	Hastalanma Halinde İlk Yapılan	105
7.6	Muskaya İnanma	106
7.7	Muska Yazdırma	106
7.8	Fala İnanma Baktırma	107
7.9	Gözden Taş Çıkartma	107
7.10	Kırık - Çıkıklarda Ne Yapıldığı	108
7.11	Bitkisel İlaç Kullanma	108
7.12	Çocuklara Aşı Yaptırma	109
7.13	Günlük Diş Fırçası Kullanma	109
7.14	Günde Kaç Defa Diş Fırçası Kullanıldığı	110
7.15	Çocuklara Diş Fırçası Alma, Kullandırma	110
7.16	Evde Devamlı Hasta	111
7.17	Sürekli Hastalık Türü	111
7.18	Herhangi Bir Sosyal Güvenliği Bulunanlar	112
7.19	Bağlı Oldukları Sosyal Güvenlik Kuruluşları	112
8.1	Sebze Ekimi	113
8.2	Sebzenin Ekiliş Amacı	114
8.3	Sebzenin Nerede Yapıldığı	114
8.4	Sebze Tohumlarının Elde Edilişi	115
8.5	Uzmanların Bilgisine Başvurma	116
8.6	Pazarlama Sorunu	116
8.7	Sebzelerin Pazarlanma Şekli	117
8.8	İkinci Ürün Ekme	118
8.9	İkinci Ürün Olarak Ekilen Sebzeler	119
8.10	İkinci Ürünün Hangi Üründen Sonra Edildiği	119
8.11	Genel Olarak Hangi Sebzelerin Ekildiği	120
8.12	Sebzenin Değerlendirilme Biçimi	121
8.13	İstenilen Tarlaya İstenilenin Ekilmesi	121
8.14	İstenilenin Ekilmeme Sebebi	122

Nosu	Konusu	Sayfa
8.15	Meyvecilik Yapma	123
8.16	Meyvecilik Yapmama Nedeni	123
8.17	Meyvecilikten Vazgeçme Nedeni	124
8.18	Yetiştirilen Meyve Türleri	126
8.19	Meyvelerin Pazarlama Biçimi	127
8.20	Meyve Fidanlarının Temin Edilişi	128
8.21	İlaçlama Yapıp Yapmama	128
8.22	İlaçlama Yapmama Nedeni	129
8.23	Budama Yapma	129
8.24	Çağla İken Seyreltme	129
8.25	Ağaçların Dip Bakımı	130
8.26	Meyveleri Soğuk Hava Deposunda Saklama	130
8.27	Soğuk Hava Deposuna İhtiyaç Olup Olmadığı	130
8.28	Pazarlamada Kasa Sandık Kullanma	131
8.29	Kullanılan Kasa-Sandık Türü	131
8.30	Tarla Tarımında Ekilen Ürünler	132
8.31	Kullanılan Gübreler	132
8.32	Toprak Tahlili Yaptırma	133
8.33	Mibzer Kullanma	133
8.34	Hasat Şekli	133
8.35	Tahıl Ekiminde Düşüş	134
8.36	Tohum Temin Şekli	135
8.37	Buğdayların Değerlendirilmesi	135
8.38	Ortak Tarla Verme	136
8.39	Kiraya Tarla Verme, Alma	136
8.40	Kiraya Tarla Verme Şartları	137
8.41	Ortaklık Şartlarının Belirlenmesi	137
8.42	Hayvancılık Yapma	138
8.43	Beslenen Hayvan Türü	138
8.44	Besi Amacı	139
8.45	Kar Amacıyla Yapılan Besinin Türü	139
8.46	Et Besiciliğinde Pazarlama	140
8.47	Süt Besiciliğinde Pazarlama	141
8.48	Beslenen, Hayvan Irkı	141

Nosu	Konusu	Sayfa
8.49	İrk Seçiminde Uzmanlardan Bilgi Alma	142
8.50	Yonca Ekme	143
8.51	Özel Mer'a	143
8.52	Yonca Alanı Ayırma	143
8.53	Yonca İçin Ayrılan Alan	144
8.54	Köy Mer'asından Yararlanma	144
8.55	Mer'a Islahı	144
8.56	Ormanların Korunması	145
9.1	Her İki Kasabada Bulunan İşyerleri	147
9.2	Geçim Şekli	148
9.3	Yıllık Ortalam Gelir	149
9.4	Yıllık Gelirin Oluşumu	150
9.5	Aile Bütçesine Dış Katkı	151
9.6	Dış Katkının Nereden Geldiği	151
9.7	Dış Katkılarının Geliş Zamanları	151
9.8	Sahip Olunan Arazi	152
9.9	Zenginlik Ölçüsü	153
9.10	Babanın Sağlığında Tapulu Mülkiyet Verme Durumu	154
9.11	Mirasta Kız-Erkek Ayrımı	154
9.12	Mirastan Kimlerin Fazla Aldığı	155
9.13	Arazi Toplulaştırmasını İsteme	155
9.14	Oğlunun İşini Tercih	156
9.15	Kızının İşini Tercih	157
9.16	Oturulan Evin Kima Ait Olduğu	158
9.17	Kiraya Verilen Yer	158
9.18	Kiralık Yer Türü	158
9.19	Toprağı İşleme Aracı	159
9.20	Kendine Ait Ekipman Varlığı	159
9.21	Sahip Olunan Üretim Aracı	160
9.22	Traktör Ekipmanları (Sahip Olunan)	160
9.23	Tarım İl Müdürlüğü Kayıtlarına Göre İki Kasabada Bulunan Tarım Alet ve Ekipman	161
9.24	Tarlalara Ulaşım	162

Nosu	Konusu	Sayfa
9.25	Traktörün Günlük Ulaşımında Kullanılması	162
9.26	Traktörle Başkalarının İşini Yapma	163
10.1	Yakın Köyleri İsteme	164
10.2	Evde Bulunan Eşya	166
10.3	Evin İnşaat Malzemesi	166
10.4	Oda Sayıları	167
10.5	Müstakil Banyo	167
10.6	Mutfağın Yapılış Biçimi	168
10.7	Evin Isıtılması	169
10.8	Su Isıtma Biçimi	169
10.9	Evin Döşemesi	170
10.10	Oturma Yerleri	171
10.11	Yatma Yerleri	171
10.12	Sabah Kahvaltısı	172
10.13	Akşam Yemekleri	173
10.14	Kışa Hazırlanan Yiyecekler	173
10.15	Dış Kıyafetlerin Temini	174
10.16	İç Kıyafetlerin Temini	175
10.17	Lüks Kabul Edilen Eşya	176
10.18	Artan Paraların Değerlendirilmesi	177
10.19	Sorunların Hallinde Başvurulanlar	178
10.20	Resmi İşlerin Halli	178
10.21	Uzaktaki Akrabalar ile Haberleşme	180
10.22	Evde Telefon	180
10.23	Sahip Olunan Telefon Sayısı	180
10.24	Fazla Telefon Almayı İsteme	181
10.25	Telefon Almama Nedeni	181
10.26	Komşularla Telefonla Görüşme	181
10.27	Cep Telefonu Olup Olmadığı	182
10.28	Cep Telefonu Almayı Düşünme	182

HARİTALAR LİSTESİ

Nosu		Sayfa
Harita - 3.1	26
Harita - 3.2	27

ÖZET

Anahtar Kelimeler : Sosyal gelişme, kasaba, kırsal sanayi, merkez köy, köy.

Bu araştırmanın konusu "Amasya İli Ezinepazar ve Uygur Kasabalarının Sosyal Gelişme Açısından Karşılaştırılması"dır. İkisinin de bilinen tarihi Selçuklulara kadar uzanmaktadır ve birbirine bitişiktirler. Ezinepazar sünni, eski bir bucak (nahiye) tarihi Ezinepazar Hanı bulunan yönetim, güvenlik ve konaklama merkezi iken Cumhuriyetten sonra gelişimi giderek yavaşlamıştır. 1989'da ikiside kasaba olmuştur. Uygur Cumhuriyet döneminde sürekli gelişmiş ve alevidir. Uygur daha önce ilkokulunu, ortaokulunu açmış, bükrasiye daha çok insan yerleştirmiş, erken dışa açılmıştır. Ailede değişimde erken başlamıştır. Muskaya inanma ve yazdırma, halk doktorlarına gitme Ezine'de; aşı yaptırma, günlük diş fırçası kullanma, sosyal güvenlik kurumuna bağlı olma Uygur'da daha yaygındır. Pazarlama için sebze, meyve üretme, hayvan yetiştirme, büyük pazarlara ulaşma Uygur'da daha gelişmiştir. Ayrıca Uygur'da ev ve işyeri kiraya vermeye başlanmış, tarımda makinalaşma daha yüksektir. Derin dondurucu, otomatik çamaşır makinası, cep telefonu gibi yeni eşya kullanımının erken ve yüksek düzeyde olması da Uygur'un daha açık ve gelişmişliğini göstermektedir. İki kasabada iş farklılaşması birbirine yakındır. Ezine'de konumu itilarıyla fabrikalar daha çok kurulmaktadır. İkisinde de alevilik-sünnilik gibi mezhep taassubu ve etnosantrik duygular yoktur. Kasabalarda gelişme ile sosyal iktidarlar arasında yakın bir bağ vardır. Uygur sol partilerin özellikle CHP, Ezine sağ partilerin özellikle ANAP döneminde daha gelişmiştir. Uygur'un daha gelişmiş olmasının temelinde eğitime erken geçiş ve kültürü bulunmaktadır.

ABSTRACT

Key words = Social improvement, town, rural industry, central village, village.

The subject of this research was "The comparison of Ezinepazar and Uygur towns in Amasya in terms of their social improvement". The history of the both town goes back to the Selçuklu Empire, and Ezinepazar has a historical Inn (Ezinepazar Han) from that era. Ezinepazar has been a sünni town and was an old sub-district. Ezinepazar was a center of administration, security and lodging before the Turkish republic was established. Since then its development has decreased gradually while Uygur which is an alevi town has developed continuously. Both of them have become into a town since 1989. Uygur had its first preliminary (first) school and middle school earlier than Ezinepazar and therefore more people was trained for bureaucracy in Uygur. Changes in family also began earlier in Uygur, and communication and relations with other people, cities or towns have been better. Believing and having written amulets, going to local doctors are more common in Ezinepazar while vaccination, daily use of tooth-brush and membership to social security associations are more common in Uygur. Production of vegetables, fruits and animals, and reaching to big markets are more developed in Uygur. In addition, mechanization in agriculture is higher, and houses are being rented. The use of deep freezer, automatic washing machine, cellular phone and other modern tools in higher numbers also show developmental differences of Uygur. Work variations in both towns are close to each other. Factories have been established more in Ezine because of its location. There is no sect fanaticism and ethnocentric feelings in both towns. There are close relations between the developmental trend of the towns and political powers. Uygur was developed more during left wing parties were in power, especially CHP, while Ezinepazar was developed more during right wing parties were in power, especially ANAP. The basic reason for Uygur being more developed is the beginning to education and cultural activities earlier.

GİRİŞ

Bu araştırmanın amacı Amasya ili merkez Ezinepazarı ve Uygur Kasabalarının sosyal gelişme açısından karşılaştırılması, farklılıklarının ortaya konulması, farklılıklara tesir eden sebeplere inilmesi, her iki kasabada değişimin tesbitidir.

Ezinepazarı ve Uygur Kasabaları birbirine bitişik, Amasya-Turhal karayolunun güneyinde (batıdan doğuya) 33. km'de Uygur, 35 km'de Ezinepazarı, Sarıtaş tepe ve Kırağan tepe eteklerine yayılmışlardır. İki kasaba da yukarı, orta yol ve aşağı şeklinde üçer bölgeye ayrılmışlardır. İkisinin de bilinen tarihi Sekçuklulara kadar uzanmakta, nüfusları birbirine yakın 30 Kasım 1987 sayımına göre Ezinepazarı 2043, Uygur 2017, Ezine'nin ekilen tarla alanı 8644 dönüm, Uygur'un 7241 dönümdür. Kasabaların ikisi de 26.03.1989 mahalli seçimleri ile ilk belediye başkanlarını seçmişlerdir.

Türkiye planlı kalkınma dönemlerinde merkez köyler yaklaşımını benimsemiş görünmektedir. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı doğrultusunda başlatılan kırsal yerleşmelerdeki dağınıklığın düzenlenme çalışmaları üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plan'ında somut hedeflere ulaşılmış ve dağınıklığa merkez yaklaşımın çözüm olacağı belirtilmiştir. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı Merkez Köy yaklaşımına Köykent modeli ile farklı bir boyut getirmiştir.

1983 yılında yayınlanan 83/7493 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ülke genelindeki 4319 Köy Merkez Köy olarak kabul edilmiştir. Söz konusu köyler Türkiye'de yerleşme merkezlerinin kademeleşmesi araştırması ile belirlenen 2. kademe yerleşim yerleri esas alınarak 1983 yılında Devlet Planlama Teşkilatı ilgili kuruluşları ile yerel yöneticilerin birlikte yürüttükleri araştırmanın verilerinin Bakanlar Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonucu merkez köyler olarak saptanmıştır.

Beş ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma planları kırsal kalkınma politikalarından biri olarak, kırsal kesime dinamizm kazandırma amacı ile "Kırsal Alan Planlama" yaklaşımı çerçevesinde hizmetlerin ve tarıma dayalı sanayi yatırımlarının merkez köy ve kasabalara yönlendirilmesinin desteklenmesini benimsemiştir (DOĞANAY, 1993:2). Bu çalışmaya göre inceleme konusu Uygur Kasabası merkez köyler kapsamında görünmekte

(DOĞANAY, 1993:115), Ezine Pazar Kasabasının daha sonradan merkez köy kapsamına alındığı yetkililerce ifade edilmektedir. Ezine pazarı Kasabasının taşımaları ilköğretim kapsamına alınması, bölge sağlık ocağı inşaatının devam etmesi de merkez kasaba seçildiğini doğrulamaktadır. Ayrıca Devlet Planlama Teşkilatı Yedinci Beş Yıllık kalkınma Planı 1997 yılı programında merkez köylerin yeniden belirlenmesi çalışmalarının tamamlandığı ifade edilmektedir (1997 Yılı Programı, Ankara 1997:16).

Ezinepazarı ve Uygur Kasabaları Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü AYDINCA PROJESİ Kapsamındaki Aydınca (Ezinepazar) ovasında yer almaktadırlar (Aydınca Projesi PLANLAMA RAPORU, Ankara 1989: Tablo I/1). Söz konusu proje DSİ Genel Müdürlüğünce raporu hazırlanarak 1998 yılı yatırım programına yeni teklif edilen Büyük Su projeleri arasındadır (Amasya DSİ Faaliyetleri :6). Yine her iki kasaba 7 Ekim 1997 tarih ve 23133 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan 23.09.1997 tarih ve 97/1992 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Kurulmasına izin verilen "Amasya Yeşilirmak Havzası il Özel İdaresi Hizmet Birliği'nin çalışma konusu olan Yeşilirmak Havza gelişim projesi Deliçay vadisi kapsamına girmektedir. Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi çalışmalarının başlatıldığı da DPT 1997 yılı programında belirtilmektedir (1997 Yılı Programı, Ankara 1997:115). Özetle belirtmek gerekirse Ezine ve Uygur Kasabaları şu anda önemli iki gelişim projesi içerisinde olup çalışmamız gelişme öncesi iki kasabayı konu edinmekle önemli bir başlangıç kabul edilebilir.

Konuyu seçmemize bir sebep de Köy ve Kentlere oranla Ülkemizde Kasaba konusundaki sosyolojik çalışmaların azlığıdır. Köyler üzerinde tarım, çiftçilik, göç, hareketlilik, nüfus artış hızı, sorunlar gibi yönlerden; kentlerde ise gecekondular, uyum, siyasal katılım, göç gibi yönlerden araştırmalar yeterli düzeyde olmasına rağmen aynı özen köy ile kent arasında önemli bir geçiş topluluğu olan kasaba konusunda gösterilmemiştir. Kasabaların karmaşık bir yapıya sahip olmalarının bunda büyük payı bulunmaktadır (ERKUL, 1984:92).

Tez konusunun dikkate değer bir başka yönü Ezinepazar kasabasının sünni, Uygur kasabasının alevi olmasıdır. Birbirine bitişik alevi sünni bu iki kasaba arasında bu güne kadar hiçbir problem olmamıştır. Birbirleri ile son derece iyi ilişkiler içerisinde oldukları. İlginç olanı ilçe olma konusunda birbirleri ile yarışma yerine 10 km doğudaki Aydınca kasabası ile yarışmaktadırlar. Çalışmamız alevi-sünni vatandaşlarımızın içi içe yaşadığı ülkemizde, özellikle bölgelerimizde örnek olmayı da teşkil edebilir.

Başlangıçta Uygur Kasabası besicilikte, sebzeçilikte, pazarlamada daha önde, daha gelişmiş, daha açık; Ezine pazar Kasabası tarihi ve turistik zenginliği, konumu daha iyi olmasına karşılık geleneksel tarımın daha fazla devam ettiği, biraz daha kapalı, daha çok göç veren bir özelliğe sahip görünmekte idi.

İki kasaba 67 km.'lik Amasya-Turhal Karayolunun 33-35. km'lerinde, Ezinepazar (Aydınca) ovasında tam ortasında bulunmaları sebebi ile kırsal sanayi için de elverişlidirler. Zaten tuğla fabrikaları ile bu süreç başlamış, un fabrikalarının da ilgi merkezidir. Çalışmalarımız esnasında Amasya'dan iki un fabrika sahibi Ezinepazar'ın doğusunda arsa almışlardır, birisinin inşaat hızla devam etmektedir. Amasya Ticaret ve Sanayi Odasının yaptırdığı araştırmada bölgede un, makarna, boya fabrikalarının kurulabileceği belirlenmiştir.

Bu çalışma iki kasabanın sosyal gelişme açısından karşılaştırılması konusunda bir denemedir. Ülke nüfusunun % 38'inin halen kırsal kesimde yaşadığı, köy ve köy altı yerleşim birimlerinin 4319 merkez köyde birleştirilmesi, toplanması, bunların gelecekte kasaba veya ilçe olacakları düşünülürse bu tür çalışmaların özellikle sosyal açıdan, sosyal planlama açısından önemi açıktır.

1. TEMEL KAVRAMLAR

1.1. Köy

Köy adı verilen topluluk tipi, az çok kapalı, iş bölümü ve katmanlaşma yönünden yeterince farklılaşmamış, aynı cinsten (homojen) birincil bir ilişki ve yaygın denetim sistemine sahip yardımlaşmalı ve dayanışmalı bir yapıya sahiptir. Köy adı verilen topluluklar, coğrafi ve ekolojik alanda yerleşmiş kendine özgü bir iş gücü, toplumsal örgütü, kültürü, özel bir adı ve tarihi bulunan, kentten daha az nüfuslu insan birlikleridir.

Köy yerleşmelerini diğer yerleşmelerden ayırdetmek için genellikle nüfus ayrımı ölçütü olarak kullanılmaktadır. Buna göre köy; nüfusu 2000'den aşağı yurlara denir. Nüfusu 2000'den fazla olan yerlere kasaba, 20.000'den fazla nüfuslu yerlere de şehir adı verilir. Bu tanıma göre Köy idareleri yapı olarak ele alınmaktadır (KACACIK: 1983/31).

Kentlerin dışında kalan alanlarla yerleşmeleri dile getiren "kır" sözcüğü köyü de kapsamaktadır. Nevarki kır yerleşmesi düzeninde yalnız köyler değil, henüz köy bile olamamış yerleşmelerle kent aşamasına ulaşamamış kasabalar da bulunmaktadır (TÜTENGİL, 1975/7).

Köycülük, köyü ve köylüyü sevmek, onun ruhundaki kıymetleri aramak, meydana çıkarmak ve geliştirmek, köylerin uygarlık düzeyini yükseltmek ve onları ulusal varlık içinde örgütlemek ülküsü olarak tanımlanabilir (Nusret Kemal KÖYMEN'den TÜTENGİL, 1975/105-106)

Köy toplulukları, geleneksel biçimiyle, genellikle tarımla uğraşan içinde buldukları toplum bütünlüğü ile ortak çıkarları az olan ve sınırlı ölçüde eşgüdölmüş bulunan; birbirleri karşısında da güçlü özerklik eğilimleri gösteren; toplumsal çevreden çok doğal çevre ile yoğun ilişkiler içinde bulunan birkaç düzine ile birkaç yüz arasında değişen sayıda hanelerden kurulu, belli ve özenle korunan sınırları bulunan topluluklardır (OZANKAYA, TOPLUMBİLİM, 1994:285).

Köy, kanuni, demografik ve nitelikle ilgili kriterlerin ışığında; ekonomik yapısı büyük bir ağırlıkla tarıma dayalı, kendine özgü toplumsal ilişkileri olan belirli bir yerleşme sınırına sahip en küçük idari üniteyi teşkil eden ve nüfusu ikibine kadar olan topluluktur (Kalkınma Planı İkinci Beş Yıl 1968-1972. DPT.- Ankara, 1967 s.236).

İş bölümünün gelişmediği, ekonomisi tarıma dayalı, geniş aile türünün, yüzyüze komşuluk ilişkilerinin var olduğu, bu açıdan kentsel topluluklarından ayrılan toplulukların yasaşadığı yerleşmelerdir (Geray'dan ÇAĞLAR, 1986:21).

1.2. Merkez Köy :

Kırsal alana yönelik hizmetlerin, icracı kuruluşlarca belli öncelikli yerleşme merkezleri aracılığı ile çevre yerleşimlere zamanında ve eksiksiz olarak ulaştırılmasında ve götürülmesinde birliğin sağlanması amacıyla merkez köyler kurulmuştur.

1983 yılında yayınlanan 83/7493 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ülke genelindeki 4319 köy merkez köy olarak kabul edilmiştir. Söz konusu köyler Türkiye'de yerleşme merkezlerinin kademeleşmesi araştırması ile belirlenen 2. kademe yerleşim yerleri esas alınarak 1983 yılında Devlet Planlama Teşkilatı ilgili kuruluşları ile yerel yöneticilerin birlikte yürüttükleri bir araştırmanın verilerinin Bakanlar Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonucu merkez köyler olarak saplanmıştır (DOĞANAY, 1993 a:2).

Ülkemizde, kırsal kesimin boşalmasını önlemek için bazı yaklaşım modelleri önerilmiştir. Bu modellerden bazıları Tarım-Kent Projesi, Merkez Köy yaklaşımı ve Köy-Kent değerlendirmesidir. Tarım Kent projesi 70 bin civarındaki yerleşim biriminin 3-4 bin birime indirilerek alt yapı hizmetleri için maliyet düşürme esasına dayanır. Merkez köy yaklaşımı ise, köyleri, göç ettirmeden bazı büyük köylerin merkez kabul edilerek, oralara alt yapı hizmetleri götürülmesi, diğer köylerin bu hizmetlerden yararlanmasını kolaylaştırmaya yöneliktir (ÇİVİ-ERCİNS, 1993/81).

Türkiye'nin Merkez köy projesini benimsediği, Kırsal alan planlamalarına devam ettiği, kırsal sanayiye teşvik ettiği bilinmektedir. Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yayınlanan 1997 yılı programı'nda "Kırsal alan yerleşim düzeninin planlanması ve alt yapı hizmetlerinin daha etkili olarak götürülmesinin sağlanması amacıyla başlatılan merkez

köylerin yeniden belirlenmesi çalışmaları tamamlanmıştır (1997 yılı programı: 116) denilmekte, ayrıca merkez köylere işlerlik kazandırılmaya çalışılacağı da" kırsal alanda merkez köy olarak belirlenen yerleşmelere işlevsellik kazandırılması amacıyla başlatılan mevcut düzenleme çalışmaları tamalanacaktır (1997 Yılı Programı : 120) şeklinde belirtilmektedir.

Merkez köy yaklaşımının 1965'li yıllarda gündeme gelmeye başladığı ve amaçları Tütengil tarafından şöyle belirtilir: "Dağınıklık ve sayısal çokluk özelliklerini taşıyan kırsal yerleşimden doğan sakıncaları önlemek için ileri sürülen görüşlerden biri olan "merkez köy"lerin kuruluşu, yerleşik hizmetlerin yanısıra gezici nitelikteki Kamu görevlilerinin de toplanacağı bu köyleri, çevrelerindeki köyler için bir HİZMET İSTASYONU haline getirmek amacını taşımaktadır. Köy ihtiyaçlarının en az maliyetle ve tüme yaygın biçimde karşılanması, kırsal nüfusun milli pazar ve yaşantıyla bütünleşme sürecinin hızlandırılması ve yerleşim yapısının olumlu yönde etkilenmesinde başlıca araç olarak düşünülen bu yeni girişimin yedi bin dolaylarındaki merkez köyü gerektireceği hesap edilmektedir. Kırsal alanlara götürülen hizmetlerin maliyetini azaltmak ve sınırlarıyla birlikte etkinliğini genişletmek bakımından bu uygulamadan olumlu sonuçlar beklenebilir. Büyük bir olasılıkla merkez köyler yakın geleceğin bucak ve kasabaları olarak, olumlu bir görevi yüklenebilirler. Yerleşik hizmetler arasında sayılan Sağlık Evleri ve Ocakları, Ana Çocuk Sağlığı Merkezleri, Temel Eğitim ve Yatılı Bölge okulları, sabit mesleki köy kursları tarımsal yayım binaları, aşım ve sun'i tohumlama istasyonları, PTT şube ve ajansları, karakollar, pazar yerleri ve benzeri hizmet birimleri bir yandan çevre köylerine yararlı olurken bir yandan da merkez köylerinde bir nüfus yoğunlaşması meydana getirebilecektir (TÜTENGİL, 1975 : 28).

Merkez köylerin Türk tarım toplumu açısından ele alınan ilkelerini Armağan özet olarak beş kategoride toplamaktadır.

1. Üretim teknolojisini geliştirmek,
2. Ticari ilişkileri sağlamak,
3. Sosyal hizmetleri genelleştirmek,
4. Teşkilatlanmada genel birliği sağlamak,
5. Kırsal yerleşme düzenini reforme etmek (ARMAĞAN; 1977 : 50).

1.3. Kasaba

Kasaba arapça bir isimdir. Köşk, kaleiçi anlamına gelir (TOPALOĞLU / KARAMAN; 1966:346). Kasabalara özellikle İspanya'da (al cežaba) rastlanır. Çoğunlukla kentin yüksek kesimlerinde yer alan kasabalar surlarla çevrilidir. Gerek duyulduğu zaman iç duvarlarla bağımsız bölümlere de ayrılabilirler. Kasabalarda saraylar, alanlar ve askeri karargahlar yer alır (BÜYÜK LAROUSSE, 1986:6474).

Köy ve kent tanımlarında olduğu gibi kasabada demografik, ekonomik, yönetim gibi ölçülere göre tanımlanmaktadır. Bunlardan herhangi birisine göre yapılan tanım sosyolojide eksik olur, tek yönlü izah olur. Bizim sosyologlarımızdan Cavit Orhan TÜTENGİL kasabanın tanımını köy kent arasındaki geçiş toplumu olarak; Kemal KARPAT köyün üst kuruluşu olarak tanımlar. Özer OZANKAYA ise kasabayı kentlerle köyler arasında, ancak kentleşmeden uzak bir yerleşme biçimi olarak tanımlar. Ali ERKUL kasabayı daha geniş biçimde, tüm özelliklerini gözönünde bulundurarak tanımlar. "Kasaba nüfusu köy nüfusundan fazla olan, genellikle tarımsal ve ticari etkinliklerin yapıldığı, var olan değerlere fazlasıyla bağlı ve dolayısıyla yenilik ve değişme olaylarına fazla açık olmayan, ilişki içinde bulunduğu köylüyü kendine bağımlı hale getiren, yaşamındaki ilişkiler ve davranışları ile köylü ve kentliden farklı olan insanların oluşturduğu bir yerleşme düzenidir.

Daha genel bir deyişle, kasaba, köy ile kent esnasında bir geçiş yerleşmesi durumunda olup, tutucu ve değişmeyi engelleyici özelliklerle donatılmış, ticari ve tarımsal etkinliklerde bulunan ve köy üzerinde konumu gereği önemli etkileri olan bir yerleşme biçimidir (ERKUL, 1984:100).

Kasabalar hem kent, hemde köy özellikleri taşırlar. Kentlerde bulunan faaliyetlerin bir kısmı kasabalarda bulunur, bu yönü ile kentlere benzerler. Kırsal temele dayanmaları ile de köylere benzerler. Kasabalar büyük bir köy olmadığı gibi küçük bir kent de değildirler.

Ozankaya'ya göre kasabaların özellikleri şunlardır :

- Köy ve kentler arasında yer tutarlar.
- Doğal gelişme yönleri kente doğrudur, ancak çağdaş kent özelliklerinden uzaktır.

- Nüfusları 2.000-8.000 arasındadır.
- Sanayi devrimi öncesinde Osmanlı'da kasabaların ekonomide özel bir yeri vardır. Tarımdışı ekonomik etkinliklerinin (zanaat, ticaret, ulaştırma) merkezleridir.
- Kasabalar aynı zamanda belli ürünlerde uzmanlaşmışlardır. Bakırcılık, dericilik, ipekçilik gibi.
- Kasabalar birer pazar merkezidirler. Kentlerin ürünlerini köylere, köylerin ürünlerini kentlere ulaştırırlar.
- Aynı zamanda kasabalar yönetim, eğitim, sağlık hizmetlerinin de merkezidir.
- Kasabalarda tarım ve hayvancılıkta yapılır.
- Osmanlı yönetimi zayıfladıkça yerel bey, ağa, esnaf ve ayanın güçlenmesi hep kasabalarda olmuştur.
- Dengeli sanayileşmenin gerçekleştirilmesi halinde kasabalar elverişli gelişme merkezleri olabilecektir (OZANKAYA, 1994 : 233-235 arası).

1.4. Kent - Kent Toplumu

Kentin tanımı değişik şekillerde yapılmaktadır. Nüfusu belirli bir büyüklüğü ve yoğunluğu aşan, ekonomisi daha çok tarım dışı etkinliklerde yoğunlaşan ve kendi nüfusundan başka, etki alanı içinde yaşayanlara da hizmet sağlayan yerleşim birimi (DEMİR-ACAR, 1997:132). Kent tarım dışı etkinliklere, özellikle işleyim ve hizmet etkinliklerine dayalı, 10.000'den daha kalabalık nüfuslu yerleşme yeri (OZANKAYA, 1984 : 75) Kentlerin oluşması, ekonomik etkinliklerin türülenmesi ve tarım dışında sanayi ve hizmet etkinliklerinin (ticaret, eğitim, sağlık) oluşmasına dayalıdır (OZANKAYA: 1994:320).

İbni Haldun'dan itibaren köy ve kent toplumları birbirinden farklı özellikler taşıyan birimler olarak ele alınmış veya kapalı toplum - açık toplum tasnifi yapılmıştır. Tönnies'in "community" ve "society" tasnifi ile görmüştür. Durkheim'in "Mekanik ve Organik dayanışma" ikilemi de aynı düşünceden kaynaklanmıştır. Redfield köy toplumu veya cemaatçi toplum yerine "fak society" terimini kullanmıştır. Karşıtı ise "urban society"dir.

Birinci grup toplumda sıkı grup dayanışması vardır. Dışa kapalıdır. Üretim ve tüketim içtedir. Akrabalık sistemi önemli, benzerlikler hakim, işbölümü gelişmemiştir. Homojenlik ağırbaşar, herkes birbirini tanır, gelenekler yaşar. Fert kendini yalnız

hissetmez, belirli dayanaklara sahiptir. Fert her yönü ile çevrenmiştir. İkinci toplum tipinde akrabalık bağları ve benzerlik azalmış, toplum kozmopolitleşmiş, işbölümü gelişmiştir. Akrabalık bağları yerine kurumlaşma geçmiştir. Toplumda giriftlik ve ferdiyetçilik gelişmiştir. Nüfus yoğunluğu artmış, homojenlik yerini heterojenliğe bırakmıştır. Geleneklerden çok sosyal organizasyonlar ve normlar önde gelir. Şüphesiz bu ikisi de uç tiplerdir. İkisi arası geçiş tipleri olabilir. Bunların iç içe girdiği kasaba hayatı ara tip olarak belirtilebilir (ATALAY, 1989 : 32).

1.5. Köy - Kent

Merkez Köyün bir sanayi kasabasına dönüşmesiyle gerçekleşecek olan köy-kent çevresiyle birlikte yeni bir üniteyi oluşturacaktır (TÜTENGİL, 1975:187). Köy kent düşüncesi ilk defa 1969 seçimleri sırasında CHP tarafından savunulmuştur.

1.6. Tarım - Kent

Her bölgenin hususiyetlerine göre 8 veya 10 köy bir ünite olarak kabul edilecek ve bunların merkezindeki köy tarım kenti haline getirilecektir. Böylece dört bin civarlarında tarım kenti teşkil edilecektir. İlk olarak çevre köyler tarım kentine yaz kış işleyen yollarla bağlanacak, tarım kentinin de en yakın büyük şehire muntazam yol irtibatı kurulacaktır. Bu dört bin civarındaki tarım kentlerine bütün devlet imkanları götürülebilecek, buralar hareketli bir kültürel ve iktisadi hayata kavuşturulacak ve çevre köylerin en iyi ve kolay şekilde bu hizmetlerden istifadesi sağlanacaktır. Tarım kentlerinde ziraat aletleriyle ilgili atölyeler açılacak ve tarıma dayalı orta sanayi kurularak geliştirilecektir (TÜTENGİL, 1975 : 188-189). Tarım kent projesini CHP'ye alternatif olarak yine 1970'li yıllarda MHP savunmaya başlamıştır.

1.7. Sosyal Gelişme

"Sosyal gelişmenin çok çeşitli tarifleri yapılmakla beraber, bana göre derli toplu ve kolay bağlantılar kurulabilmesi bakımından üç başlıkta topladığımız bir tanım dikkat çekicidir. Yani sosyal gelişmeden bahsederken;

1. İktisadi büyüme,
2. Orta tabakalaşma,
3. Birlik şuru,

asgari ölçüler olarak ele alınabilir. Zaman içinde çok teferruatlı listeler yapmak gerekirse, üzerinde durulacak konular bu ölçüler altında sıralanabilir (ÖKSÜZ, 1993:27-28).

"Sosyal gelişme, bir cemiyetin maddi ve manevi kültür unsurlarının, elverişli özelliklerle birbirlerini o türlü tamamlamasıdır ki, unsurlar arasındaki bu en uygun tertip, iktisadi refahın;

- a. devamlı olarak artmasını,
- b. adil bölünmesini,

c. sadece bir hedef olarak benimsenmekle kalmayıp, mana etrafında bütünleşmeye ulaştırıcı bir vasıta olarak da kullanılmasını ifade eder (KURTKAN, 1980: 149-150). Kurtkan'a göre sosyal gelişme ilk önce üretimin artmasına, bu artışın sürekli olabilmesi için gerekli organizasyonun, teknolojinin ilerlemesine, halkın rasyonel davranışları benimsemesine bağlıdır. İkinci olarak sosyal gelişme milli gelirin sosyal tabakalar arasında adil bölünmesini gerektirir. Bir cemiyette sosyal gelişmeyi sağlamak önce milli gelirin imkan nisbetinde adil bölünmesini temin etmek fertlere bazı hakların tanınması ile mümkündür. Bunlar sivil (yani medeni) haklar, siyasi haklar ve sosyal haklardır.

Medeni haklar, ferdin istediği yerde yaşama, istediği iş mukavelesini yaparak dilediği işyerinde çalışma, seyahat etme, evlenme, fikirlerini söyleyip yazma, dilediği kimselerle menfaat birliği kurma şeklinde ifade edilebilecek bütün ferdi hürriyetini kullanma imkanlarını içine alır.

Siyasi haklar, fertlerin siyasi idareye iştirak edebilmeleri için onlara tanınmış olan teşkilatlanma, yani parti kurma, seçme ve seçilme haklarıdır.

Sosyal haklar, bir cemiyetteki bütün fertlerin insan olarak layık oldukları hayat seviyesine ulaşmalarını temin eden haklardır (KURTKAN, 1980: 150-151).

Daha yakın yıllarda yayınlanan toplumbilimsel eserlerdeki "gelişme" terimi çok farklı bir biçimde kullanılmaktadır. Önce iki genel toplum tipini birbirinden ayırt etmek için

kullanılmaktadır. Bir yanda zenginleşmiş sanayi toplumları, diğer yanda da daha çok kırsal, tarımsal ve yoksul olan (değişik değişik) diğer toplumlar; ikinci olarak da, sanayileşmeyi yada modernleşmeyi belirtmek için. Bu son günlerde kullanılan gelişme kavramının bazı belirli özellikleri bulunmaktadır. Birincisi, tüm insanlık tarihini kapsayan bir toplumsal evrim ya da gelişme genel teorisine dayanmakta; günümüzde ya da yakın geçmişte oluşmuş belirli bir türden değişimle ilgilenmekte, geleneksel toplum geçiş durumunda toplum, modern toplum diye üç aşamalı bir hareketliliği ifade eden basit bir tarihsel modele dayanmakta olmasıdır.

İkinci, bu açıdan yapılan gelişme konusundaki araştırmaların özellikle ekonomik büyüme üzerinde durmaları, böyle yapmakla da, daha önceki teorilerde örtülü olarak söylenenleri daha açıkça ifade etmektedir. Özellikle, bilginin artıp doğa üzerindeki insan kontrolünün artmasının -başka bir deyişle, insanın üretim güçlerinin gelişmesinin- toplumun değişmesinde en önemli öge sayılması görünümü açıklığa kavuşturmuş olmalıdır (BOTTOMORE / OSKAY, 1977; 316-317).

Sosyal gelişme kavramı Devlet Planlama Teşkilatı programlarında "insan kaynaklarının geliştirilmesinin kalkınmanın kilit unsuru olmasını öngörmektedir. Yapılan son çalışmalar ekonomik istikrarın yanısıra sosyal ve kurumsal alandaki değişmelere uyum gücünde gelişmede belirleyici bir rol oynadığını göstermekte ve söz konusu yaklaşımı sürdürme gereğini geliştirmektedir" şeklinde geçmektedir (DPT 1996 Yılı Programı 1996: 6). Devlet Planlama Teşkilatı yıllık programlarında "Sosyal Sektörlerle İlgili Gelişmeler" ana başlığı altında nüfus yapısı, sağlık, eğitim ve kültür; insan gücü ve istihdam, gelir ve refah dağılımı, çalışma hayatı, sosyal güvenlik, esnaf-sanatkar ve küçük sanayi, bilim-araştırma, geliştirme, çevre, yerleşme ve kentletme, bölgesel dengelerin sağlanması gibi başlıklar altında ele alınmaktadır. Çalışmamızda bu başlıklardan da yararlanılmıştır.

1.8. Kırsal Sanayi

Kent yaşamı dışında kalan yerleşim bölgelerini kırsal alan ve bu kesimde kurulacak sanayi işletmeleri kırsal sanayi işletmeleri olarak tanımlamak mümkündür (Ramazan Baş, Kırsal Sanayinin Finansman Sorunları, Kırsal Sanayi Sempozyumu DPT. 1993 : 248). Ülkemizdeki kırsal alanı birçok yönüyle çağdaş düzeye getirebilmesi için kırsal kalkınmanın bir boyutu kabul edilen, kırsal sanayinin oluşturularak işlerlik kazanması, her

şeyden önce insan unsurunun, bunu kabul edip, uygulamaya geçirmek için istekli ve uyumlu olmasına bağlıdır (İsmet Erdoğan, Kırsal Sanayinin Örgütlenmesi ve Yönetim Şekli - Kırsal Sanayi Sempozyumu, sh.329).

Kırsal sanayi "kırsal bölgede üretimi artıracak, köylü ve çiftçiyi daha dinamik bir üretici haline getirecek, onların tasarruflarını yatırıma dönüştürecek, çok büyük problemleri olan istihdam sorununu halledecek, ürettiği malları değerlendirecek" sanayidir (Turan EREN, Kırsal Sanayi ve Malkara Uygulaması, Kırsal Sanayi Sempozyumu 1993:115).

1.9. Kırsal Sektör

Ekonomideki kırsal sektör farklı deyişle tarımsal ve doğal kaynaklar sektörü veya tarım sektörü olarak tariflenebilir. Ekonomideki mal ve hizmet çıktıları ile istihdamın doğal kaynağı olan toprağın, kullanımına dolaylı veya dolaysız olarak bağlı bulunan bölümü olarak da kabul edilebilir. Böylece, hayvancılık ve ormancılık dahil üretimin tüm türleri ve hatta madencilik, balıkçılık ve turizmin bazı boyutları kırsal sektörün kapsamına girmektedir. Bu sınırlar içinde kırsal sektör tüm tarımsal ve benzeri üretim, kırsal sanayi, özellikle ev endüstrisi ve küçük endüstrileri kapsar. Aynı zamanda bu faaliyetlerde üretilen ve talep edilen malların ticareti ile tarımsal üretim, kırsal endüstri, ticaret ve genel olarak kırsal hayat da kırsal sektörün içerisinde. Dar bir sanayi sektörüne karşı çok yaygın olan kırsal sektör geliştirmekte olan ülkelerdeki ekonomilerin en belirgin niteliğidir (DOĞANAY, 1993 b: 6).

1.10. Kırsal Alan Planlaması

Kırsal kesimde kendi kendine yaşanabilir birimler oluşturmak suretiyle, kır-kent ilişkilerini düzenlemek, kentleşme olgusunu kıra yaymak böylece kaynakları daha iyi şekilde değerlendirerek kırsal kesimi etkileyen tüm etmenleri zaman ve mekan çerçevesinde kalkınmayı sağlayacak şekilde bütünleştirmektir (Girgin'den DOĞANAY, Kırsal Kalkınma, 1993 b: 6).

1.11. Kırsal Alan

Kent yaşamı dışında kalan yerleşim bölgelerini kırsal alan (Ramazan Baş, Kırsal Sanayinin Finansman Sorunları, Kırsal Sanayi Sempozyumu Ankara 1993 : 248) olarak tanımlamak mümkündür.

1.12. Kırsal Kalkınma

Kırsal alanda yaşayanların gelirini arttırmak, refahı yaygınlaştırmak, sosyal ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunmak kır/kent farklılığını azaltarak kırsal kesimde kendi kendine yaşayabilir birimler oluşturmak ve kentleşme olgusunu kıra yayarak yaşam düzeyini çağdaşlaştırmak amacıyla çeşitli düzenlemelere kırsal kalkınma denir (DOĞANAY, 1993 b : 33).

1.13. Toplum Kalkınması

Halkı müşterek problemlerinin tayini ve kabulü için tehz eden ve bu problemlerinin çözümleri için demokratik yoldan gereken bilginin verilmesini sağlayan ve onları başarılı sonuca götüren bir faaliyettir (TÜRDOĞAN, 1977 b: 19).

Bu bakımdan toplum kalkınması, büyük ve gelişme karakteri göstermiş olan şehirlerin değil de küçük zümrelerin kalkınmasıdır. Toplum komşuluk (mahalle) ve köycük gibi coğrafi saha üzerine kurulmuş tali sosyal yapılara da sahiptir (TÜRKOĞAN, 1977 b: 34).

Toplum kalkınmasının felsefesi : insanın kalkınması ilkesine dayanır. İnsan sermayesi, gelişmiş memleketlerin en büyük kaynağıdır. İnsan gücünün değerlendirilmesi, işlenmesi, eğitilmesi ve çağdaş seviyeye yöneltilmesi toplum kalkınmasının ilk ve en önemli merhalesini teşkil eder (TÜRKOĞAN, 1977 b: 145).

Kalkınma, en kısa ifade ile fert başına isabet eden milli gelirin (gayri safi hasıla) artmasıdır (ARMAĞAN : 1977 : 11).

1.14. Toplumsal Kurum

Bir toplumsal kurum hep birlikte eş güdülmüş ve örgütlenmiş bir görelî bütün oluşturan düşünceler, inançlar, gelenek-görenek ve davranışlarla özdeksel öğelerden (= yapılar, mallar, belgeler, simgeler, ...) kuruludur ve bir sürekliliği vardır. Bir kaç örnek verecek olursak aile, hukuk, üniversite, eğitim, parlamento, devletin birer kurumudurlar (OZANKAYA, 1994 : 181).

1.15. Toplumsal Değişme

Toplumun herhangi bir dönemdeki düzenine özgü yerleşik özdeksel ve tinsel öğelerinde yeni özelliklerin oluşması (OZANKAYA, 1984 : 121).

Bir süre içerisinde, sosyal kuvvetlerin hepsinin veya büyük bir kısmının cemiyetin yapısı üzerinde aynı neticeyi verecek tarzda etkili olmaları haline sosyal değişme prosesi denir (KURTKAN, 1980 : 107).

1.16. Sosyal Güvenlik

Sosyal güvenlik, kişilere gelirleri ne olursa olsun, (toplum kendilerine özel bir önem bağladığı için sosyal denilen) belli sayıdaki tehlikeler karşısında ekonomik güvence sağlama görevine sahip kurum veya kurumlar topluluğudur (TUNÇOMAĞ, 1982 : 5). Sosyal güvenlik; bireylerin karşılaşılabilecekleri risklere karşı korunulmasını ve doğabilecek zararlarının giderilebilmesini ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. Bir toplumda yaşayan bireylerin sosyal güvenliklerini sağlamak üzere devletçe düzenlenen kurum ya da kurumlar topluluğuna ise Sosyal Güvenlik sistemi denilmektedir (ERKUL - GÜVEN - ALTAN - GEREK, 1991: 314). Değişik ifadelerle anlam kazanmakla birlikte † sosyal güvenliğin, fertlerin bugününden ve yarınından emin olmasını sağlayan bir sistem

olduğu en geniş çevrede paylaşılan ve en kısa tanım olmaktadır (V. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU, 1988 : 58).

Sosyal güvenliğin başlangıcını insanların toplu olarak yaşamaya başladığı çağlara dek uzatmak mümkündür. Sosyal güvenlik ihtiyacı ilk çağlarda, kapalı ekonomilerde dayanışma ve yerel destekleme şeklinde karşılanmıştır. Daha sonraları zaviye ve loncalar çatıları altında korunmuş, sanayi devrimi ve toplu mücadele, sendikacılık dönemlerine geçilmiştir. XIX. yüzyıl sonlarında ve XX yüzyıl başlarında ilk kez sosyal güvenlik sistemlerinin kurulduğunu görüyoruz (Almanya'da ilk kez , Hastalık sigortası, 1989 ..).

Osmanlı İmparatorluğunda klasik anlamda sosyal güvenlik zekat, fitre, bağış, kefare, sadakalarla asırlarca geçerliliğini sürmüştür. XIX. yüzyıl sonlarına doğru, bu alanda duyulan gereksinimi karşılayabilmek üzere daha çok kamu yönetiminde çalışanlara/memurlara yönelik çeşitli biriktirme ve yardım sandıklarının kurulmaya başlanıldığı görülür. Askeri Tekaut Sandığı (1880), Sivil Memurlar Emekli Sandığı (1881), Seyr-i Sefain Tekaut Sandığı (1980) bunlara örnek olarak verilebilir (ERKUL - GÜVEN - ALTAN - GEREK : 1991: 324). Türkiye'de modern sosyal güvenlik düzeni 1940'lı yıllarda kurulmaya başlanmış ve o zamandan bu yana hızlı gelişmeler kaydetmiştir (V. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU, 1988 : 58).

Sosyal Güvenlik, cemiyeti teşkil eden fertlerin kendi iradeleri dışında uğrayacakları tehlikelerin zararlarından kurtarılma garantisi demektir (BEŞER, 1988 : 60)

Son olarak sosyal güvenlik kavramını Devlet İstatistik Enstitüsü kaynaklarına göre toplamak gerekirse " Sosyal güvenlik çağdaş toplumlarda bireyleri, varılan belirli bir üretim teknolojisinin sonucu olarak, toplumun sosyo ekonomik yapısında ve ilişkilerinde ortaya çıkan çeşitli etkenlerin olumsuz etkilerine karşı korumak ve geleceğe yönelik zaman doğrultusunda güvenliklerini sağlamak amacını güden bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Anayasamızın 60. maddesinde bu konu şu şekilde belirtilmiştir : "Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar (Türkiye İstatistik Yıllığı, Devlet İstatistik Enstitüsü 1996 : 225)".

2. YÖNTEM

Bu araştırma Amasya Ezinepazar ve Uygur Kasabalarının sosyal gelişme açısından karşılaştırılmasına, farklılıklarının ortaya konulmasına, farklılıklara tesir eden sebeplere inilmesine ilişkin "Alan Araştırması Modeli"nde bir çalışmadır.

2.1. Araştırmanın Amaçları

2.1.1. Köy ve kent araştırmalarına oranla az olan kasaba konusuna genel olarak katkıda bulunmak, özel olarak sosyal gelişme açısından ele almak.

2.1.2. Birbirine bitişik, aynı toprak özellikleri üzerinde yerleşmiş iki kasabanın farklılıklarını ortaya koyabilmek, sebeplerine inebilmek.

2.1.3. Alevi-sünni olan iki kasabanın arasında hiç bir problem olmamasının örnekliğini sunabilmek.

2.1.4. "Aydınca Projesi", "Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi Deliçay Vadisi" gibi DSİ Genel Müdürlüğü ve DPT tarafından yürütülen iki önemli proje kapsamında bulunan kasabalardaki bundan sonraki gelişmeleri ve değişimleri incelemede başlangıç yapmak.

2.2. Sayıtlar

2.2.1. Ezinepazar'ın geçmişte nahiye olması sebebiyle güvenlik ve yönetim merkezi, Ezinepazar Hanı'nın bulunması sebebiyle konaklama merkezi, geçmişte yetiştirdiği insanlar sebebiyle kültür merkezi olmasına rağmen Cumhuriyet döneminde gelişemediği, Uygur'un son yıllarda daha gelişme gösterdiği, meyve, sebze, hayvancılıkta ticaret merkezi olmaya başladığı, Ezine'den de önce merkez kabul edildiği.

2.2.2. Nüfusları birbirine yakın olmasına rağmen Uygur'un daha önce ortaokul, sağlık ocağı açtığı, daha fazla memur, subay yetiştirdiği.

2.2.3. Ezinenin arazisi daha geniş olduğu halde dış göçün, işsizliğin daha fazla olduğu, geleneksel tarımın devam ettiği, Uygur'un arazisi daha dar olduğu halde meyvecilik, sebzeçilik ve hayvancılıkta daha geliştiği.

2.2.4. Uygur'un daha gelişmiş olmasının kültür ve eğitimle ilintili olabileceği.

2.2.5. Coğrafi şartları uygun olan iki kasabanın birleştirilerek daha büyük bir merkez köy ve sonra ilçe olabileceği.

2.3. Araştırmanın Sınırları

Bu araştırma Amasya ili Ezinepazarı ve Uygur Kasabaları ile sınırlıdır. Ana materyal iki kasaba insanından sağlanmıştır. Yardımcı materyal iki kasaba ile ilgili çalışmalardan, tarihlerden, istatistiklerden, belgelerden ve resmi kurumlardan, konu ile ilgili kaynaklardan sağlanmıştır. Bunlarla sınırlıdır.

2.4. Evren ve Örneklem

2.4.1. Evren : Araştırmanın evrenini Amasya ili Ezinepazar ve Uygur Kasabaları hane halkları oluşturmaktadır. Belediye Başkanlıklarından alınan son listelerine göre Ezine 346, Uygur 337 hanedir. Hane sayıları evren olarak alınmıştır.

2.4.2. Örneklem : Her iki kasaba yukarı, orta, aşağı bölgelere (mahallelere) ayrıldığı, aşağı mahallelerde daha yeniliğe açık, ekonomik durum daha iyi olanlar, orta mahallelerde normal olanlar, yukarı mahallelerde ise yeniliğe biraz daha kapalı, daha çok göç vermiş yaşlı aileler oturduğu dikkate alınarak "Tabakalı Basit Tesadüfi (Rastsal) Örnekleme" yöntemine göre (KURTKAN BİLGİSEVEN, 1989:23; SEYİDOĞLU, 1993:36),

$$n = \frac{N s^2 + 2}{(N-1) E^2 + s^2 x^2}$$

formülüyle iki kasabada üçer mahalleden görüşülecek hane halkı reisleri (başkanları) tesbit edilmiştir. Formülde :

n = Örnek sayısı

N = Popülasyondaki birim sayısı

E = Hata payı % 10 kabul edildi.

E = x. % 10 (Hata sınırı)

s = Varyans $s^2 = \frac{\sum x^2}{n} - \bar{x}^2$

x = İstatistik tablo değeri % 95 güven aralığında 1.96'dır.

Belediye Başkanlarından alınan listelere göre yukarı, orta, aşağı mahallelerde oturan hane sayıları şöyledir :

	<u>Ezine</u>	<u>Uygur</u>
Yukarı Mahalle :	180	179
Orta Mahalle :	69	51
Aşağı Mahalle :	97	107
Toplam :	346	337

Buna göre her iki kasabadan örneklememize girenlerin sayıları şöyledir :

	<u>Ezine</u>	<u>Uygur</u>
Yukarı Mahalle :	28	36
Orta Mahalle :	11	10
Aşağı Mahalle :	15	21
Toplam :	54	67

Örneğe çıkan kişilerle anket yapılamaması ihtimali dikkate alınarak % 20 yedek hane halkı da belirlenmiştir.

Kaynak : İki kasaba belediye başkanlarından alınan hane halkı listeleri,
KURTKAN BİLGESEVEN, Amiân, Sosyal Bilimler Metodolojisi, Filiz
Yayınevi, İstanbul, 1989

SEYİDOĞLU, Halil, Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı, Güven Yayınları, İstanbul, 1993
SENCER, Muzaffer / SENCER, Yakut; Toplumsal Araştırmalarda Yöntem Bilim, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdare Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1978.

2.5. Verilerin Toplanması

Araştırma temel olarak bir alan araştırmasıdır. Uygulamalı niteliği fazladır. İki kasaba araştırılırken sosyal gelişmeye etki eden faktörlerin ortaya çıkarılmasında çeşitli teknikler kullanılmıştır.

Konu belirlemesinden sonra önce Amasya İl Müdürlüklerinden, kasabalarla ilişkisi olan dairelerle, yetkili teknik ve uzman elemanlarla görüşülmüş, kasabalar, kasabaların problemleri, insanı gelişmişlikleri hakkında bilgiler alınmış, kaynaklar, kitap, rapor, belgeler toplanmıştır. Daha sonra kasabalara gidilmiş, belediye başkanlarının, muhtarların, kasabalara hizmeti geçmiş kişilerin bilgilerine başvurulmuştur. Ayrıca literatür taraması yapılmış, köy kasaba kentlerle ilgili araştırmalar incelenmiştir. Bütün bu bilgilerin ışığında anket soruları hazırlanmıştır. Bu arada özellikle kahvelerde konuşmalar yapılmış, gözlemlerde bulunulmuştur.

Bu açıklamalardan sonra elde edilen bilgi kaynaklarını şu şekilde sıralamak mümkündür :

2.5.1. Yazılı Kaynaklar : Her iki kasaba hakkında tarih kitaplarıdır. Amasya tarih açısından eski yerleşim birimidir. Kasabaların bilinen tarihi Selçuklu dönemine dayanmaktadır. Amasya Tarihi, her yönüyle Amasya, Amasya Tarım Sempozyumu, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün iki kasabayı da içine alan sadece Ezinepazar (Aydınca) sulamasıyla ilgili Aydınca Projesi Planlama Raporu gibi kitaplardan önemli ölçüde yararlanılmıştır.

2.5.2. Resmi ve Özel Kuruluşlardan alınan Bilgiler : İki kasaba ile ilgili başta Amasya Valiliği, Planlama, Nüfus ve Vatandaşlık, Milli Eğitim, Sanayi ve Teknoloji,

Devlet Su İşleri, Kültür (Kütüphane), Turizm, Sağlık, Köy Hizmetleri, Özel İdare, Gençlik ve Spor, Posta Telgraf, Türk Telekom, İl Müdürlükleri ile Kasaba Belediye Başkanları, Okul Müdürlükleri, Sağlık Ocağı Tabipliklerinden kendi faaliyet alanları ile bilgiler, dökümanlar alınmış ve kullanılmıştır. Kitabevlerinden yayınlar, kooperatif ve dernek başkanlarından muhtarlardan çalışmalar, problemler hakkında bilgiler derlenmiştir.

2.5.3. Mülakat : Tez çalışmasının başlamasından yazımına kadar birçok kişi ile görüşülmüş, notlar alınmıştır. Bilgi ve belge alınan resmi kuruluş yöneticileri, kasabalarda tarihi, gelişmeleri, problemleri bilen kişiler görüşülenler arasındadır. Bu görüşmelerde elde edilen bilgiler tasnif edilmiş her yeni bilgi değerlendirilmiş, doğruluk derecesi araştırılmıştır. Şifahi bilgiler yazılı kaynaklarla karşılaştırılmış, desteklenmeye çalışılmıştır.

2.5.4. Anket : Aile, evlilik, eğitim, kültür, turizm (seyahat), ulaşım, haberleşme, tarım (sebzeçilik, meyvecilik, tarla tarımı, hayvancılık), kullanılan eşya, değişim konularını içeren 219 sorulu anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen bilgilerin doğruluğu ayrıca araştırıldı. Anketler sadece araştırmacı tarafından hane halkı reislerine şahsen uygulandı. Örneklemeye girenlerin istediği ortamda görüşüldü. Kendilerine konunun amacı önemi dikkatle anlatıldı. En çok hoşlandıkları konudan -mesela evlilik konusunda "isteyerekmi, ailenizmi evlendirdi?" , kırsal sanayiden "buralara fabrika kurulmasını ister misiniz?" şeklinde- görüşmelere başlandı. Sonbahar iş mevsimi olduğundan, tek kişi tarafından da yürütüldüğünden uzun sürdü. Bu durum tanınmamıza sebep oldu. Güven arttıkça daha rahat bilgiler alınmaya başlandı. Özellikle lise de okumuş gençler babalarını çabuk ikna ettiler. Evlerde, kahvelerde sıcak ilgi ile karşıladılar. Her iki kasabada Belediye Başkan ve çalışanlarının, muhtarların, kahve işletmecilerinin, kasabalara emekleri geçmiş yaşlı insanların, sanayi esnafının büyük yardım ve fedakarlıkları oldu.

2.6. Verilerin Analizi

Anket formlarından elde edilen veriler döküm tablolarına aktarılmış analizde basit ortalama ve yüzde hesapları kullanılmıştır.

Yazılı kaynaklardan resmi ve özel kurumlardan mülakat ve anketlerden elde edilen tüm bilgiler bütünleştirilerek değerlendirmeye çalışılmıştır. Anketlerden elde edilen sonuçlar

yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilerle desteklenmeye çalışılmıştır. Anket bilgileri yüzdelerle verilmiştir. Bunlar eğilimlerin bilinmesinde anlamlı kabul edilmiştir.

2.7. Sınırlılıklar ve Zorluklar

Bu çalışma iki kasabanın karşılaştırmalı incelenmesini kapsamaktadır. Çalışmanın daha verimli olabilmesi için aynı hatta bulunan Aydınca kasabası ve çevre köylerin tümünde de çalışmalar yapmak, anketler uygulamak, Amasya'nın benzer kasabalarını da bu çalışmaya dahil etmek gerekirdi. Ancak bu daha büyük imkanları, daha geniş zamanı ve grup çalışmasını gerektiren bir iştir.

1997 Ekim ayı ortalarında kasabalara gidilmiştir. Her iki kasabada hayatın büyük kısmı tarıma dayalı idi. Sonbahar mevsiminin güneşli güzel geçmesi, uzun sürmesi, Aralık ayı ortalarına kadar mevsim normalleri üzerinde sıcaklığın olması anketlerimizi uzatmıştır. Akşam saat onaltılara kadar araziden dönüleliyordu. Gelme, dinlenme, yemek yemeleri bir kaç saat alıyordu. Kalan sürede ancak 3-4 kişiye anket uygulanabiliyordu. Fakültemizdeki derslerim sebebi ile de ancak pazartesi günleri izin verilebilmişti. Her hafta cumartesi, pazar, pazartesi günleri araştırma alanına gidilebiliyordu. Sadece araştırmacı tarafından anketler güçlükle tamamlanabilmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönem Doğu ve Güneydoğu'daki terörün Karadeniz Bölgesine yayıldığı döneme rasgeliyordu. Uzun süre insanlar konuşmaktan bilgi vermekten çekinmişlerdir. Yine de yorulmadan, usanmadan kahvehanelerde, evlerde konuşularak, cevap vermekte serbest oldukları belirtilerek cevaplar alınmıştır. Sürenin uzaması lehimize olmuştur.

Bir başka sıkıntı besiciliğin yaygın olduğu Uygur Kasabasında Maliye Bakanlığı elemanlarının anket uygulama adı altında bilgiler alarak maliyedeki yüklü cezaların gelmesi olmuştur. Kasabalılar son iki üç yıl içerisinde ağır para cezası ödediklerinden dışardan giden hiç kimseye güvenemez olmuşlardır.

Daha önceden tarımla ilgili anketler uygulanmış isede iki kasabada birden böylesine sosyal içerikli, kapsamlı bir anket ilk defa uygulanıyordu. Cevaplayıcıların çoğunluğunun anket metoduna yabancı olması da güçlükler çıkarmıştır.

Ayrıca kasabalarda erken seçim tartışmaları, seçim atmosferini oluşturmuştu. Değişim, eğilimlerle ilgili sorular siyasi olarak algılanabiliyordu.

2.8. Tanımlar

Köy : Nüfusu 2000'den az, genellikle tarımla uğraşan, kendine has toplumsal ilişkileri olan, belirli bir yaşlaşma sınırına sahip en küçük idari üniteyi teşkil eden topluluktur.

Merkez Köy : Köyleri göç ettirmeden, altyapı hizmetlerinin götürüldüğü, etrafındaki köylerin de yararlandırıldığı seçilen büyük köylerdir.

Kasaba : Köylerle kentler arasında geçiş toplumu olan, tarımsal (etkinliklerin ağırlıklı sürdürüldüğü, nüfusu 2000-8000 arasında, köylerden yeni, kentlerden eski yerleşim birimleridir.

Sosyal Gelişme : Bir toplumda üretimin artmasına ve devamlılığına, teknolojinin ilerlemesine, halkın rasyonel davranışları benimsemesine, milli gelirin sosyal tabakalar arasında dengeli dağıtılmasına dayalı olan gelişmedir.

Kırsal Sanayi : Kent yaşamı dışında kalan alanlarda kurulan, kırsal kalkınmanın bir boyutu olan sanayidir.

Toplumsal Değişme : Toplumun her hangi bir dönemdeki düzenine mahsus maddi ve ögelerinde yeni özelliklerin oluşmasıdır.

Sosyal Güvenlik : Fertlerin bugününden ve yarınından emin olması sistemidir.

3. EZİNEPAZAR ve UYGUR KASABALARI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

3.1. Tarihçeleri

3.1.1. Ezinepazar Kasabası : Amasya tarihi yazarı Hüseyin Hüsamettin Ezinepazar Kasabasına öz nahiyesi adı altında özel bir bölüm ayırmıştır. "Bu nahiyeye, Amasya'nın güney taraflarını içine alan kısımlardır. Merkezi Ezine Pazar Köyüdür. Buraya eskiden "CUMA PAZARI" denilirdi. Sonradan bu isim biraz değişikliğe uğrayarak "İNE PAZAR" olmuştur.

Bu nahiyenin merkezi olan, İnepazar köyünde Osmanlı vezirlerinden Hacı Hamza Bey, bir Cami-i Şerifi Dergah-ı ali çavuşlarından Mehmet Ağa da, büyük bir han, bir hamam ve bir tekke yaptırmışlardır. Bu nahiyede, genellikle, Bayındırlı, Akçakoyunlu, Esenli ve Karakeçili gibi özbe öz Türkmen aşiretleri bulunduğundan, bura "ÖZ NAHİYESİ" diye isimlendirilmiştir (Hüseyin Hüsamettin, 1987; 280).

Ezine'ye ilk oymakların Selçuklu dönemlerinde geldiği, ve bu günkü Tokat-Ankara Karayolunun kuzeyine, hanların üst tarafına yerleştikleri, daha sonra sıtma gibi hastalıklar sebebi ile yukarı köy denilen ve bugün 180 hanenin yaşadığı merkez köye Sarıtaştepe eteklerine yerleştikleri, zamanla sıtma gibi hastalıkların tehlike olmaktan çıkması, ulaşımın aşağıda gelişmesi, verimli arazinin düz ovada olması gibi nedenlerle yeniden aşağıya doğru yerleşme başlamıştır.

İçişleri (Dahiliye) Bakanlığı tarafından 1928 yılında yayınlanan Son Teşkilatımızda Köylerimizin Adları isimli kitapta Ezinepazar 31 köyün bağlı olduğu nahiyeye olarak geçmektedir (sh.117). Ezinepazar'ın ismi kısaca "EZİNE" olarak yalın biçimde, dışta olanlarca "İNEPAZAR" olarak, resmîyette "EZİNEPAZAR" şeklinde kullanılmakta, bu çalışmada da daha çok kısaca "EZİNE" ismini kullanılmıştır.

3.1.2. Uygur Kasabası : Tarihi hakkında kesin bilgilere rastlanamamıştır. "Uygur" ismini İçişleri Bakanlığı'nın "Son Teşkilatımızda Köylerimizin Adları" isimli 1928 baskılı kitabında Ezinepazar Nahiyesine bağlı Köyler arasında geçmektedir (sh.117).

Uygur Türklerinden Eretna Döneminden kalma bir isim, onlardan kalma bir soy olduklarından köyün isminin de "UYGUR" olarak kaldığını söyleyenler vardır. Bu konuda yazılı belgeye rastlanamamıştır. Ancak "Eretna Devleti'nin 1335-1381 yılları arasında orta Anadolu'da merkezi önce Sivas, sonra Kayseri olan Türk Beyliği ve kurumunun Uygur Kökenli Eretna olduğu; Eretna'nın önce Sivas, sonra Kayseriyi Başkent yaptığı Erzincan, Ankara, Tokat, Amasya, Samsun, Niğde, Amasya, Niksar, Karahisar'ı kapsayan geniş bir egemenlik kurduğu kaynaklarda vardır (1973 Amasya İl Yıllığı sh, 28; Her yönüyle Amasya, 1987 sh:119; Büyük Larousse 1993, C.7 sh.3763).

Uygur'un geçmişi ile ilgili olarak kaynak kişi konumundaki Satılmış Ayan'a göre (71 yaşlarında, örneklememize de girmiş, Satılmış Hoca olarak bilinir) Ayan'lar Uygur Türklerinden kalmadır. Bölge Kayseri Rum diyarı iken Rumlardan korkarlar, önce bu günkü Karayolları Aynalıpınar Dinlenme parkının üst taraflarına, daha sonra Zoğallı Deresine yerleşirler (Bölgede zoğal mahlep karşılığı isim olarak kullanılır, mahlepli dere demektir). Ayan kabilesi o dönemde mahlep atölyesi kurarlar. Daha sonra Suluova Dereköy'den 3 kardeş bir cinayet sonucu huzursuzluktan ayrılır. Buraya yerleşirler. Soyadları "ER" olan bu kabile kasabanın 80 hane civarında en kalabalık nüfusunu teşkil eder.

Uygur ile ilgili bir başka yorum bölgeye gelen ilk alevi oymaklarından olduğu şeklindedir. Bu düşünceye göre Efte (Sarımşe), Sarayözü, Karataş köyleri ile beraber gelmişler bunlardan Efte'nin sonradan alevilikten, sünniliğe geçmiştir.

Kanaatimizce doğruya yakın olanı son yorumdur. Sonradan çerkez kabileleri de dahil başka kabileler, göçle gelip kaynaşmışlardır. Suluova Dereköy'den kan davasından kaçıp gelen "ER" soyunun büyük kalabalığı teşkil etmesi, kasabada hiçbir kan davasının görülmemesi, sosyal problemlerin az olması, çevre ile uyum içinde yaşamaları bu ihtimali güçlendirmektedir.

3.2. Ezine ve Uygur Kasabalarının Konumu

3.2.1. Yer ve Dağlar : Ezinepazar ve Uygur Kasabaları Türkiye'nin kuzeyinde, Orta Karadeniz bölgesinde Amasya ilinin güneydoğusunda yer alır (Aydınca projesi, 1989: I-

1). Dođudan batıya doğru Ezine pazar Kasabası Sarıtaštepe, Uygur Kasabası Kırağan tepenin kuzey eteklerine yerleşmişlerdir ve birbirine bitişiktirler (Harita I-2).

3.2.2. Sınırlar : Ezinepazarının doğusunda Yolyanı (Heniske), güney doğusunda Şeyhsadi, güneyinde İbecik köyleri, batısında Uygur Kasabası, kuzeyinde Eskikızıka Köyü, Kuzey batısında Sarımeşe (Efte) Köyü; Uygur Kasabasının doğusunda Ezinepazar kasabası, güneyinde Yağcı Abdal Köyü, batısında Kale Köyü, kuzey batısında Keşlik ve Sarıyar (moramu) köyleri Kuzeyinde Tatar köyü ve Kuzey doğusunda Eski Kızılca Köyü bulunmaktadır (Harita 3).

3.2.3. Denizden Yükseklik (Rakım) : Her iki kasaba arazisinin büyük kısmı Aydınca Ovası kapsamındadır. "Ovanın genel eğimi doğu-batı yönünde olup, doğusundaki ortalama yükseklik 750 m, batısında ise 550 m. kadardır " (Aydınca Projesi; 1989 : I-1).

3.2.4. Akarsular : Kasabalardan geçen tek akarsu, Aydınca Ovasının doğusundaki yüksek dağlardan doğarak, ovayı doğudan - batıya keserek Yeşilirmak'a kavuşan Deliçay'dır.

3.2.5. İklim Özellikleri : Doğu Karadenizin ılık ve yağışlı iklimi ile İç Anadolunun sert ve kurak iklimi arasında geçiş teşkil ettiği görülür. Yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve yağışlıdır. Ezinepazar (Aydınca) meteoroloji istasyonu yağış ölçümleri incelendiğinde ise yağışın en çok ilkbaharda, en az yazın düştüğü böylece İç Anadolu yağış rejimi özelliğinde olduğu görülür.

Yıllık ortalama sıcaklığın 13.6 °C olduğu bölgede en sıcak ay Temmuz ortalaması 23.7 °C, en soğuk ay Ocak ortalaması +2.6 °C'dir. Yıllık ortalama yağış 507.6 mm dolayındadır. Yağışlar daha çok ilkbahar aylarında düşer. En az yağış düşen Ağustos ayı ortalaması 8.8 mm'dir (Aydınca Projesi; 1989 : I-4).

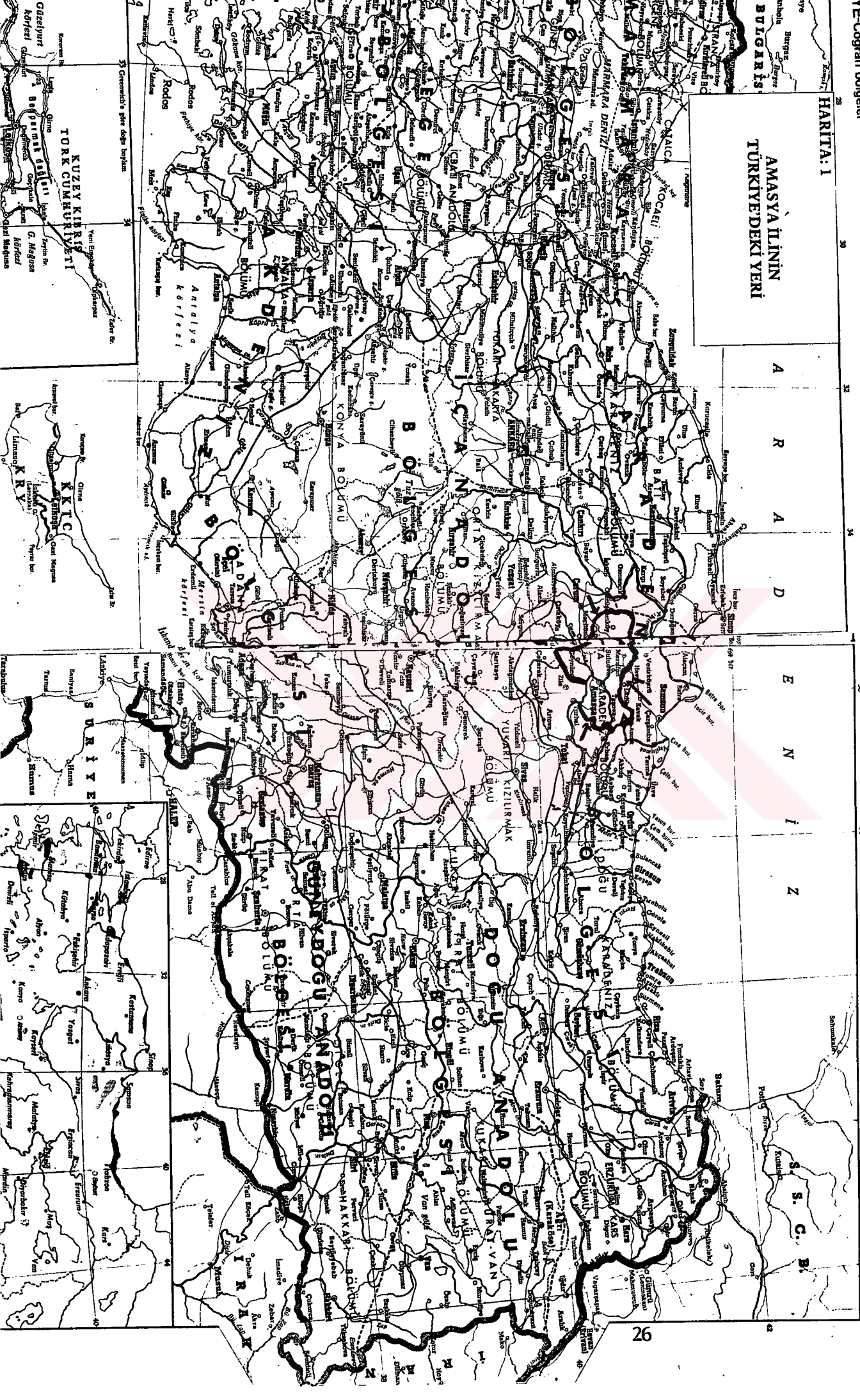
AMASYA İLİNİN TÜRKİYE'DEKİ YERİ

HARİTA: 1

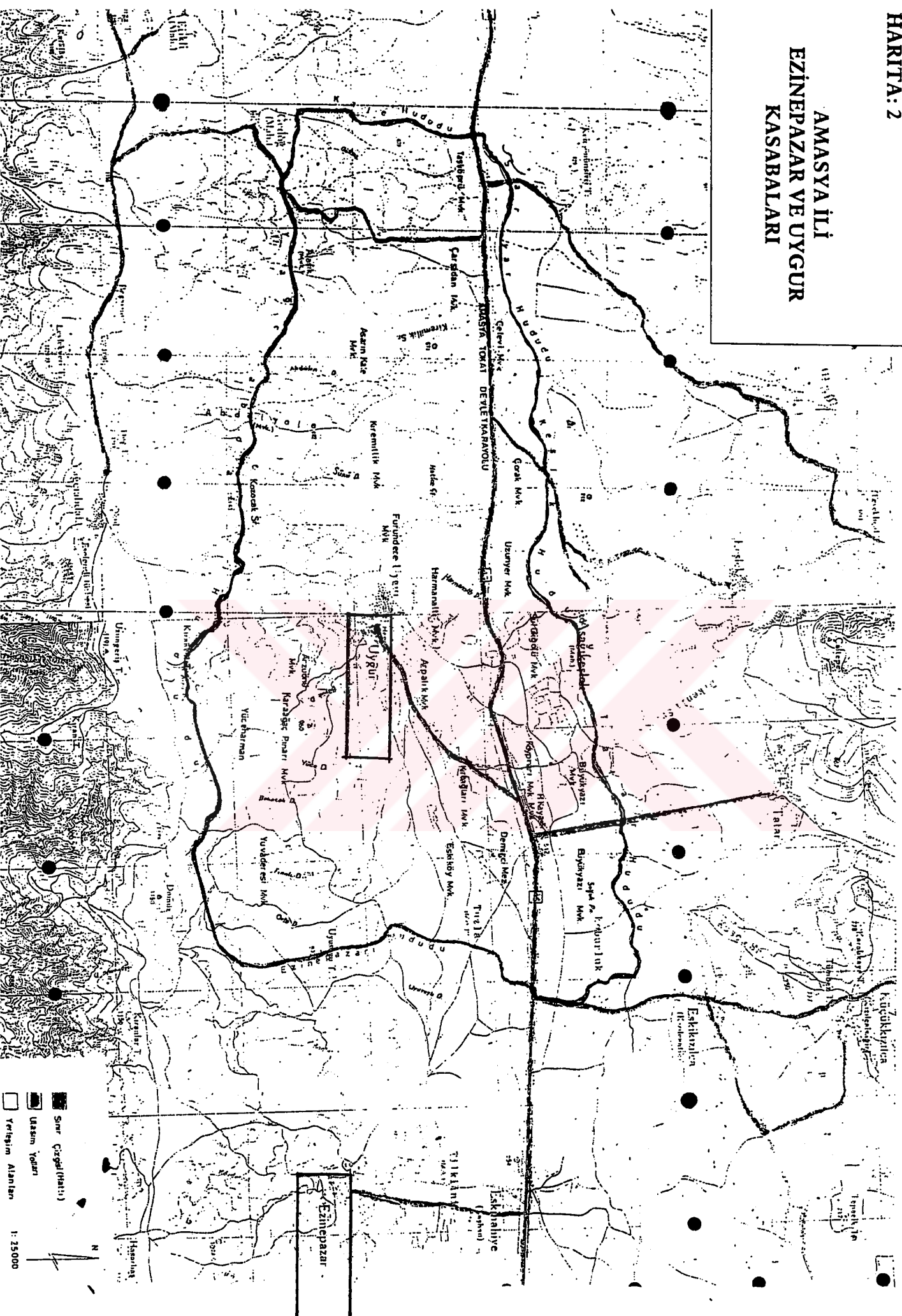
A R A D

E N İ Z

S. C. B.

AMASYA İLİ
EZİNEPAZAR VE UYGUR
KASBALARI

3.3. Kasabalarda Örgütler

3.3.1. Yönetim İdare (Belediye ve Muhtarlıklar) : Ezinepazar ve Uygur Kasabalarının her ikisi de aynı tarihlerde kasaba olmuşlar, ilk belediye başkanları 26.03.1989 mahalli seçimleri ile işbaşına gelmiştir. 1989'dan bu tarafa Ezine'de aynı, Uygur'da ikinci başkan hizmetlerini sürdürmektedir. Ezinepazar Belediye Başkanı Anavatan Partisinden, Uygur Belediye Başkanı Sosyal Demokrat Halkçı Partiden seçilmiş daha sonra bilinen birleşme ile Cumhuriyet Halk Partisine geçmiştir.

İki kasabanın yerleşimde müşterek tarafları vardır :

- Her ikisi de Sarıtaştepe ve Kırağantepe gibi iki tepenin eteğine kuzeye doğru yayılmışlardır.
- Köy merkezleri önceden tepe eteğinde iken zamanla düzlük ovaya doğru Ankara asfaltının yanlarına yerleşmeye başlamışlardır. Yerleşmenin yönü düzlüğe doğru devam etmektedir.

Yukarı, aşağı ve yukarı ile aşağıyı birbirine bağlayan yolun iki yanına yerleşmede de iki karaba aynı görünümü vermektedir. Her iki kasabada en çok hane sayısı yukarda, ikinci derecede aşağıda, az olarak da yukarı ile aşağı arasındaki yol kenarında yerleşmişlerdir.

Tablo - 3.1 : Kasabaların hane sayısı olarak dağılımı aşağıdaki gibidir.

	Yukarıda oturanlar	Aşağıda Oturanlar	Yukarı-Aşağı yol kenarında oturanlar	Toplam
Ezinepazar	180	97	69	346
Uygur	179	107	51	337

Tablo - 3.2 : Belediyelerin personel durumları ise şöyledir

Personel Niteliği	Ezine Pazarı	Uygur
Başkatip	1	1
Muhasebeci	1	1
Tahsildar	1	1
Fen memuru	1	1
Daktilograf	1	1
Zabıta eri	2	2
İtfaiye eri	2	2
Bekçi	1	1
Kadrolu şoför	2	1
Kadrolu işçi	3	31 (Mevsimlik)

Ezinepazar Kasabasında bir mahalle bir muhtarlık bulunmakta, muhtar yukarda oturmaktadır. Uygur Kasabası iki mahalleye ayrılmış, yukarı, eski merkez mahalle "İNÖNÜ" aşağı, bölüm "YENİ MAHALLE" ismini almıştır. Uygur Kasabasında çok fazla görülen mevsimlik işçiler mezbananede, temizlik ve inşaat işlerinde istihdam edilmektedir.

3.3.2. Kooperatifler ve Dernekler : Ezinepazar'da "Ezinepazar Sulama Kooperatifi" kurulmuş 230 üyesi, 4 kuyudan su almakta, herkesin ihtiyacını karşılayabilmektedir. Tüm arazinin sulanabilmesi için başvuru yapılmış, etüt safhasındadır. Sulama ile üretimin arttığı, sebze ekiminin fazlalaştığı ve son iki yılda ikinci ürün ekimine başlandığı belirtilmektedir. Sulama kanallarının yeterli olmadığı, ara kanalların yapılmasına ihtiyaç duyulduğu, besi için kooperatif olarak gerekli başvurunun yapıldığı 1988 programına gireceği kooperatif başkanı Mehmet Gedik tarafından ifade edilmiştir. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği merkezi Amasya'da kurulmuştur.

- Ezinepazarı'ndan Amasya'da okuyan öğrencilere yer temini, eğitim yardımları yapmaktadır (1997-1998'de 21 öğrenciyi Anadolu Lisesi Pansiyonuna yerleştirmiş).
- Okullara destek sağlamaktadır. Ezinepazar Atatürk İlköğretim okuluna bilgisayar temin etmişlerdir. Öğrencilere burs vermektedirler.
- Dernek sağlık yardımları da yapmakta, mesela Ezinepazarı Sağlık Ocağına kan sayım cihazı almışlardır.
- Ayrıca Ramazanlarda fakirlere çeşitli yardımlar yapmaktadırlar.
- Dernek bir şirket kurma çalışmaları için de öncü olmaya çalışmaktadır. Bunun için Amasya Sanayi ve Ticaret Odasına etüdler yaptırmış kasabada un, makarna veya boya fabrikasının kurulabileceği önerilerini almıştır.

Ezinepazarda ikinci Dernek Hanlar Camii Yaptırma Yaşatma Derneği. Yukarı merkez köyden aşağı Hanlar mevkiine taşınanların sayısı arttıkça cami yaptırma amacıyla bu derneği kurmuşlar, cami; şadırvan ve yapımları bitmiş, çevre düzenlemeleri üzerinde durulmaktadır.

Uygur Kasabasında iki kooperatif, merkezi İstanbul'da bulunan bir dernek vardır. Bir de Kalkınma Kooperatifi kurulmuş, lağvedilmiş.

İlk kooperatif 1965 yılında "Uygur Sulama Kooperatifi" adıyla kurulmuş 250 üyesi bulunmaktadır. Kooperatif 6 pompa ile arazi sulama 1 pompa ile içme suyunda hizmet vermekte, 2 arazi 1 içme suyu pompası da yeni kuruluyor. Yeni çalışma ile bütün tepelerdeki suların bir havuzda birleştirilmesi, vana ile içme suyuna karıştırılması, suyun hiç ziyan edilmemesi planlanmaktadır.

Uygur Kasabasında ikinci kooperatif "UYGUR TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ" adı ile 1993 yılında kurulmuş, 219 üyesi kayıtlı olmakla beraber tam faal çalışan 50 üyesi vardır. Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin tarımsal kalkınmaya yönelik faaliyetleri arasında, besi üzerine etüdler yaptırma, ihalelere girme, hayvan alımında önderlik yapma gibi çalışmaları vardır. Yem fabrikası, et ve süt ürünlerini işleme, mamul hale getirme gibi düşünceleri vardır. Kantar yaptırılması, sütlerin daha iyi değerlendirilmesi gibi düşünceleri de mevcuttur.

Ayrıca merkezi İstanbul'da bulunan "Uygur Kasabası Kültür ve Dayanışma Derneği" İstanbul'da bulunan Uygurlular için hizmet vermektedir. 120 üyeli olup Cenazelerde biraraya getirme, definlerde yardımcı olma, zor durumlarda üyelerine yardım gibi hizmetleri gerçekleştirmektedir.

3.4. Kasabalarda Sosyal Tesisler

3.4.1. Cami ve Mescidler : Ezinepazar'da yukarı mahallede bir, aşağı Hanlarda bir toplam iki büyük cami; petrol tesislerinde de birer olmak üzere toplam iki mescid bulunmakta, Uygur'da Yukarı İnönü mahallesinde bir camii, aşağı Yeni Mahalle'deki petrol tesislerinde de bir mescid bulunmaktadır. Uygur'da ayrıca ortayol veya yukarda (İnönü mahallesi) bir de cemevi yapılması düşünülmektedir. Ezine'deki camiler yeni, betonarma kubbeli, çevre düzenlemeleri yapılmış, minare, şadırvan ve WC'leri tamamlanmıştır. Birer tane kadrolu imamları vardır. Petrol tesislerindeki mescidlerden yolcular ve çevre çalışanları faydalanmaktadır. Uygur merkezindeki tek cami ahşap olup kadrolu bir imamı vardır.

3.4.2. Kahveler : Ezine'de yukarı mahallede iki, aşağı Hanlarda iki olmak üzere toplam dört, Uygur'da yukarı İnönü mahallelerinde iki, aşağı Yeni mahallede üç olmak üzere toplam beş kahvehane bulunmaktadır. Ezine yukarı mahallede bulunan kahvelerden birisi yazın açmamakta, kışın öğle saatlerinde açılmakta, gece geç saatlere kadar açık kalmaktadır. Diğer yazın akşamları, kışın öğle saatlerinde açılmaktadır. Buralara kasaba halkından erkekler ve gelen misafirler gitmektedir. Aynı zamanda köy odası görevini de yerine getirmektedirler. Aşağı Hanlardaki kahveler hem Ankara asfaltı kenarında, hem iş merkezlerine yakın olduklarından günün erken saatlerinden geç saatlerine kadar açık kalmaktadır. Çevre köylerden ve yolculardan herkes aşağıdaki kahvelere gelmektedir.

Uygur'da yukarı İnönü mahallesindeki kahveler öğle saatlerine doğru açılmakta, geç saatlere kadar açık kalmakta, daha çok kasaba halkından erkekler devam etmektedir. Aşağı Yeni Mahalledeki kahvelerden ikisi işyerleri arasında, asfalt kenarında. Bu iki kahvede oyun oynanmakla birlikte hayvan, sebze, meyve piyasaları yoğun biçimde tartışılmakta, takibedilmektedir. Çevre köyler, kasabalar ve dışardan gelen insanları, sanayi de işi olanları bu kahvelerde bulmak mümkündür. Her iki kasabanın kahvelerinde kağıt türleri ve okey gibi oyunlar oynanmakta, televizyon izlenmekte, politika takibedilmekte, sohbetler yapılmaktadır.

3.4.3. Belediye Sosyal Tesisleri : Kasabalarımızın ikisi de Belediye oldukları 1989 yılından sonra Ankara asfaltı kenarında ilk belediye işyerlerini yaptırmışlar, Uygur Sanayi Sitesi olarak Ezine ise İşyerleri (Market, Tüpgaz, Un-Yem bayiliği,) olarak kullanmaktadır.

Ayrıca her iki kasabada hizmet binaları ve sosyal tesislerin inşaatları bitmiş kesin kabul safhasına gelmiştir. Ezinepazar Belediyesinin binası aşağıda asfalt kenarında, sosyal tesisler ve hizmet birimleri iç içe, Uygur Belediyesi sadece sosyal-dinlenme tesisleri şeklinde planlamıştır. Binalarda düğün - konferans salonları kütüphaneler düşünülmektedir. Uygur ayrıca tesislerde içkili lokanta da yaptırmaktadır.

3.4.5. Turistik Tesisler : Kasabalarımızdan Ezine'de hangi dönemde yapıldığı kesin bilinmeyen Ezinepazar Hanı bulunmaktadır. Hanın yapılış tarihi ile ilgili farklı görüşler vardır. 17.-18. yüzyıl, üslup özellikleri gösterir (1973 Amasya İl Yıllığı : 119). Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'ın hanımı Mahperi Hatun tarafından yaptırılmıştır (Amasya 1992 İl Turizm Envanteri : 16). Ancak Selçuklu dönemi eseri olduğu daha kuvvetli ihtimaldir.

Han 1997 yılına kadar şahıs elinde koyun ağılı olarak kullanılıyordu. 1997'de Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından kamulaştırılmış, restore için İller Bankası tarafından planlaması yapılmış, ödenek beklemektedir. Çevre düzenlemesinin yapılması için etrafındaki tapulu tarlanın da kamulaştırılma işleminin bitmesi gerekmektedir. Düzenlemeyi Ezine Belediyesi yapacaktır. Bahçesinde dinlenme parkı, içerisinde alışveriş merkezi, halıcılık, dikiş-nakış kursları, bir köşesinde turistik eşya, sergisi düşünülmektedir. Hanla ilgili projeler gerçekleşirse önemli bir turizm merkezi olacaktır.

Kasabalarda ikinci turizm merkezi, Uygur Kasabasında bulunan Turhal-Ankara karayolundaki (33 km) Karayolları Aynalıpınar Dinlenme Parkı'dır. Bölge halkından çok yolcuların dinlendiği, faydalandığı parkta yemek masaları bulunmakta, mevsimlik sebze, meyveler satılmaktadır.

3.4.6.Spor Tesisleri : Ezinepazar'da sadece açık futbol sahası bulunmaktadır. Basketbol, voleybol, hentbol açık veya kapalı sahası yoktur. Ezinepazar'daki açık futbol sahasında zaman zaman çevre köy ve kasabalarla maçlar yapılmaktadır.

3.5. Kasabalarda Ulaşım

Kasabalardan Amasya ve Turhal'a belediye otobüsleri, yolcu minibüsleri ve az olarak özel otolarla yapılmaktadır. Samsun, Ankara, İstanbul gibi şehirlerarası yolculuklar otobüslerle yapılmakta, kasabalarda yazıhaneler bulunmaktadır. Yakın köylere özel oto, minibüs ve traktörlerle bazen de yaya gidilmektedir. Demiryolu ulaşımı yoktur.

3.6.Kasabalarda Problemler, Projeler

Belediye Başkanlarından alınan bilgilere göre her iki kasabanın en büyük problemleri kanalizasyon ve imar planlarının uygulanması. Ezine Belediyesi kanalizasyonun 15 km'sini bitirmiş. Kasabaların, özellikle Ezine'nin yukarı merkez mahallesinde evlerin eski, içiçe, ahır samanlıkların evlere çok yakın olması gibi problemleri normal bir kanalizasyon çalışmasını sıkıntıya sokacaktır. 1987'li yıllarda bölgede uygulanan teşvik uygulaması ile ahırlar, samanlıklar, bazı evler yenilenmiş, ancak imar planı uygulanmadığından, alt yapı bulunmadığından kasabalarda yapılacak çalışmalarda güçlüklerle karşılaşılacaktır.

Henüz belediyelerde imara tam geçilememiştir. Belki yapılacak olan seçimden sonra geçilebilir. Konu ile ilgili çalışmalarımız sürerken imarla ilgili ölçümler de yapılıyordu. Hiç kimse yolun, su borusunun, kanalizasyonun evinin, bahçesinin, tarlasının yanından geçmesine razı olmuyordu. Bu durum belediyelerin alt yapı hizmeti götürmesini, bitirmesini zorlaştırmaktadır.

Ezinepazar'da içme suyu yeterli değildir. Belediye Başkanlığı İller Bankası kanalıyla bu probleminde halletme noktasına getirmiştir.

Her iki Belediye Başkanı kasabalarına lojmanlı, yatılı ilköğretim bölge okulu ve çok amaçlı lise düşünmektedirler. Ezine Belediyesinin kasabanın üç ayrı yerdeki mer'asının ıslahı, piknik yeri haline getirilmesini ve ağaçlandırılması, mezbahane yaptırma, Deliçay yatağının ıslahı ve tarihi Ezinepazar Hanı'nın restore edilerek çevre düzenlemesiyle turizme açma projeleri vardır.

Uygur Belediyesinin mezarlık yapımı, mezbahanenin geliştirilmesi, et için soğuk hava deposu, ayrı ayrı et ve süt besi bölgeleri, besiyeye dayalı et, süt, yem entegre sanayileri önemli projeleri arasındadır.

4. NÜFUS, GÖÇ ve HAREKETLİLİK

4.1. Nüfus

1990 Genel nüfus sayımına göre inceleme alanımız iki kasabadan Ezinepazar'ın nüfusu 2.043, hane sayısı 325, mahalle sayısı 1; Uygur'un nüfusu 2.017, hane sayısı 350, mahalle sayısı 2'dir (MENÇ, 1997:29 ; Amasya 1990 Genel nüfus sayımı nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri). 30 Kasım 1997 Genel nüfus Sayımı Amasya nüfus il müdürlüğünden alınan geçici sonuçlara göre Ezinenin nüfusu 2.064, Uygur'un 2017 yine aynı Araştırmaya başlarken Belediye Başkanlıklarından alınan listelere göre Ezine'nin hane sayısı 346, Uygur 337. Ezine'deki artış ve Uygur'daki düşüş son sayımda görülmektedir. Uygur'da 1995'li yıllarda yaşanan besli krizinden sonra besiden iflas eden 15-20 hanenin göç ettiği belirtilmiştir. Aydınca Projesi çevresinde İller Bankası Yönetmeliğine göre yapılan çalışmada tahmini nüfus Ezine'de 2000 yılında 2717, 2005'de 2976, 2010'da 3260, 2015'de 3570, 2020'de 3910, nüfus artış hızı % 1.84; Uygur'da 2000 yılında 2739, 2005'de 3030, 2010'da 3353, 2015'de 3710, 2020'de 4105, nüfus artış hızı % 2.04 olarak gösterilmektedir (Aydınca Projesi, 1989 : Tablo 1/1).

Ezinepazar'da kişiler, aileler soylarına göre çağrılmakta, soy isimlerin de genellikle soylara göre alındığı görülmektedir. En çok bilinen ve devam eden soylar Kara İmamoğulları (köye ilk yerleşenler olarak da bilinir), Oruçoğulları, Tataoğulları, Durnaoğulları, Kel Mustafa Oğulları, Elmacıoğulları, Kayaoğulları, Ekşioğulları, Çakırlar'dır.

Uygur'da ise tam tersine soyadlara göre çağrılma esastır. En çok bulunan soyadlar şunlardır: Er (Suluovaya Dereköyden 3 hane, kardeş olarak gelip, bugün 80 haneye ulaşan en kalabalık soy), Var, Çelebi, Turan, İnan, Ayan (Uygur Türklerinden gelme olduğunu kabul eden ilk aile), Düzenli, İnce, Duman, Satılmış, Özdemir, Kılıç, Baş, Koçak, Şahin, Kul, Kafalı, Koç, Cankur, Eser, Yıldırım (Amasya Havuz Köyünden gelmişler), Abacı, Gümüş, Karaca, Yılmaz.

Basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen Ezinepazardan 54, Uygurdan 67 hane halkı başkanı (reisi) ile görüşülmüş, Ezine'de örnekleme giren hanelerde 158 kadın, 147

erkek toplam 305; Uygur'da 166 kadın 139 erkek toplam 305 kişi (nüfus) oturmaktadır. Ezine'de bir hanede ortalama 5.64, Uygur'da 4.55 kişi oturmaktadır (Tablo-3). Örneklememizde Ezine'de kadın nüfus % 51.80, erkek % 49.20; Uygur'da kadın % 54.42, erkek % 45.58. Ezine'de erkeklerden bir kısmı eş ve çocuklarının bırakarak daha çok Ankara Beypazarı ve İstanbul'a çalışmaya gitmektedirler.

Devlet Planlama Teşkilatının 1994'de yaptırdığı çalışmaya göre Amasya Merkez'de 1997 yılında hane halkı büyüklüğü 4.29 (Nüfus 20.000 ve Üzerindeki Belediyelerde Konut Stoku ve İhtiyacı Tahminleri - 1994-2000, DPT: 1994, Tablo:3) olarak gösterilmektedir. Uşak - Karahallı Çokaklı Köyünde nüfusun % 49.2'si erkek, % 50.8'i kadındır (TAYLAN, 1995 : 10). Tokat Kızık Köyü araştırmasında ise % 54.8'i erkek, % 45.2'si kadındır (TARAKLI, 1994 : 86).

1972 yılında Almanya'da yapılan araştırmada, yaklaşık olarak çiftçi ailelerinin % 51'i çiftçinin kendisi de dahil, 5 veya daha fazla fertleri kapsayan ailelerden ibarettir. Köylerde, özellikle münferit çiftliklerde (aussiedlung) eşlerin, yaşlı anne ve babaları da kendileriyle bir arada yaşamaktadır. Bunlardan bir kısmı sürekli olduğu halde bir kısmı belirli mevsimlere ve durumlara göre düzenlenmektedir (TÜRKDOĞAN, 1977 c: 9).

Tablo - 4.1 : Anket Uygulanan Hanelerde Oturanlar.

Evde Oturanların Sayısı	Sayı	K	E	Toplam	Her Hanede Ortalama Oturan
Ezine	54	158	147	305	5.64
Uygur	67	166	139	305	4.55

4.2. Göç, Hareketlilik

Türkiye'de göç 1950'li yıllardan bu tarafa gittikçe artan bir olgudur. Göçün yönü daha çok doğudan batıya, kırsaldan kentlere ve az gelişmiş yörelerden gelişmiş yörelere doğrudur. Amasya il genelinde başta İstanbul olmak üzere Ankara, İzmir ve Çevre İllerden Tokat ve Çorum illerine göç vermektedir (Amasya Valiliği Birifing Dosyası, 1997). Şehirlere olan göç olgusunun temel nedenleri ana hatlarıyla şunlardır :

- Tarıma yeni teknolojinin girişi,
- Entansif tarım, toprak yetersizliği ve toprağın mirasla parçalanması,
- Hızlı nüfus artışı ve yaşam biçiminin sınırlılığı,
- Kentlerdeki sosyal ve kültürel imkanlardan yararlanma isteği,
- Kentlerin iş yönünden çekiciliği,
- Haberleşme ve ulaşım olanaklarındaki gelişmeler,
- Çeşitli düzeylerde verilen yönetimle ilgili kararlar ve uygulanan politikalar (KOCAMAN / BEYAZIT, 1993:2).

Amasya halen göç veren iller arasındadır. 1990 nüfus sayımına göre 19916 kişi göç etmiştir (Türkiye İstatistik Yıllığı, 1996:98).

Çalışmamızda dış, iç göç, sebepleri, yönü, geriye dönüş, göçün önlenmesi ile ilgili sorular yöneltilmiştir.

4.2.1. Dış Göç

İnceleme yapılan iki kasabada sosyal hareketlilik iç karadeniz, orta anadolu şartlarını vermektedir. Ancak yurt dışına iş için gitme eğilimi % 50'nin altındadır. "İş bulsanız yurt dışına gitmeyi düşünür müsünüz?" şeklindeki soruya Ezine'de % 47.06, Uygur'da % 37.88 "evet" cevabı verilmiştir. Ezine'de iş gücü fazlalığı burada da karşımıza çıkmaktadır. Yurt dışı göçün yönü her iki kasabada ağırlıklı olarak Almanya'dır. Ezine'de % 45.84 Almanya'yı, % 16.66 Hollanda ve Avustralya'yı, % 12.50 Orta-Doğu Ülkelerini, % 4.17 Türk Cumhuriyetlerini tercih etmekte, yine % 4.17 "değişmez" demektedir. Uygur'da ise % 48.49 Almanya, % 27.27 Hollanda, % 3.03 Orta-Doğu

Ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleri, % 9.09 Avustralya'yı tercih etmekte, farklı olarak % 6.06 Amerika Birleşik Devletlerine gitmeyi düşünmektedir (Tablo-4.2, Tablo-4.3).

Tablo - 4.2 : Yurt Dışına Gitmeyi Düşünme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	24	47.06	25	37.88
Hayır	27	52.94	41	62.12
Toplam	51	100	66	100

Tablo - 4.3 : Düşünülen Ülke

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Almanya	11	45.84	16	48.49
Hollanda	4	16.66	9	27.27
Orta Doğu Ülkeleri	3	12.50	1	3.03
Türk Cumhuriyetleri	1	4.17	1	3.03
Değişmez	1	4.17	1	3.03
Fransa	--	--	--	--
Avustralya	4	16.66	3	9,09
A.B.D.	--	--	2	6.06
Toplam	24	100	33	100

4.2.2. İç Göç

"Yurt içinde (Türkiye'de) iş bulsanız gidermisiniz?" şeklindeki soruya ise Ezine % 40.43, Uygur % 29.85 "evet" demektedir. Ezine'deki iş gücü fazlalığı, Uygur'un kendisine yetmesi burada da görülmektedir. Yurt içi göçün yönü ise birinci derecede İstanbul'dur. Ezine % 50.00, Uygur % 63.16. Ezine'de ikinci derecede % 20 Amasya-Turhal, Uygur'da % 15.78 Ankara gelmektedir. Ezine'de çok farklı olarak % 15.00 "değişmez" demektedir (Tablo-4.4, Tablo-4.5).

Tablo - 4.4 : Yurt İçinde İş Bulunsa Gitme Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	19	40.43	20	29.85
Hayır	28	59.57	47	70.15
Toplam	47	100	67	100

Tablo - 4.5 : Yurt İçinde Tercih Edilen Yer

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İstanbul	10	50.00	12	63.16
İzmir	2	10.00	2	10.53
Ankara	1	5.00	3	15.78
Adana - Mersin	--	--	--	--
Amasya - Turhal	4	20.00	2	10.53
Değişmez	3	15.00	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	20	100	19	100

4.2.3. Göç Sebepleri (Yeni Gitmek İsteyenlerin)

Göç sebepleri arasında düşmanlık ve kan davası gibi konuların olmaması son derece sevindiricidir. Ezine'de % 20 çocuklarını okutma, % 80 işsizlik, Uygur'da % 78.57 çocuk okutma, % 21.43 işsizliği göç sebebi göstermektedir. Uygur daha iyi şartlarda dışarıya gitmeyi istemektedir. Ezine'de iş için dışarıya giden daha fazla olduğundan halen kasaba dışı daha çekici görülmektedir (Tablo-4.6).

Tablo - 4.6 : Göç sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Çocuklarını Okutmak	5	20.00	22	78.57
İşsizlik	20	80.00	6	21.43
Düşmanlık	--	--	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	25	100	28	100

4.2.4. Göçün Hızı

Göçün hızı ile ilgili sorulan "Ne zaman gitmeyi düşünüyorsunuz?" sorusuna Ezine % 100 altı ay içerisinde, Uygur % 75 altı ay, % 8.33 bir yıl, % 12.50 iki yıl içerisinde cevabını vermektedir. Önceki göçle ilgili sorulara paralel olarak Ezine dışarıya gitme eğilimi daha fazla ve hızlıdır (Tablo-4.7).

Tablo - 4.7 : Göç Zamanı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
6 ay içersinde	26	100	18	75.00
1 yıl içersinde	--	--	2	8.33
2 yıl içersinde	--	--	3	12.50
Belli değil	--	--	1	4.17
Toplam	26	100	24	100

4.2.5. Dışarda Olanlar

Dışarıya çalışma için gidenler Ezine'de % 36.64, Uygur'da % 36.59 olup birbirine çok yakındır (Tablo-4.8). Gidenlerin sayılarında farklılıklar var, dışarda bir kişi Ezine'de % 76.48, Uygur'da % 56.25; iki kişi Ezine'de % 11.76, Uygur'da % 18.75; üç kişi Ezine'de % 11.76, Uygur'da % 18.75; dört kişi Uygur'da % 6.25 (Tablo-4.9). "Kaç yıl önce gittiler?" sorusuna verilen cevaplarda Ezine'de göçün devam ettiği son beş yılda % 12.50, beş yıl önce gidenler Ezine'de % 50.00, Uygur'da % 83.33 olup, Uygur'da geriye dönüş başlamıştır (Tablo-4.10). Emekli maaşı alanlar Uygur'da daha fazladır.

Tablo - 4.8 : Aileden Dışarda Olan

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	17	36.64	15	36.59
Hayır	27	61.36	26	63.41
Toplam	44	100	41	100

Tablo - 4.9 : Dışardakilerin Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1	13	76.48	9	56.25
2	2	11.76	3	18.75
3	2	11.76	3	18.75
4	--	--	1	6.25
5'den fazla	--	--	--	--
Toplam	17	100	16	100

Tablo - 4.10 : Dışardakilerin Ne Zaman Gittikleri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Son bir yılda	2	12.50	--	--
Son iki yılda	3	18.75	2	11.11
Son üç yılda	2	12.50	--	--
Son dört yılda	1	6.25	1	5.56
Son beş yılda	--	--	--	--
Beş yılı geçti	8	50.00	15	83.33
Toplam	16	100	18	100

4.2.6. Göç Nedenleri (Önceki Gidenler)

Dışarıya çalışmaya gidenlerin gidiş sebepleri arasında en büyüğü her iki kasabada işsizlik olarak belirmektedir. Ezine'de dışarıya gitme sebebi % 23.80 arazi darlığı, % 71.43 işsizlik, % 4.77 çocuk okutma; Uygur'da % 18.75 arazi darlığı, % 62.50 işsizlik, % 6.25 geçimsizlik, % 12.50 çocuk okutmadır. Çocuk okutma nedeni burada da Uygur'da daha fazla. Kasabada halen oturanlarda gitme sebebi Uygur'da % 78.57, Ezine'de % 80.00 işsizlik olarak belirtilmişti. Son yıllarda özellikle Uygur'daki besiciliğin, sebzeçiliğin gelişmesi, ulaşımın kolaylaşması gitme düşüncesini azaltmıştır (Tablo-4.11).

Tablo - 4.11 : Göç Sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Arazi Darlığından	5	23.80	3	18.75
İşsizlikten	15	71.43	10	62.50
Makinalaşma ile Fazlalıktan	--	--	--	--
Geçimsizlikten	--	--	1	6.25
Çocuklarını Okutmak	1	4.77	2	12.50
Başka	--	--	--	--
Toplam	21	100	16	100

4.2.7. Göç Edenlerin İşi

Dışarıya gidenlerin yaptığı işte sürekli işçi % 42.86, esnaf % 1.52 ile Uygur daha fazla; geçici işçi % 44.44, günlük inşaat işçisi % 16.66 ile Ezine daha fazladır. Devlet memurluğu birbirine yakındır. Günlük inşaat işçisi olarak giden Uygur'da görülmemektedir (Tablo-4.12).

Tablo - 4.12 : Gidenlerin işi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Devlet Memuru	4	22.22	5	23.81
Sürekli İşçi	1	5.56	9	42.86
Ticaret	1	5.56	1	4.76
Esnaf	1	5.56	2	9.52
Geçici İşçi	8	44.44	4	19.05
Günlük İnşaat İşçisi	3	16.66	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	18	100	21	100

4.2.8. Geriye Dönüş

Kasabalarda geriye dönüşü düşünen Uygur'da daha fazladır. Ezine % 18.75, Uygur % 35.58 (Tablo-4.13).

Tablo - 4.13 : Geriye Dönüşü Düşünme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	18.75	6	31.58
Hayır	13	81.25	13	68.42
Toplam	16	100	19	100

4.2.9. Kırsal Sanayi, Kalkınma ve Göç

Kırsal kalkınma ve sanayi ile ilgili olarak sorulan "kasabanızın yakınlarında ücreti düşük de olsa küçük fabrikalar işyerleri bulunsa dışarıya göç önlenir mi?" sorusuna her iki kasaba da büyük çoğunluk olumlu cevap vermiştir. Ezine % 93.73, Uygur % 91.23 (Tablo-4.14). Ezinepazar kasabası sınırları içerisinde 3 adet tuğla fabrikası vardır. Bu fabrikaların düşük ücret vermesi, sigortasız çalıştırmasının olumsuz etkilerine ramen, uzun yıllardan bu yana gençlerde bu fabrikalarda olumsuz şartlarda çalışmak alışkanlık olmuştur. Uygur'da sendika bilinci, özel teşebbüs anlayışının yüksek olması, dışardan tırpan, çapalama, kazma, kürek işçisi çalıştırması sebebi ile işsizliği önlemede kırsal sanayinin olumsuz etkisini olacağını düşünmektedirler. Besiciliğe dayalı yem, sucuk, salam, deri gibi entegre fabrikalar istemektedirler.

Tablo - 4.14 : Kırsal Sanayiyi İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	43	93.73	52	91.23
Hayır	1	2.27	5	8.77
Toplam	44	100	57	100

4.2.10. Turizm

Dinlenme, turizm amacıyla geziye giden Ezine'de % 2.50, Uygur'da % 52.38 ile çok farklıdır (Tablo-4.15). Yılda bir defa gitme Ezine'de % 33.33, Uygur'da % 48.39; iki defa gitme Ezine'de % 33.33, Uygur'da % 41.94 (Tablo-4.16). Gezmeye gidilen yerlerde cevaplar çok farklıdır. Amasya-Turhal Ezine'de % 91.30, Uygur % 38.46; Ankara Ezine'de % 8.70, Uygur'da % 38.25; İstanbul, İzmir, Kıbrıs, Bursa, Antalya Ezine'de yok. Uygur'da sırasıyla % 10.78, % 6.15, % 6.15 (Tablo-4.17). Gezmeye gitme amacı çok farklıdır. Ezine % 100 çocuklarını ziyaret, Uygur % 30.30 çocuklarını ziyaret; % 51.52 sade gezme, görme % 18.18 diğer amaçlarla gitmektedir. Ezine sadece çocuklarının bulunduğu yere gitmekte, Uygur her tarafa gidebilmektedir (Tablo-4.18). Ezine'de gezmeye % 100'ü sadece eşini götürmekte, Uygur'da % 66.67 eşini % 33.33 çocuklarını da götürmektedir (Tablo-4.19).

Tablo - 4.15 : Sürekli Geziye Gitme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	1	2.50	33	52.38
Hayır	39	97.50	30	47.62
Toplam	40	100	63	100

Tablo - 4.16 : Geziye Yılda Kaç Defa Gidildiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 defa	1	33.33	15	48.39
2 defa	1	33.33	13	41.94
3 defa	1	33.33	1	3.22
4 defa	--	--	2	6.45
Her ay	--	--	--	--
Her hafta	--	--	--	--
Gitmem	--	--	--	--
Toplam	3	100	31	100

Tablo - 4.17 : Gezi Yeri - Yönü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Turhal-Amasya	42	91.30	25	38.46
Ankara	4	8.70	25	38.46
İstanbul	--	--	7	10.78
İzmir	--	--	4	6.15
Kıbrıs-Bursa-Antalya	--	--	4	6.15
Toplam	46	100	65	100

Tablo - 4.18 : Gezi Amacı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Dışardaki Çocuklarını Ziyaret	3	100	10	30.30
Sadece Gezme Görme	--	--	17	51.52
Diğer	--	--	6	18.18
Toplam	3	100	33	100

Tablo - 4.19 : Geziye Götürülenler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Eşimi	1	100	12	66.67
Kızımı	--	--	6	33.33
Oğlumu	--	--	--	--
Yalnız Giderim	--	--	--	--
Hepsi İle	--	--	--	--
Toplam	1	100	18	100

4.2.11. Yakın İl (Amasya'ya) ve İlçeye (Turhal'a) Gidiş Süreleri

En yakın il olan Amasya'ya ve en yakın ilçe olan Turhal'a iki kasabada en fazla haftada bir gidilmektedir. Ezine % 44.68, Uygur % 66.13 (Tablo-4.20). Her ikisinde de en fazla belediye otobüsü ile gidilmekte, Uygur'da özel oto ile gidenler daha fazladır (Tablo-4.21). Amasya ve Turhal'a en çok resmi dairelerdeki işler için gidilmekte, Ezine % 67.65, Uygur % 50.50; pazar ihtiyacı için gitme % 47.52 ile daha fazla; kahvehaneye gitme % 7.35 ile daha fazla. Uygur'da ticaret işletmecilik anlayışı daha fazla (Tablo-4.22).

Tablo - 4.20 : Amasya'ya ve Turhal'a Gidiş Sıklığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
3 günde bir	5	10.64	8	12.90
Haftada bir	21	44.68	41	66.13
Ayda bir	13	27.66	11	17.74
Daha fazla	8	17.02	2	3.23
Toplam	47	100	62	100

Tablo - 4.21 : Amasya ve Turhal'a Gidilen Vasıta

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Belediye Otobüsü	43	54.43	53	60.23
Minibüs	30	37.97	24	27.27
Özel Oto	6	7.60	11	12.50
Traktör	--	--	--	--
Kamyon	--	--	--	--
Toplam	79	100	88	100

Tablo - 4.22 : Turhal - Amasya Gidiliş Sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Resmi Daireler	46	67.65	51	50.50
Pazar İhtiyacı	17	25.00	48	47.52
Kahvehanelerde Vakit Geçirme	5	7.35	2	1.98
Toplam	68	100	101	100

5. AİLE

5.1. Eş Seçme, Evlilik Yaşı, Akraba Evliliği

Hane başkanlarından Ezine'de % 18.52, Uygur'da % 46.97'si evlenirken kendileri karar verip, büyüklerin rızasını almışlar (Tablo-5.1). Çocuklarını evlendirmede bu oran daha yüksek. Ezine'de % 66.66, Uygur'da % 74.14 çocuğunun eşini kendisinin seçtiğini belirtmektedir (Tablo-5.2). Anne baba seçti diyenler Ezine'de % 20.52, Uygur'da % 14.29. Anne babanın seçip çocukların onaylaması Ezine'de % 10.26.

Hane başkanlarının çoğunluğu 16-19 yaş arasında evlenmişler, Ezine'de % 53.70, Uygur'da % 67.69. 20-24 yaş arasında evlenenler Ezine'de % 42.60, Uygur'da % 24.61. 15 yaşından önce evlenme Ezine'de % 3.70, Uygur'da % 4.62 (Tablo-5.3).

Erkek çocuğunu evlendirme yaşı Ezine'de % 54.83, Uygur'da % 54.55'e 16-19 (Tablo-5.4). Tablolar karşılaştırıldığında babaların ve oğulların evlilik yaşı birbirine yakın. Kızları evlendirme yaşı iki kasabada da büyük oranda 16-19. Ezine'de bu oran % 87.09. Uygur'da % 71.43. Uygur'da Ortaokul mezunlarının fazla olması, evlilik yaşını kısmen yükseltmektedir. Uygur'da 15 yaşından önce kızını evlendirme % 2.86, Uygur'da 25-29 yaşlar arasında kızını evlendirme % 3.25 (Tablo-5.5). "Bugün olsa kızınızı kaç yaşında evlendirirsiniz" sorusuna Ezine yakın cevap verirken Uygur'da evlilik yaşı yükseltilmekte % 35.89 20-24 yaş, % 2.57 25-29 yaş cevabını vermektedir ki, iki kasaba arasında önemli bir farktır.

" Bu gün olsa oğlunuzu kaç yaşında evlendirirsiniz?" sorusuna verilen cevap evlendirdikleri yaştan bir hayli farklı görünmektedir. Ezine'de % 70.00, Uygur'da % 73.53 20-24 yaş, Uygur'da % 11.76 25-29 yaş demektir (Tablo-5.6).

Türkiye'deki evlilik yaşının yükselmesine paralel olarak iki kasabada da yükselme görülmektedir.

Tablo - 5.1: Eş Seçme Durumu.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendim Karar verdim Büyüklerin rızasını aldım	10	18.52	31	46.97
Büyüklerim Karar verdi Benim rızamı aldılar	43	79.63	34	51.52
Büyüklerim rızamı alma- dan evlendirdiler	--	--	1	1.51
Büyüklerin rızasını almadan evlendim	1	1.85	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	54	100	49	100

Tablo - 5.2: Çocukların Eşlerini Seçme Şekli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendileri	1	2.56	2	5.71
Anne Baba Seçti	8	20.52	5	14.29
Kendileri Seçti Biz Onayladık	26	66.66	27	77,14
Anne baba seçti çocuklar onayladı	4	10.26	1	2.86
Toplam	39	100	35	100

Tablo - 5.3: Evlenme Yaşı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
15 ve daha küçük	2	3.70	3	4.62
16 - 19 yaş arası	29	53.70	44	67.69
20-24 yaş arası	2	42.60	16	24.61
25-29 yaş arası	--	--	2	3.08
30 ve daha yukarı	--	--	--	--
Toplam	24	100	65	100

Tablo - 5.4 : Oğlunu Evlendinme Yaşı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
15 ve daha küçük	--	--	1	3.03
16 - 19 yaş arası	17	54.83	18	54.55
20-24 yaş arası	14	45.17	14	42.42
25-29 yaş arası	--	--	--	--
30 ve daha yukarı	--	--	--	--
Toplam	31	100	33	100

Tablo - 5.5 : Kızını Evlendirme Yaşı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
15 ve daha küçük	--	--	1	2.86
16 - 19 yaş arası	27	87.09	25	71.43
20-24 yaş arası	3	9.68	9	25.71
25-29 yaş arası	1	3.23	--	--
30 ve daha yukarı	--	--	--	--
Toplam	31	100	35	100

Tablo - 5.6 : Şu anda Kızını Evlendirme Yaşı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
15 ve daha küçük	--	--	--	--
16 - 19 yaş arası	26	86.66	24	61.54
20-24 yaş arası	4	13.34	14	35.89
25-29 yaş arası	--	--	1	2.57
30 ve daha yukarı	--	--	--	--
Toplam	30	100	39	100

Tablo - 5.7: Şu Anda Oğlunu Evlendirme Yaşı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
15 ve daha küçük	--	--	--	--
16 - 19 yaş arası	9	30.00	5	14.71
20-24 yaş arası	21	70.00	25	73.53
25-29 yaş arası	--	--	4	11.76
30 ve daha yukarı	--	--	--	--
Toplam	30	100	34	100

Hane başkanlarında Ezine'de % 37.04, Uygur'da % 32.31 akraba evliliği görülmektedir (Tablo-5.8). Ezine'de % 87.03, Uygur'da % 32.31 aynı kasaba içinden evlenmiş (endogami)tir (Tablo-5.9). Burada Uygur'un dış dünyaya daha çok açıldığını yakalıyoruz. Aynı ailelerden Ezine'de % 80.00 oğlunu, % 85.71 kızını, Uygur'da % 82.35 oğlunu, % 81.82 kızını aynı kasabalı ile evlendirmiş (Tablo-5.10). Uygur'da çocuklarını evlendirmede kasaba içine döndüğünü, ancak dışarda çalışanları tercih ettiğini gözlüyoruz. Akraba evliliğinin en büyük sebebi Ezine'de % 90.00, Uygur'da % 80.00 gençlerin (erkek-kız) istemesi olarak gösterilmektedir (Tablo-5.11). Ezine'de % 43.75 damadıyla, % 41.94 geliniyle; Uygur'da % 51.43 damadıyla, % 33.33 gelini ile akraba olduğunu belirtmektedir (Tablo-5.12).

Tablo - 5.8 : Eşle Akrabalık

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	20	37.04	21	32.31
Hayır	34	62.69	44	67.69
Toplam	54	100	65	100

Tablo - 5.9 : Evlenilen Yer

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kasaba İçinden	47	87.03	21	32.31
Kasaba Dışından	7	12.97	44	67.69
Toplam	54	100	65	100

Tablo - 5.10 : Oğlunu Nereden Evlendirdiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kasaba İçinden	24	80.00	28	82.35
Kasaba Dışından	6	20.00	6	17.65
Toplam	30	100	34	100

Tablo - 5.11 : Kızını Nereye Verdiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kasaba İçine	24	85.71	27	81.82
Kasaba Dışına	4	14.29	6	18.18
Toplam	28	100	33	100

Tablo - 5.12 : Çocukları Akraba ile Evlendirme Sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Mirasın Bölünmemesi	1	5.00	1	4.00
Kızımın / Oğlumun İstemesi	18	90.00	20	80.00
Oğlumun Olmaması	1	5.00	1	4.00
Kızımın Olmaması	--	--	3	12.00
Başka	--	--	--	--
Toplam	20	100	25	100

Tablo - 5.13 : Damatla Akrabalık

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	43.75	18	51.43
Hayır	18	56.25	17	48.57
Toplam	32	100	35	100

Tablo - 5.14 : Gelinle Akrabalık

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	13	41.94	10	33.33
Hayır	18	58.06	20	66.67
Toplam	31	100	30	100

5.2. Nikah Şekli

Kasabaların ikisinde de evlenirken hem dini, hemde resmi nikahı birlikte yapma oranı çok yüksek. Ezine % 99.15, Uygur % 100, Ezine'de % 1.85 sadece dini nikahla evlenmiş (Tablo-5.15).

Tablo - 5.15 : Nikah Şekli.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yalnız dini nikah(İmam Nikahı)	1	1.85	--	--
Sadece resmi (medeni) nikah	--	--	--	--
Hem dini, hem resmi	53	99.15	57	100
Kaçırdım, sonra nikah	--	--	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	54	100	57	100

5.3. Evlilik Töreni

Evlenirken yapılan törenlerde yaygın olan yemekli düğün, Ezine'de % 92.59, Uygur'da % 79.69. Uygur'da salonda nikah töreni yaygınlaşmaya başlamış, % 12.50 (Tablo-5.16). Her iki kasabada sosyal tesislerle birlikte Belediye Başkanlıkları tarafından yeni düğün salonları yaptırılmış. Kesin kabulünü beklemektedir. Ezine aşağı/Hanlar mahallesi, Uygur yukarı/inönü mahallesi inşa ettirmiştir. Ezine çevre köylerde düğün, nişan törenlerine salonu açmak istemektedir. Uygur'da düğünlerin salonda yapılmaya başlandığı birkaç yıl olmuş, Düğünlerin tamamı yemekli içkilidir.

Tablo - 5.16 : Evlilik Töreni (Düğün)

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yemekli düğün	50	92.59	51	79.69
Salonda nikah töreni	--	--	8	12.50
Nikah töreni ve yemekli düğün	4	7.41	5	7.81
Yemeksiz Düğün	--	--	--	--
Sadece Yemek ve Sohbet	--	--	--	--
Toplam	54	100	64	100

5.4. Eş Seçiminde İstenen Özellikler

Eş seçiminde dikkat edilecekler konusunda verilen cevaplar farklıdır. Ezine'nin % 27.56'sı eş adayının ahlaklı, % 23.75'i dindar olmasını, Uygur'da % 86.36'sı evliliğin karşılıklı sevgi ve saygıya dayalı olmasını istemektedir (Tablo-5.17). Burada iki kasaba arasındaki sünnilik ve alevilik değerlerinin farklılığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo - 5.17 : Eş Seçmede Dikkat Edilenler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Karşılıklı sevgi ve saygı	8	10.00	57	86.36
Ahlaklı olması	42	52.50	2	3.03
Aile tercihi önemli	4	5.00	1	1.52
Dindar olması	19	23.75	--	--
Güzel / Yakışıklı olması	1	1.25	1	1.52
Eğitimli, kültürlü olması	2	2.50	5	7.57
Zengin olması	4	5.00	--	--
Toplam	80	100	66	100

5.5. İlk Yerleşme

Hane halkı başkanlarının Ezine'de % 94.45, Uygur'da % 79.68 gibi büyük çoğunluğu lik evlendiklerinde beyin ailesi ile oturduklarını (patrilokal-patriarki) belirtmektedirler (Tablo-5.18). Uygur'da ayrı oturanların % 76 ile fazla olmasının sebebi iki kasabada hane halkı başkanlarının yaş ortalamaları arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. Ezine'de örnekleme girenlerin yaş ortalamaları 53.11, Uygur'da % 40.94 olarak gerçekleşmiştir. Her iki kasabada eski-önceki yerleşim merkezi yukarı mahallelerdir. Ezine'de toplam 346 hanenin 180, Uygur'da 337 hanenin 179 hanesi yukarı mahallelerde oturmaktadır. Ezine'de merkez Hanlar / aşağı mevkiye taşınmış (Belediye binası, sosyal tesisler), Uygur'da Belediye ve Sosyal tesisler yukarıdır. Hareketlilik yukarıda daha fazladır. Ezine'deki yukarı mahallede daha çok yaşlılar oturmakta, çocukları dışarıya çalışmaya gidenler kalmaktadır. Uygur'da yukarıdaki evler de moderndir ve genç kuşak da kalmaktadır.

Tablo - 5.18 : İlk Evlilikte Yerleşilen Yer

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ayrı oturdum	3	5.55	12	18.76
Beyin ailesiyle	51	94.45	51	79.68
Hanımın ailesiyle	--	--	1	1.56
Toplam	54	100	64	100

5.6. Aile Şekli

Evli oğlu ile bir arada kalma Ezine'de % 55.55, Uygur'da % 45.45 (Tablo-5.19). Geniş aile iki kasabada da yaygındır. Ezine'de annesi babası ile kalanlar % 17.39, Uygur'da % 42.42, oğlu gilini ile kalanlar Ezine'de % 82.61, Uygur'da % 57.58 (Tablo-5.20). Uygur ev konut sorununu büyük çapta hallettiğinden evlendirdiği oğlunun evini de ayırabilmektedir.

Tablo - 5.19 : Evli oğlu ile kalma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	26	55.55	20	45.45
Hayır	16	44.45	24	54.55
Toplam	36	100	44	100

Tablo - 5.20 : Evde Başka Evli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Annem, babam	4	17.39	14	42.42
Oğlum, gelinim	19	82.61	19	57.58
Kızım, damadım	--	--	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	23	100	33	100

Çocuğu evlilik yaşında olmayan hane başkanlarına "oğlunuzu evlendirdiğinizde nerede oturmasını istersiniz?" şeklindeki soruya Ezine % 52.27, Uygur % 62.22 yanımda birlikte; Ezine % 18.18, Uygur % 24.44 ayrı, Ezine % 27.27, Uygur % 13.34 iş buluncaya kadar yanımda, birlikte kalması şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo-5.21). Ezine'de konut ve iş sorununun Uygur'a göre daha fazla olduğu, Uygur'da iş probleminin daha az olduğu, evlerin geniş ve yeterli olduğu sonucu çıkmaktadır.

"Kızınızı evlendirirken nasıl oturmasını istersiniz?" şeklindeki soruya Ezine % 95.75, Uygur % 86.00 "karışmam" şeklinde cevap vermiştir. Ayrıca Uygur % 8.00 beyinin ailesi ile, % 4.00 işine düzen verinceye kadar eşinin ailesi ile kalması şeklinde cevap vermiştir (Tablo-5.22).

Tablo - 5.21 : Evlendireceği Oğlunun Oturma Yeri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yanımda birlikte	23	52.27	28	62.22
Ayrı	8	18.18	11	24.44
İş buluncaya kadar benimle kalmasını	12	27.27	6	13.34
Birlikte çalışıp, yiyip ayrı oturmasını	1	2.28	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	44	100	45	100

Tablo - 5.22 : Evlendireceği Kızının Oturma Yeri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ayrı Oturmasını	2	4.25	1	2.00
Beyinin Ailesi ile	--	--	4	8.00
İşine Düzen verinceye kadar eşinin ailesi ile kalmasını	--	--	2	4.00
Karışmam	45	95.75	43	86.00
Başka	--	--	--	--
Toplam	47	100	50	100

5.7. Eş Sayısı

Kasabalarımızdan Ezine'de % 94.45, Uygur'da % 92.06 tek evlilik yapmış (Tablo-5.23). Ezine'de % 77.77, Uygur'da % 96.92 şu anda tek eşle, Uygurdan % 1.54 iki eşle, Ezine'de % 22.23 yalnız, Uygur'da % 1.54 yalnız yaşıyor (Tablo-5.24). Birden fazla evlilik sebebi Ezine'de % 100 ilk eşinin ölümü, Uygur'da % 66.66 ilk eşin ölümü, % 11.67 boşanma, % 11.67 erkek çocuk olmaması gösterilmektedir (Tablo- 5.25).

Tablo - 5.23 : Yapılan Evlilik Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tek	51	94.45	58	92.06
İki	3	5.55	4	6.35
Üç	--	--	1	1.59
Daha fazla	--	--	--	--
Toplam	54	100	63	100

Tablo - 5.24 : Yaşanılan Eş Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tek	42	77.77	63	96.92
İki	--	--	1	1.54
Üç	--	--	--	--
Yalnız Yaşıyorum	12	22.23	1	1.54
Toplam	54	100	65	100

Tablo - 5.25 : Birden fazla evlilik sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İlk Eşinin Ölümü	3	100	4	66.66
Çocuğunun olmaması	--	--	--	--
Boşanma	--	--	1	11.67
Erkek çocuğunun olmaması	--	--	1	11.67
Başka (geçimsizlik vb.)	--	--	--	--
Toplam	3	100	6	100

5.8. Ailede Kararlar (Otorite)

Her iki kasabada aile içinde kararların çoğunlukla tüm ailenin katılımıyla alındığı ifade edilmektedir, Ezine % 39.65, Uygur % 63.79. İkinci derecede babanın dediği olmakta, Ezine % 37.73, Uygur % 18.97, üçüncü derecede Ezine'de büyüklerin dediği olmakta % 11.32, Uygur'da baba ve annenin müşterek dediği olmaktadır. Her iki kasaba baba erkillikten demokratikleşmeye, Uygur'da daha çok baba ve annenin müşterek hakimiyetine doğru gidiş vardır (Tablo-5.26). Ezine'de farklı, çarpıcı olarak çocukların dediği % 7.54 olmaktadır. Ezine'de aileden erken kopup iş aramaya gitmede buradan kaynaklanmaktadır.

Tablo - 5.26 : Evde Kararların Alınış Biçimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Babanın dediği olur	20	37.73	11	18.97
Annenin dediği olur	1	1.88	1	1.72
Büyüklerin dediği olur	6	11.32	1	1.72
Babanın ve Annenin	1	1.88	6	10.34
Çocukların	4	7.54	2	3.46
Tüm ailenin	21	39.65	37	63.79
Başka	--	--	--	--
Toplam	53	100	58	100

5.9. Çocukta Cinsiyet Tercihi

Ezine'de % 100, Uygur'da % 92.06 çocukların cinsiyetinde tercih yapmadığını (Tablo-5.27), Uygur'da Türk toplumunun anlayışının tam tersine % 5.45 kız çocuğu tercih edilmektedir. (Tablo-5.28). Bir önceki soruda kasabalarımızda çocukta cinsiyet ayrımı yapmama Ezine'de % 100 olduğu halde bu soruda % 4.65 erkek, % 30.23 hem kız hem erkek çocuğu istemektedir.

Ezine'de % 11.11, Uygur'da % 15.15 ailede erkek çocuğunun daha önemli görmektedir (Tablo-5.29).

Tablo - 5.27 : Çocuk Cinsiyetinde Tercih

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	5	7.94
Hayır	52	100	58	92.06
Toplam	52	100	63	100

Tablo - 5.28 : Tercih Edilen Çocuk Cinsiyeti

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kız	--	--	3	5.45
Erkek	2	4.65	1	1.82
Kız-Erkek	13	30.23	2	3.64
Farketmez	28	65.12	49	89.09
Toplam	43	100	55	100

Tablo - 5.29 : Erkek Çocuğuna Daha Fazla Düşme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	6	11.11	10	15.15
Hayır	48	88.89	56	84.85
Toplam	54	100	66	100

5.10. Çocuk Sayısı

İki kasabadan Ezine'de % 14.81, Uygur'da % 26.67 bir-iki, Ezine'de % 44.44, Uygur'da % 51.64 üç-dört, Ezine'de % 33.33, Uygur'da % 20.00 beş ve daha fazla çocukludur. Aileler en çok dört çocuklu olarak görülmektedir ki bu da Türkiye'de kırsal kesim ortalamalarına uygundur (Tablo-5.30).

Tablo - 5.30 : Sahip olunan çocuk sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 - 2	8	14.81	16	26.67
3 - 4	24	44.44	31	51.67
5 ve daha fazla	18	33.33	12	20.00
Çocuğum yok	4	7.42	1	1.66
Toplam	54	100	60	100

"Kaç çocuğunuzun olmasını istersiniz?" şeklindeki soruya verilen cevaplar sahip olunandan farklıdır. Bir iki çocuk isteyen Ezine'de % 28.86, Uygur'da % 35.28, üç dört çocuk isteyen Ezine'de % 67.30, Uygur'da % 58.46 (Tablo-5.31).

Tablo - 5.31 : İstenen Çocuk Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 - 2	15	28.86	23	35.38
3 - 4	35	67.30	38	58.46
5 ve daha fazla	1	1.92	4	6.16
Allah ne verirse	1	1.92	--	--
Toplam	52	100	65	100

5.11. Başlık Parası

Evlenirken kırsal kesimde erkek tarafından kadın tarafına verilen başlık parası Uygur'da daha erken kaldırılmış. 45-50 yaşında olanlar çocukları için almamışlar, vermemişlerdir. Ezine'de daha geç alınmamaya başlanmış, hatta bir süre "SÜT HAKKI" şeklinde alınmıştır. Evlenirken başlık parası verenler Ezine'de % 85.71, Uygur'da % 49.21 (Tablo-5.32).

Oğlunu evlendirirken başlık parası verenler Ezine'de % 45.45, Uygur'da % 6.06 (Tablo-5.33). Kızını evlendirirken başlık parası alma Ezine'de % 22.22, Uygur'da % 5.71.

Tablo - 5.32 : Evlenirken Başlık Parası Verme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	42	85.71	31	49.21
Hayır	7	14.29	32	50.79
Toplam	49	100	63	100

Tablo - 5.33 : Oğluna Başlık Parası Verme Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	15	45.45	2	6.06
Hayır	18	55.55	31	93.94
Toplam	33	100	33	100

Tablo - 5.34 : Kızından Başlık Parası Alma Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	8	22.22	2	5.71
Hayır	28	77.78	33	94.29
Toplam	36	100	35	100

5.12. Eş ve Kızları Çalıştırma

Kırsal kesimde hanımlar ev işleri ile beraber tarla, bahçe, besi işlerinde, hatta para karşılığı, günlük tarla çapası, meyve toplama işlerinde de çalışırlar. Ezine pazar Amasya'nın diğer köylerine en çok tarla bahçe işçisi gönderen kasabalardandır. Pancar çapalama mevsiminde (Nisan ayı başlangıcı) sökülüne kadar (Kasım ayı sonu) özellikle bayanlar otobüs ve minübüslerle Suluova ilçesine kadar (55 km) günlük işçi olarak gitmektedirler. Uygur'da ise kendi işlerinde veya kasaba içinde çalışma yaygındır. Dışarıya iş için giden olmuyor. Eşleri uygun bir işte çalıştırma sorulmuş Ezine % 8.00, Uygur % 19.05 çalıştırabileceğini, büyük çoğunluk çalıştırmayı düşünmediğini belirtmiştir (Tablo-5.35).

Uygur'da uygun işte kızını çalıştırmayı isteme daha yüksektir. Ezine % 47.73, Uygur % 55.34 (Tablo-5.36). Ancak Ezine'de bayanların öğrenim düzeyi düşük olduğu için fabrika işçiliğini; Uygur'da ise öğrenimi tamamladıktan sonra öğretmenlik, hemşirelik, sekreterlik gibi memuriyeti düşünmektedirler.

Tablo - 5.35 : Uygun İşte Eşini Çalıştırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	8.00	12	19.05
Hayır	46	92.00	51	80.95
Toplam	50	100	63	100

Tablo - 5.36 : Uygun İşte Kızını Çalıştırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	21	47.73	34	55.74
Hayır	23	52.27	27	44.26
Toplam	44	100	61	100

5.13. Ailede Kuşak Çatışması

Kuşak çatışması ile ilgili anne ve babaların çocuklarıyla (oğul ve kızları) anlaşamadıkları konuların olup olmadığı sorulduğunda Ezine % 32.00, Uygur % 15 anlaşamadıkları konuların olduğunu belirtmiştir (Tablo-5.37). Büyük çoğunluk anlaşamama konusu olmadığını ifade etmiştir. Anlaşamama konuları iki kasabada farklı. Ezine'de % 8.70 işlerine karışmayı, % 47.82 yapılacak işlerde farklı düşünmeyi, % 21.74 giyim kuşam konularını, % 21.74 TV, müzik, eğlence konularını; Uygur'da ise % 27.78 yapılacak işlerde farklı düşünmeyi, % 38.89 giyim kuşam konularını, % 33.33 müzik eğlence konularını anlaşmama sebebi olarak göstermişlerdir (Tablo-5.38).

Tablo - 5.37 : Çocuklarla Anlaşamama (Kuşak Çatışması)

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	16	32.00	9	15.00
Hayır	34	68.00	51	85.00
Toplam	50	100	60	100

Tablo - 5.38 : Çocuklarla Anlaşıl原因an Konular

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İşlerine karışma	2	8.70	--	--
Yapıl原因ak İşlerde Farklı Düşünme	11	47.82	5	27.78
Giyim Kuşam Konularında	5	21.74	7	38.89
Müzik, Eğlence, Tv Konularında	5	21.74	6	33.33
Toplam	23	100	18	100

5.14. Aile Büyüklerinin Çalışması

Kasabalarımızda aile büyükleri, reisleri büyük oranda çalışmakta, boş durmamaktadırlar. Çalışmadığını belirtenler Uygur'da daha çok emekliler, Ezine'de aşırı yaşlılardır. Çalışmayanlar Ezine'de % 11.11, Uygur'da 15.38 (Tablo-5.39).

Tablo - 5.39 : Aile Büyüklerinin Çalışma Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	48	88.89	55	84.62
Hayır	6	11.11	10	15.38
Toplam	54	100	65	100

5.15. Yaşlı Anne Babanın Bakımı

Kasabaların ikisinde de yaşlanan anne ve babalara çoğunlukla erkek çocukları bakmaktadır. Bu oran Ezine'de % 90.74, Uygur'da % 80.00 ve Türk geleneğine uygundur. Uygur'da farklı olarak en küçük erkek çocukları % 3.08, herkesin bakması % 15.38 (Tablo-5.40). Yani anne baba ayrımsız çocuklarına gidebilmektedir.

Tablo - 5.40 : Yaşlı Anne Babaya Kimin Baktığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Erkek Çocukları	49	90.74	52	80.00
Kız Çocukları	1	1.85	1	1.54
Erkek Kız çocukları sırayla	--	--	--	--
En Büyük Erkek Çocuğu	1	1.85	--	--
En Küçük Erkek Çocuğu	--	--	2	3.08
Herkes	3	5.56	10	15.38
Toplam	54	100	65	100

6. EĞİTİM

6.1. Örgün Eğitim

Amasya Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan resmi bilgilere göre Ezinepazar'da ilkokul ilk defa 1948 yılında bugün yukarı mahalle denilen merkezde açılmış. Daha sonra 1986 yılında aşağıda Ezinepazar Hanlar İlkokulu açılmış, iki tane ilkokulla eğitim-öğretim devam ederken 1995-1996 Eğitim Öğretim Yılında Hanlar İlkokulu Ezinepazar Hanlar İlköğretim okuluna dönüştürülerek ikinci kademeyede (Ortaokul) öğrenci alınmaya başlanmıştır. Hanlar ilköğretim okulunda 1997-1998 Eğitim-Öğretim Yılından itibaren ana sınıfı da açılmış ismi Ezinepazar Atatürk İlköğretim Okulu olarak değiştirilmiştir. Yukarı mahallede ilkokul tek bina da, aşağı Hanlar'da ilköğretim iki bina da öğrenimini sürdürmektedir.

Uygun'da Amasya Milli Eğitim Müdürlüğü kayıtlarına göre ilkokul 1954 yılında açılmış, ancak 1929 doğumlu örneklememize girenlerin ilkokul mezunu olması ve aynı kuşağın Atatürk döneminde ilkokulu açıldığını söylemeleri ilkokulun 3 yıllık iken 1936-1937'li yıllarda açıldığını doğrulamaktadır. Uygun'da ortaokul 1980-1981 Eğitim-Öğretim Yılında açılmış 1997-1998 Eğitim Öğretim Yılında ilköğretim okulu haline dönüştürülmüş, 1997-1998'den itibaren ana sınıfı açılmıştır.

Kasabaların ikisi de Merkez Köy olduklarından yakın köylerden taşınmalı sistemle ilköğretim okullarına öğrenci gelmektedir. Taşınmalı sistemle öğrenci gelen köyler ve öğrenci sayıları aşağıda verilmiştir (Tablo-6.1).

Tablo - 6.1 : Kasabalara Gelen Taşımali Öğrenci Sayıları

Ezinepazar Atatürk İlköğretimine Gelenler		Uygur İlköğretimine Gelenler	
Köy Adı	Gelen Öğrenci Sayısı	Köy Adı	Gelen Öğrenci Sayısı
Sarımeşe	17	Tatar	15
Küçük Kızılca	8	Keşlik	6
Eski Kızılca	5	Sarıyar	30
Toplam	30	Toplam	51

Tablo - 6.2 : Ezinepazar ve Uygur Kasabalarında Öğrenci, Öğretmen, Personel ve Derslik Durumu (1997-1998 Eğitim Öğretim Yılı).

		Ezinepazar İlköğretim Okulları (Yukarı) Hanlar (aşağı)		Uygur İlköğretim Okulu
Öğrenci Sayısı	I. Kademe	132	80	180
	II. Kademe	--	84	139
Öğretmen Sayısı	Anasınıfı	--	1	1
	Sınıf Öğretmeni	8	5	11
	Türkçe	--	1	1
	Matematik	--	--	1
	Fen Bilgisi	--	2	2
	Tarih	--	1	1
	Resim	--	--	1
	Beden Eğitimi	--	--	1
	Din Kültürü	--	--	1
	Müdür Yardımcısı	--	1	1
Memur	--	--	1	
Hizmetli	1	1	2	
Bina	1	2	2	
Derslik Sayısı	5	10	14	

Kasabalarımızda okul koruma dernekleri henüz kurulmamış. Ezinepazar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Okullara ve Öğrencilere yardımlarda bulunmaktadır.

Okul-Aile Birlikleri duyuru ile toplanmakta, toplantılara özellikle Ezinepazar'da ilgi az olmaktadır.

Her iki kasabada 1997-1998 Eğitim-Öğretim yılında yeni açılan ana sınıflarına ilk ilgiler fazla olmuş, aylık aidatın istenmesinden sonra Ezinepazar'da talebin azaldığı, Uygur'da normal ilginin devam ettiği belirtilmiştir. Kasabada araştırmanın yapıldığı günlerde ana sınıfına yeni kayıtlar devam ediyordu. Sonradan alınan bilgilere göre ana sınıfına Ezine'de 14 öğrenci kayıt ettirilmiş 8'i devam etmekte, Uygur'da 23 öğrenci kayıt ettirilmiş 21'i devam etmektedir (Tablo-6.2).

6.1.1. Eğitim Düzeyleri

Amasya ilinde okur yazar olmayan % 19.58'dir (Amasya Valiliği 1997 Birifing Dosyası), iki kasabanın okur yazar olmayanları ile okur yazar olanları birbirine yakın. İlkokul mezunu Ezine'de fazla % 65.90, Uygur'da % 52.78. Ortaokul mezunu Ezine'de az % 1.97, Uygur'da fazla % 11.15. Üniversite mezunu Uygur'da % 1.97'dir (Tablo-6.3).

Ezine'de kız çocukları zorunlu eğitimden sonra okutulmaktadır. Tabloda Uygur'da ortaokul mezunlarının fazla olması, kız çocuklarının okutulduğunu da göstermektedir.

Tablo - 6.3 : Eğitim düzeyleri

Eğitim Düzeyi	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur Yazar Olmayan	43	14.10	49	16.07
Okur Yazar Olan	45	14.75	42	13.77
İlkokul Mezunu	201	65.90	161	52.78
Ortaokul Mezunu	6	1.97	34	11.15
Lise Mezunu	10	3.28	13	4.26
Üniversite Mezunu	--	--	6	1.97
Toplam	305	100	305	100

6.1.2. Anne Baba ve Çocukların Öğrenim Durumları

Hane halkı reislerinin (beylerin) öğrenim durumları iki kasabada oldukça farklı. Ezine'de okuryazar olmayan % 5.55, okur yazar % 9.28, Uygur'da okur yazar olmayan yok, ilkokul mezunundan başlıyor. İlkokul mezunu Ezine'de % 79.62 daha fazla, Uygur'da % 75. Ortaokul, lise, üniversite, yüksekokul mezunları Uygur'da daha fazla, sırasıyla % 3.12, % 14.06, % 7.87. Ezine'de ortaokul, lise, üniversite, yüksekokul mezunları % 1.85'er (Tablo-6.4).

Hanımların eğitim durumu her iki kasabada erkeklerden düşük. Ezine Uygur'dan daha düşük. Okur yazar olmayan Ezine'de % 36.53, Uygur'da % 11.11, okuryazar Ezine'de % 32.69, uygur'da % 7.94; ilkokul mezunu Ezine'de % 30.78, Uygur'da % 66.67. Ortaokul, Lise, Üniversite ve Yüksekokul mezunu Ezine'de yok. Uygur'da ortaokul mezunu % 6.34, lise mezunu % 4.76. Üniversite yüksekokul mezunu % 3.18 (Tablo-6.5).

Tablo - 6.4 : Beylerin Öğrenim Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur Yazar Değilim	3	5.55	--	--
Okur Yazar	5	9.28	--	--
İlkokul Mezunu	43	79.62	48	75.00
Ortaokul Mezunu	1	1.85	2	3.12
Lise Mezunu	1	1.85	9	14.06
Üniversite Mezunu	1	1.85	5	7.82
Toplam	54	100	64	100

Tablo - 6.5 : Eşlerin (Hanımların) Öğrenim Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Okur Yazar Değilim	19	36.53	7	11.11
Okur Yazar	17	32.69	5	7.94
İlkokul Mezunu	16	30.78	42	66.67
Ortaokul Mezunu	--	--	4	6.34
Lise Mezunu	--	--	3	4.76
Üniversite Mezunu	--	--	2	3.18
Eski Türkçe Bilir	--	--	--	--
Toplam	52	100	63	100

Çocukların öğrenim durumu da anne ve babaların öğrenim durumuna paralel olarak kasabalarımızda farklılık göstermektedir. Uygur'da çocukların eğitim durumu da daha yüksektir. İlkokul mezunu Ezine'de % 89.24, Uygur'da % 76.52; ortaokul mezunu Ezine'de % 5.37, Uygur'da % 9.87; Lise mezunu Ezine'de % 4.30, Uygur'da % 10.53; Üniversite Yüksekokul mezunu Ezine'de % 1.09, Uygur'da % 3.28 (Tablo-6.6).

Tablo - 6.6 : Çocukların öğrenim durumu.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İlkokul Mezunu	166	89.24	116	76.32
Ortaokul Mezunu	10	5.37	15	9.87
Lise Mezunu	8	4.30	16	10.53
Üniversite Mezunu	2	1.09	5	3.28
Ortaokul Terk	--	--	--	--
Lise Terk	--	--	--	--
Üniversite Terk	--	--	--	--
Okula Gitmiyor	--	--	--	--
Toplam	186	100	152	100

6.1.3. Anne ve Babaların Çocukları İçin Okul Tercihleri

"Çocuklarınızı hangi okullarda okutmak istiyorsunuz?" sorusuna kasabalarımızdan farklı cevaplar gelmiştir. Ezine'de % 26.47 ilkokuldan sonra okutmak istememekte; bu rakam Uygur'da % 5.00. Ortaokuldan sonra okutmak istemeyen Ezine'de % 5.88, Uygur'da %

2.50. Klasik lise oradan üniversiteye göndermek isteyen Ezine'de % 14.70, Uygur'da % 35.00. Ezine'de meslek lisesine göndermek isteyen % 29.41, daha çok İmam-Hatip ve Endüstri Meslek Lisesi tercih ediliyor. Uygur'da Meslek Lisesi eğilimi % 20.00 daha çok Ticaret Lisesi tercih ediliyor. Askeri okullar Ezine'de % 2.94, Uygur'da % 10 istenmekte. Anadolu Lisesi, Özel okullar, Üniversite isteme birbirine yakın % 5.88, % 5.00. Belli olmayan başka okullar Ezine'de % 8.83, Uygur'da % 22.50. Uygur'da süper liseler, Fen Liseleri gibi okulların önemi bilinmemektedir (Tablo-6.7).

Tablo - 6.7 : Çocukların Okutulmak İstenildiği Okul

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İlkokuldan sonra okutmak istemiyorum	9	26.47	2	5.00
Ortaokuldan sonra okutmak istemiyorum	2	5.88	1	2.50
Klasik Lise - Üniversite	5	14.70	14	35.00
Meslek Lisesi - Meslik Yüksekokulu	10	29.41	8	20.00
Askeri Okullar	1	2.94	4	10.00
Polis Okulları	2	5.88	--	--
Anadolu Lisesi - Özel Okullar Üniversite	2	5.88	2	5.00
Başka	3	8.83	9	22.50
Toplam	34	100	40	100

"İlköğretim okullarından, orta okuldan sonra çocuğunuzu hangi okula göndermek istersiniz?" gibi orta öğretime ilişkin net soruya verilen cevaplar da farklıdır. Klasik liseler eşit islenmekte. Ezine'de İmam Hatip lisesi % 40 oranında yüksek biçimde, Uygur'da Ticaret Liseleri daha fazla % 27.50, Anadolu Liseleri ve Askeri Liseler % 17.50 istemektedir. Ezine'de Endüstri Meslek Lisesine Eğilim % 15.00 (Tablo-6.8).

Tablo - 6.8 : Ortaokuldan Sonra Gidilecek Okul

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Klasik Düz Lise	6	30.00	12	30.00
Anadolu Lisesi	1	5.00	7	17.50
Fen Lisesi	--	--	--	--
Ticaret Lisesi	2	10.00	11	27.50
Endüstri Meslek Lisesi	3	15.00	--	--
İmam Hatip Lisesi	8	40.00	--	--
Askeri Liseler / Okullar	--	--	7	17.50
Polis Okulları	--	--	1	2.50
Diğer	--	--	2	5.00
Toplam	20	100	40	100

6.1.4. Çocukları Okutma Sebebi

Çocukların okutulma sebebine ilişkin soruya verilen cevaplar farklıdır. Ezine'de % 48.38, Uygur'da % 37.50 iş sahibi olması; Ezine'de % 16.12, Uygur'da % 8.33 memlekete faydalı olması; Ezine'de % 6.45, Uygur'da % 43.75 bilgili olması; Ezine % 12.90, Uygur % 4.17 rahat yaşaması, geliri olması şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo-6.9). Ezine'de işsizlik, memlekete faydalı olma, meslek sahibi olma, rahat yaşama, Uygur'da bilgili olma, iş sahibi olma ön plana çıkmaktadır.

Tablo - 6.9 : Çocukların Okutulma Sebebi.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Meslek Sahibi Olması	4	12.90	3	6.25
İş Sahibi Olması	15	48.38	18	37.50
Memlekete Faydalı Olması	5	16.12	4	8.33
Bilgili Olması	2	6.45	21	43.75
Rahat Yaşaması, Geliri olması	4	12.90	2	4.17
Başkasına Muhtaç Olmaması	1	3.25	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	31	100	48	100

İmkani olsa çocuklarını daha gelişmiş bir yerde okutmak isteyenler Ezine'de % 55.55, Uygur'da % 100 oranındadır (Tablo-6.10).

Tablo - 6.10 : Çocuklarını Daha Gelişmiş Yerde Okutmak İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	15	55.55	35	100
Hayır	12	44.45	--	--
Toplam	27	100	35	100

Kasabaların ikisinde de 1997-1998 Eğitim-Öğretim yılından itibaren anasını aynı şartlarda açıldığı halde "Çocuklarınızı ana sınıfına gönderir misiniz?" sorusuna Ezine'de % 25.00, Uygur'da % 96.55 "Evet" cevabı vermişlerdir (Tablo-6.11). Fark çok büyüktür. Ezine'de isteksizliğin bu kadar fazla olmasının bir nedeni de her şeyi devletten beklemeleridir. Uygur 1936'lı yıllarda ilkokul istemiş, okulun yapılması için katkıda bulunmuş, 1978'li yıllarda ortaokul istemiş yine katkıda bulunmuştur. Ana sınıfına okuldan her ay aile katkısı istendiğinde Ezine pazarlıkların çoğu vazgeçmişler, göndermeme eğilimi de bundandır. Ayrıca Uygur Kasabası belediye otobüsleride Amasya'dan geliş gidiş yapan öğretmen ve özel indirim uygulamaktadır.

Tablo - 6.11 : Çocukları Ana Sınıfına Gönderme.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	5	25.00	28	96.55
Hayır	15	75.00	1	3.45
Toplam	20	100	29	100

6.2. Yaygın Eğitim

Amasya Halk Eğitim Müdürlüğünden 1996-1997 Eğitim-Öğretim Yılı Form-meis bilgilerine göre her iki kasabada bayanlar için giyim, Ezine'de Halıcılık, Uygur'da nakış kursları açılmış. Kurslarla ilgili bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo - 6.12 : Kasabalarda Açılan Halk Eğitim Kursları

Kurs Türü	Ezine	Uygur	
Giyim	Başlayan	17	12
	Devam Eden	17	12
	Sınava Giren	17	12
	Bitiren	16	7
Halıcılık	Başlayan	20	--
	Devam Eden	11	--
	Sınava Giren	11	--
	Bitiren	4	--
Makina Nakışı	Başlayan	--	12
	Devam Eden	--	12
	Sınava Giren	--	12
	Bitiren	--	7

Kasabalarımızın ikisinde de ayrıca İl Tarım Müdürlüğünce kurslar açılmaktadır. Hanımlara Kursun açılmasını Ezine % 90.38, Uygur % 95.31 (Tablo-6.13) istemektedir. Ezine'de halıcılık % 59.72, Uygur'da biçki dikiş nakış % 56.00 ile daha fazla istenmektedir. Ezine'de insan gücünün fazlalığı buradada karşımıza çıkmaktadır. (Tablo-6.14). Kursa karşı olanlar Uygur'da % 100 kursların yeterli olmadığını, Ezine'de % 33.33'ü masraflı olduğunu söylemekte, % 66.67'si başka sebepler ileri sürmektedir (Tablo-6.15).

Tablo - 6.13 : Bayanlara Kurs İsteği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	47	90.38	61	95.31
Hayır	5	9.62	3	4.69
Toplam	52	100	64	100

Tablo - 6.14 : Bayanlara İstenilen Kurslar.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Biçki, Dikiş, Nakış	22	30.55	42	56.00
Halıcılık	43	59.72	14	18.67
Çiçekcilik, El Sanatları	4	5.55	9	12.00
Konserve	3	4.18	10	13.33
Diğer	--	--	--	--
Toplam	72	100	75	100

Tablo - 6.15 : Kurs İstememe Sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yeterli Olmuyor	--	--	3	100
Masraflı Oluyor	1	33.33	--	--
Başka	2	66.67	--	--
Toplam	3	100	3	100

Erkeklere her iki kasabada yüksek oranda kurs açılmasını istemekte, Ezine % 96.00, Uygur % 98.33 (Tablo-6.16). Ezine'de en çok sırasıyla traktör sürücü kursu % 25.38, elektrik % 18.46, hayvancılık kursu % 13.85 oranında istenmektedir. Uygur hayvancılıkta ön plana çıkmaktadır (Tablo-6.17). Kurs açılmasını istemeyenlerin Uygur'da % 100'ü yeterli bulamıyor, Ezine ise % 33'er masraflı, zamanın uygun olmadığını ve başka sebepleri gerekçe göstermektedir (Tablo-6.18).

Tablo - 6.16 : Erkeklere Kurs İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	48	96.00	59	98.83
Hayır	2	4.00	1	1.67
Toplam	50	100	60	100

Tablo - 6.17 : Erkeklerle İstenilen Kurslar

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Traktör Sürücü Kursu	39	53.42	33	25.38
Elektrik	14	19.17	24	18.46
Kaynakçılık	8	10.95	13	10.00
Seracılık	5	6.84	16	12.31
Meyvecilik	2	2.73	15	11.54
Hayvancılık	4	5.47	18	13.85
Başka	1	1.36	11	8.46
Toplam	73	100	130	100

Tablo - 6.18 : Erkeklerle Kurs İstememe Nedeni

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yeterli Değil	--	--	3	100
Masraflı	1	33.33	--	--
Zamanı Uygun Değil	1	33.33	--	--
Başka	1	33.33	--	--
Toplam	3	100	3	100

Ezine'de % 44.64 çocuğun çiftçi, % 32.14 memur, Uygur'da % 38.10 memur, daha çok subay, astsubay, polis, öğretmen, % 25.40 tüccar, esnaf, imalatçı olmasını istemektedir (Tablo-6.19).

Tablo - 6.19 : Çocuğa İstenilen Meslek

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tüccar, Etnaf, İmalatçı	5	8.93	16	25.40
Serbest Meslek	3	5.36	18	12.70
Memur (Öğretmen, Subay, Polis, ...)	18	32.14	24	38.10
Kalifiye İşçi	2	3.57	--	--
İşçi	3	5.36	9	14.29
Çiftçi	25	44.64	6	9.51
Başka	--	--	--	--
Toplam	56	100	63	100

6.3. Genel Kültür

6.3.1. Gazete Alma, Okuma

Ezine'de günlük gazete alanlar % 7.31, Uygur'da % 35.59. Günlük gazeteler düzenli, her gün değil, il veya ilçeye gidildikçe alınmaktadır (Tablo-6.20).

Tablo - 6.20 : Günlük Gazete Alma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	7.31	21	35.59
Hayır	38	92.69	38	64.41
Toplam	41	100	59	100

Günlük gazete okuma da Uygur'da daha yüksek % 67.74, Ezine'de % 33.33 (Tablo-6.21). Kasabalarımızda gazeteler kahvehanelere gelmekte, orada okunmaktadır. Ezine'de gazete alanların hepsi tek gazete, Uygur'da % 75'i tek, % 25'i iki gazete almaktadır (Tablo-6.22). Ezine'de % 27.77, Uygur'da % 10.00 Akşam, Türkiye, Zaman gibi gazeteleri; Ezinenin % 63.64, Uygur'un % 80.00 Hürriyet, Milliyet, Sabah, Cumhuriyet gibi gazeteleri almaktadır. Gözcü, Tan, Bulvar gibi gazeteler Ezine'de % 9.09, Uygur'da % 10.00 okunmaktadır (Tablo-6.23).

Tablo - 6.21 : Günlük Gazete Okuma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	13	33.33	42	67.74
Hayır	26	66.67	20	32.26
Toplam	39	100	62	100

Tablo - 6.22 : Alınan Gazete Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 tane	3	100	18	75.00
2 tane	--	--	6	25.00
Daha fazla	--	--	--	--
Toplam	3	100	24	100

Tablo - 6.23 : Alınan Gazeteler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Akşam, Türkiye, Zaman	3	27.27	3	10.00
Gözcü, Tan, Bulvar	1	9.09	3	10.00
Hürriyet, Milliyet, Sabah	7	63.64	24	80.00
Toplam	11	100	30	100

Gazetelerden politik haberleri takibetme birbirine yakın, Ezine % 15.55, Uygur % 15.19. Yurt haberlerini takibetme Ezine çok önde % 71.13, Uygur % 44.30. Spor haberlerini % 30.38 ve Eğitici yazıları % 45.06 takib etmede Uygur daha önde görünmektedir (Tablo-6.24).

Tablo - 6.24 : Gazetelerde Takib Edilen Yazılar.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yurt Haberleri	32	71.13	35	44.30
Politika	7	15.55	12	15.19
Spor	4	8.88	24	30.38
Dış Haberber	--	--	--	--
Yıldız Falları	1	2.22	1	1.27
Tenkid Yazıları	--	--	--	--
Eğitici Yazılar	1	2.22	4	5.06
Bulmaca	--	--	3	3.80
Toplam	45	100		100

6.3.2. Televizyon

Kasabaların ikisinde de uydu antenler oldukça yaygın olup Ezine'de TRT 1, 2, 3, 4, SHOW, Kanal D, ATV, Kanal 7, Samanyolu, TGRT; Uygur'da bunlardan farklı olarak Star ve HBB kanalları izlenmekte, ayrıca her ikisinde de mahalli kanallar az da olsa izlenmektedir.

Kasabaların ikisinde de en çok izlenen televizyon programı haber programlarıdır. Ezine (% 54.29), Uygur (% 47.06). Ezine'de ikinci derecede diziler % 18.57, üçüncü derecede spor % 11.43 programları; Uygur'da ikinci derecede % 19.61 spor programları, üçüncü

derecede (% 12.75) belgeseller izlenmektedir. Dördüncü derecede müzik-eğlence programları izlenmektedir (Tablo-6.25).

Tablo - 6.25 : İzlenen TV Programı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Haber Programları	38	54.29	48	47.06
Diziler	13	18.57	7	6.86
Spor	8	11.43	20	19.61
Müzik-Eğlence	7	10.00	12	11.76
Çizgi Film	1	1.43	1	0.98
Belgesel	1	1.42	13	12.75
Başka	2	2.85	1	0.98
Toplam	70	100	102	100

Türkiye ve dünyadaki olaylar her iki kasabamızda daha çok televizyondan (Ezine % 65.33, Uygur % 55.17) takip edilmekte. İkinci derecede gazetelerden takip edilmektedir. Radyo dinleme azalmıştır (Tablo-6.26).

Tablo - 6.26 : Türkiye ve Dünyadaki Olayların Nereden Takip Edildiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
TV	49	65.33	64	55.17
Gazetelerden	14	18.67	39	33.63
Radyo	12	16.00	10	8.62
Hepsi	--	--	3	2.58
Toplam	75	100	116	100

Her iki kasabada en çok izlenen TV kanalı SHOW, Ezine'de % 66.68, Uygur'da % 31.02, Ezine'de ikinci izlenen kanal TGRT % 23.52, üçüncü TRT. Uygur'da ikinci Kanal D % 28.48, üçüncü ATV % 18.35 (Tablo-6.27).

Tablo - 6.27 : İzlenen TV Kanalları

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
TRT	2	3.92	12	7.59
TGRT	12	23.52	2	1.27
ATV	1	1.96	29	18.35
Kanal 6	--	--	4	2.53
Kanal 7	--	--	1	0.63
Star	--	--	7	4.43
Samanyolu	1	1.96	6	3.80
Kanal D	1	1.96	45	28.48
HBB	--	--	3	1.90
Mahalli Kanallar	--	--	--	--
SHOW	34	66.68	49	31.02
Toplam	51	100	158	100

Ezinepazar'da televizyonlarda en çok % 46.00 ile aşk filmleri, Uygur'da % 37.50 ile Türk filmleri, ikinci olarak her iki kasabada kültürel diziler, üçüncü derecede polisiye diziler izleniyor (Tablo-6.28).

Tablo - 6.28 : İzlenen, Seyredilen Filmler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Polisiye	8	16.00	11	17.20
Aşk	23	46.00	6	9.37
Kültürel	11	22.00	17	26.56
Kovboy	--	--	2	3.12
Türk filmleri	7	14.00	24	37.50
Komedi	1	2.00	4	6.25
Toplam	50	100	64	100

6.4. Boş Zaman Faaliyetleri

İki kasabada da boş zamanlarda komşulara gitmenin azaldığını, komşuluk ilişkilerinin zayıfladığını görüyoruz. Uygur'da çoğunlukla boş zamanlarda kahvelere gidilmekte (% 51.32), Ezine'de evde TV izlenmekte (% 58.35), Uygur'da ikinci olarak evde TV izlenmekte (% 38.16), Ezine'de ise kahvehaneye gidilmektedir (% 26.66). Uygur'da İnönü (Yukarı) mahallede iki, orta mahallede bir ve Aşağı (Yeni) mahallede iki olmak üzere beş kahvehane bulunmaktadır. Sürekli olarak dolu, oyunlar oynanmaktadır. Özellikle Yeni mahalledeki kahvehaneler hayvan, sebze ticaretinin kurulduğu yerlerdir. Hayvanlarına bakan insanlar hemen kahveye koşmaktadırlar. Ezine'de yukarı mahalle de

iki , aşağı mahallede (Hanlar) bir, toplam üç kahvehane bulunmaktadır. Yukarı mahalledeki kahvehaneler kış mevsimlerinde özellikle öğleden sonra ve gece açık bulunmakta, aşağdaki kahvehane iş merkezlerine de yakın olduğundan sürekli açıktır. Evlerin hepsinde uydu anteni mevcuttur (Tablo-6.29).

Ezine'deki kahvelerin üçünde de oyun oynanmakta ise de, Uygur kadar yoğun değildir. Her iki kasabada kahvelere gidiş sebebi birinci derecede "arkadaşlarla görüşmek" olarak gösterilmektedir (Ezine % 41.67, Uygur % 57.14). İkinci sırada oyun oynama, üçüncü sırada vakit geçirme gelmektedir (Tablo-6.30).

Tablo - 6.29 : Boş Zamanlarda Yapılanlar

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evde TV İzliyorum	35	58.35	29	38.16
Kahvehaneye gidiyorum	16	26.66	39	51.32
Komşulara giderim	2	3.33	1	1.32
Değişik İşler Yaparım	1	1.66	2	2.62
Başka	6	10.00	5	6.58
Toplam	60	100	76	100

Tablo - 6.30 : Kahvehaneye Gidiş Nedeni

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Vakit Geçirme	3	12.50	8	16.33
Arkadaşlarla Görüşmek	10	41.67	28	57.14
Oyun oynamak	8	33.33	12	24.49
TV, Video Seyretme	3	12.50	1	2.04
Başka	--	--	--	--
Toplam	24	100	49	100

7. SAĞLIK ve SOSYAL GÜVENLİK

7.1. SAĞLIK

Her iki kasabada sağlık ocağı bulunmaktadır. Uygur Sağlık Ocağı kendi binasında, Ezine Sağlık Ocağı Belediye iş hanında geçici olarak hizmet vermektedir. Ezinepazar Sağlık Ocağının kendi binası yapılmakta, inşaatın % 70'i bitmiş durumdadır. Her iki kasaba sağlık ocağı Amasya Sağlık İl Müdürlüğüne doğrudan bağlı olup personel durumları şöyledir.

Tablo - 7.1 : Sağlık Ocakları personel durumu

	Ezinepazar Sağlık Ocağı	Uygur Sağlık Ocağı
Doktor (Pratisyen)	1	1
Ebe	1	-
Hemşire	1	-
Sağlık Memuru	1	1
Hizmetli	1	1
Sekreter	-	1
Şoför	-	1
Toplam	5	5

Amasya ili 9. sağlık bölgesinde Çorum, Samsun, Ordu, Sinop illeri ile beraberdir. Bu bölgede 1996 yılında bir hekime 1354 kişi düşmektedir (Türkiye İstatistik Yıllığı 1996 : 162). 30 Kasım 1997 genel nüfus sayımı geçici sonuçlarına göre Ezine'nin nüfusu 2064, Uygur'un nüfusu 2017 olduğu, her iki kasaba sağlık ocaklarına bağlı köyler de dikkate alınırsa birer hekim son derece yetersizdir. Bu durumda sadece kasaba merkezleri için ikişer hekim gerekli olup, en az birer hekim ihtiyaç görünmektedir.

Her iki sağlık ocağı yetkilileri ile yapılan görüşmede :

- Kasabalarda ve bağlı köylerde aşıların düzenli olarak yapıldığı, % 90'ın aşıya çocuğunu getirdiği, % 10 gibi bir bölümün kısırlık yaptığı gibi düşüncelerle aşı yaptırmadığı,
- Halkın en küçük rahatsızlıkta sağlık ocağına koştuğu,
- Sağlık açısından iki kasabada da kanalizasyonun yapılamamasının en büyük problem olduğu,
- Doğum kontrolüne % 80 uyulduğu, dşge rastlanmadığı, korunmada kadınların tedbir aldığı,
- Her iki kasabada cilt rahatsızlıklarının yaygın olduğu Ezine'de romatizmanın, Uygur'da tst solunum yollarının ve hiper tansiyon rahatsızlığının daha fazla görüldüğü,
- Bebek ölümlerinin azaldığı (t ayda bir bebek ölümüne rastlandığı),
- Bilinçsiz ilaç kullanmaya çok raslandığı,
- Halkın dinlenme alışkanlığının olmadığı,
- Yaz aylarında sağlık ocaklarına iş kazaları, balta yaralanmaları, el kaptırma gibi acil olayların daha çok geldiği bildirilmiştir.

7.1.1. Alışkanlıklar :

İçki : Ezine'nin % 7.69'u, Uygur'un % 66.15'i içki kullandığını belirtmektedir (Tablo-7.2). Ezine'de özellikle bira tüketimi giderek artmakta, Uygur'da dış gözlemlere göre içki kullanmayan yoktur. Birayı içki saymamaları ve düğünde içkiyi içme olarak kabul etmemeleri bu rakamların sağlıklılığını düşündürmektedir.

Ezine'de içki kullananların % 25'i haftada bir, % 75'i ayda bir aldığını, Uygur'da hergün içki alan % 4.44, 3-4 günde bir % 8.89, haftada bir % 13.34, ayda bir % 8.89, arasıra, % 62.22, düğünlerde içiyorum diyen % 2.22 (Tablo-7.3). Uygur'da tüm düğünler ikili yapılmakta, düğün masrafı içki ile ağırlaştığından kasabalı tarafından karşılanmaktadır. Ayrıca iki tane tek el bayisi de bulunmaktadır. Kendilerinin tzm ve armuttan rakı imal ettikleri de evre de bilinmektedir.

Ezinede % 50'si bira, % 25'i rakı, % 25'i votka, Uygurda % 35'i bira, % 65'i rakı içtiğini belirtmektedir (Tablo-7.4).

Tablo - 7.2 : İçki kullanma.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	7.69	43	66.15
Hayır	48	92.31	22	33.85
Toplam	52	100	65	100

Tablo - 7.3 : İçkiyi kullanma aralığı.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hergün	--	--	2	4.44
3 - 4 günde bir	--	--	4	8.89
Haftada bir	1	25.00	6	13.34
Ayda bir	3	75.00	4	8.89
Ara - sıra	--	--	28	62.22
Buldukça, düğünlerde	--	--	1	2.22
Toplam	4	100	45	100

Tablo - 7 .4: Kullanılan İçki Türleri.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Bira	2	50.00	21	35.00
Rakı	1	25.00	39	65.00
Konyak	-	-	-	-
Likör	-	-	-	-
Votka	1	25.00	-	-
Toplam	4	100	60	100

7.1.2. Tedavi Yöntemleri : Her iki kasabada hastalanma halinde ilk başvuru yer sağlık ocağı'dır. Ezinede % 74.65, Uygur'da % 73.91 hastalandığında sağlık ocağına gittiğini ifade etmektedir. Özellikle sağlıklı yaşamış yaşlılar gitmemektedirler. Sosyal güvenliği olanlar (Emekli Sandığı, Bağ Kur, Sigorta, Özel Sağlık Sigortası, ...) Devlet Hastanesine veya Sigorta Hastanesine gitmektedirler (Tablo-7.5).

Tablo - 7.5: Hastalanma Halinde İlk Yapılan

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İyileşmeyi beklerim	4	5.63	1	1.45
Sağlık Ocağına giderim	53	74.65	51	73.91
Devlet Hastanesine ve/veya Sigorta Hastanesine giderim	13	18.31	17	24.64
Özel doktora giderim	1	1.41	-	-
Bitkisel İlaçlar ve Halk Yöntemleri Kullanırım	-	-	-	-
Başka	-	-	-	-
Toplam	71	100	69	100

Muskaya İnanma, Yazdırma, Fal : Ruhsal hastalıklarda muskaya inanma Ezine'de % 32.69, Uygur'da % 19.40. Ezine'de önceden sadece ayet ve hadise dayalı muska yazanlar varmış, Uygurda halen suya bakma, tırnağa bakma yöntemi ile muska yazan var. Muska yazan cinci hoca kasabada o kadar ilgi görmemekte, dışardan talep daha çok gelmektedir. Çalışmada cinci hoca ile de görüşme yapılmış, anked soruları yöneltilmiştir. Cinci olan Satılmış Hoca son derece olgun karşılamış, tez çalışmasının önemini kavramış, kasabanın ilkökul yapımı, ortaokul yapımı, sulama, sondaj çalışmaları konularında önderlikler yaptığını, gelişmeyi sevdiğini anlatmıştır. Bu arada dışarda muska yazdığı hastalardan sürekli telefonlar gelmiştir. Telefonlardan alınan tepkiler olumlu olmuştur (Tablo-7.6).

Ezine'de muska yazdıran % 26.92, Uygur'da % 14.93'tür. Görüldüğü gibi Ezine halkı sünni olduğu halde bu batıl inançtan kendisini tam kurtaramamıştır. Genel bilgi ve kültür düzeyinin düşüklüğü'nde etkilidir (Tablo-7.7).

Tablo - 7.6 : Muskaya İnanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	17	32.69	13	19.40
Hayır	35	67.31	54	80.60
Toplam	52	100	67	100

Tablo - 7.7 : Muska Yazdırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	26.92	10	14.93
Hayır	38	73.08	57	85.07
Toplam	52	100	67	100

Fala inanma, fala baktırmada Ezine % 21.15 ile yüksek görünmektedir. Bu rakam Uygur'da % 5.97'dir (Tablo-7.8).

Tablo - 7.8 : Fala İnanma - Baktırma.

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	11	21.15	4	5.97
Hayır	41	78.85	63	94.03
Toplam	52	100	67	100

Halk Doktorlarına Gitme : Uygur kasabasında göze düşen taş ve pislikleri dili ile çıkaran bayanlar vardır. Gerek kasaba halkından gerekse yakın ve uzak çevrelerden taş çıkarmak için gelenler çoktur. Ankette bu konu soru olarak sorulmuş Ezine'de taş çıkarma için % 53.70, Uygur'da 45.45 doktora gittiğini, bilenlere, yani Uygur'daki bu işle uğraşanlara çıkarttığını ifade etmiştir (Tablo-7.9). Ezine burada da ilgide daha yüksek görünmektedir.

Tablo - 7.9 : Gözden Taş Çıkartma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Doktora giderim	25	46.30	36	55.55
Kasabada bilenlere çıkartırım	29	53.70	30	45.45
Kendi Kendine düşmesini beklerim	--	--	--	--
Toplam	54	100	66	100

Kırsal kesimde kırık ve çıkıklarda bu işten anlayan kismelere gitme eğilimi fazladır. Her iki kasabaya yakın bir köyde (Kale Köyü) altı ay öncesine kadar kırık-çıkık tedavisinde maharetli bir kimse de varmış. Örneklemeye girenlere kırık-çıkık olduğunda nereye başvuracakları sorulmuş Ezine'de % 82.69, Uygur'da % 93.94 uzman doktora gittiğini Ezine'de % 17.31, Uygur'da % 6.06 kırık-çıkıkçıya gittiğini belirtmiştir (Tablo-7.10).

Tablo - 7.10 : Kırık çıkıklarda ne yapıldığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Doktora, uzmana giderim	43	82.69	62	93.94
Kırık çıkıkçıya giderim	9	17.31	4	6.06
Toplam	52	100	66	100

Bitkisel İlaç Kullanma : Eskiden varolan, son yıllarda giderek yaygınlaşan bitkisel ilaç (şifalı otlar, bitkiler) kullanma konusu da sorulmuştur. Ezine % 30.43, Uygur'da % 36.36 bitkisel ilaç kullandıklarını belirtmişlerdir. Muska, fal, gözden taş çıkartma, kırık çıkıkçıya gitme konularında Ezine önde olduğu halde burada Uygur daha öndedir. Gazeteyi daha fazla okumaları, dış dünya ile daha fazla ilişkili olmaları, gelişme değişmeyi daha çok takip etmeleri sebep olarak gösterilebilir (Tablo-7.11).

Tablo - 7.11 : Bitkisel İlaç Kullanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	30.43	24	36.36
Hayır	32	69.57	42	63.64
Toplam	46	100	66	100

Aşı Yaptırma : Ezine'de % 91.84, Uygur'da % 100 çocuklarına aşı yaptırmaktadır. Ezine'de aşının kısırlık yaptığı şeklinde bir kanaat az da olsa yaygın. % 8.16'lık fark o anlayıştan doğmaktadır (Tablo-7.12).

Tablo - 7.12 : Çocuklara Aşı Yaptırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	45	91.84	63	100
Hayır	4	8.16	--	--
Toplam	49	100	63	100

Diş Fırçası Kullanma : Günlük diş fırçası kullanan Ezine'de % 15.10, Uygur'da % 58.46. arada % 40'dan fazla fark vardır (Tablo-7.13). Günlük diş fırçası kullananların % 75'i günde iki, % 12,50'si üç defa, % 12.50'si değiştiğini belirtmektedir. Uygur'dan % 22.73 günde bir, % 59.09 iki, % 11.36 üç defa kullanmakta, % 6.82 değiştiğini söylemektedir (Tablo-7.14). Çocuklara diş fırçası alma, kullandırma eğilimi Uygur'da daha yüksek % 86.89 (Tablo-7.15).

Tablo - 7.13 : Günlük Diş Fırçası Kullanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	8	15.10	38	58.46
Hayır	45	84.90	27	41.54
Toplam	53	100	65	100

Tablo - 7.14 : Günde Kaç Defa Diş Fırçası Kullanıldığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Bir defa	--	--	10	22.73
İki defa	6	75.00	26	59.09
Üç defa	1	12.50	5	11.36
Değişiyor	1	12.50	3	6.82
Toplam	8	100	44	100

Tablo - 7.15 : Çocuklara Diş Fırçası Alma - Kullandırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	26	54.16	53	86.89
Hayır	22	45.84	8	13.11
Toplam	48	100	61	100

7.1.3. Sürekli Hastalıklar : Evinde devamlı rahatsızlığı, hastası olan Ezine'de % 48.15, Uygur'da % 36.36'dır (Tablo-7.16). Her iki kasabada süreğen olarak en çok görülen hastalık romatizma, Ezine'de % 40, Uygur'da % 36.00. Ezine'de ikinci derecede sara ve felç hastalıkları gelmektedir. Muskanın daha yaygın olmasının bir nedeni de sara hastalığının yaygın olmasıdır. Ezine'de kanser % 4. Uygur'da ikinci derecede yüksek tansiyon % 24, üçüncü derecede kalp ve şeker % 12.00. Alkolün etin daha fazla tüketilmesi bu rahatsızlıkları artırmaktadır. Uygur'da böbrek ve sara rahatsızlığı % 4.

Ezine'de Uygur'da olmayan ülser, migren, safra kesesi, kanser rahatsızlıkları görülmektedir (Tablo-7.17).

Tablo - 7.16: Evde Devamlı Hasta

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	26	48.15	24	36.36
Hayır	28	51.85	42	63.64
Toplam	54	100	66	100

Tablo - 7.17 : Sürekli Hastalık Türü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kalp	--	--	3	12.00
Böbrek	--	--	1	4.00
Sara	3	12.00	1	4.00
Kanser	1	4.00	--	--
Felç	3	12.00	--	--
Yüksek Tansiyon	--	--	6	24.00
Bronşit	--	--	2	8.00
Şeker	1	4.00	3	12.00
Kadın	2	8.00	--	--
Romatizma	10	40.00	9	36.00
Ülser	1	4.00	--	--
Migren	2	8.00	--	--
Safra Kesesi	2	8.00	--	--
Toplam	25	100	25	100

7.2. Sosyal Güvenlik

Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olanlar Ezine'de % 62.26, Uygur'da % 70.15 (Tablo-7.18). Çoğunluk Bağ-Kur'lu, ikinci derecede sigorta gelmektedir. Ezine'de özel sigortalı olanlar % 14.72 (Tablo-7.19).

Tablo - 7.18 : Herhangi Bir Sosyal Güvenliği bulunanlar

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	33	62.26	47	70.15
Hayır	20	37.74	20	29.85
Toplam	53	100	67	100

Tablo - 7.19 : Bağlı Oldukları Sosyal Güvenlik Kuruluşları

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Bağ-Kur	20	58.82	28	62.22
Emekli Sandığı	1	2.94	7	15.56
Sigorta	8	23.52	10	22.22
Özel Sigorta	5	14.72	--	--
Toplam	34	100	45	100

8. TARIM (SEBZECİLİK, MEYVECİLİK, TARLA TARIMI, HAYVANCILIK)

8.1. Sebzeçilik

Ezinepazar ve Uygur Kasabalarında geçim tarıma dayalıdır. Sebzeçilik, meyvecilik, tarla tarımı ve hayvancılık yapılmaktadır. Büyük çoğunluk sebze ekmektedir. 1986 yılında Amasya Valiliği ile Ondokuz Mayıs Üniversitesinin birlikte düzenledikleri sempozyumda Uygur ve Ezinepazarı köyleri (1989'da kasaba olmuşlardır) merkeze bağlı en çok sebzeçilik yapan mahalle ve köyler arasında gösterilmekte (sh. 102). Uygur'da hem vakitli hemde ikinci ürün olarak hıyar yetiştirildiği her ikisinde her tip sebzeçilik işletmesinin olduğu en çok ticaret ve karışık sebzeçiliğin yapıldığı (sh.103) dile getirilmiştir. Evine yakın yeri olmayan veya sulama imkanı olmayanlar sebze yapmamaktadırlar. "Sebze ekermisiniz?" şeklindeki soruya verilen cevap aşağıda tablo-8.1'de gösterilmiştir.

Tablo - 8.1 : Sebze Ekimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	48	88.88	48	87.27
Hayır	6	11.12	7	12.73
Toplam	54	100	55	100

Sebzenin ne amaçla ekildiği şeklindeki soruya verilen cevaplarda farklılık hemen göze çarpmaktadır. Ezine'de ihtiyacı kadar ekenlerin oranı % 97.92, Uygur'da % 41.67; Ezine'de satmak için eken yok, Uygur'da satmak için ekenlerin oranı % 47.92 olup yanya yakınının çiftçilik anlayışı ile bu işi yaptığı anlaşılmaktadır. İhtiyaçtan fazlasını satma konusunda Uygur'da oranın yüksek olmasının bir sebebi de kasabada sebze meyve borsasının oluşmaya başlamasıdır. Tablo 8.2'dedir. Kasabalarda hem ticaret hem karışık sebzeçiliğin yapılması Amasya Tarım Sempozyumunda dile getirilmiştir. "Bölgede en çok

ticaret sebzeçiliği ve karışık sebzeçilik yapılmaktadır." APAN AKIN KOCABAŞ; Amasya Tarım Sempozyumu, 1986 : 93-94.

Tablo - 8.2 : Sebzenin Ekiliş Amacı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İhtiyacım kadar	47	97.92	20	41.67
Satmak için	--	--	23	47.92
İhtiyaçtan fazlasını Satmak için	1	2.08	5	10.41
Toplam	48	100	48	100

Tablo - 8.3 : Sebzenin Nerede Yapıldığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Açık Tarla, Bahçe	46	90.20	44	78.57
Serada	4	7.84	10	17.86
Hem açıkta, hem Serada	1	1.96	2	3.57
Toplam	51	100	56	100

Yukarda Tablo-8.3'de görüldüğü gibi "sebzenin nerede yapıldığı?" şeklindeki soruya verilen cevaplarda Uygur'da % 10 fazla olarak serayı göstermektedir. Ezine'de geleneksel tarımın daha yaygın olduğunu göstermektedir.

Tablo - 8.4 : Sebze Tohumlarının Elde Edilişi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendim Hazırlıyorum	20	45.45	19	38.00
Islah Edilmiş Olarak Alıyorum	20	45.45	30	60.00
Fide Alıyorum	--	--	--	--
Değişiyor	4	9.10	1	2.00
Toplam	44	100	50	100

Üstte sebze tohumlarının elde edilişi ile ilgili sorulan soruya verilen cevaplarla ilgili tablo 8.4'de Uygur'un % 15 gibi daha fazla olarak ıslah edilmiş tohum ektiği görülmektedir ki, serada, pazarlama için ekimde önde olmasıyla doğru orantılıdır. Tablo 8.4'de görülen üreticilerin ihtiyaç duydukları sebze tohumunu hem kendileri hazırlamakta hemde satın aldıkları sonucu 2-3 Ekim 1986'da Amasya Tarım Sempozyumunda dile getirilen sonuçla örtüşmektedir. "Yetiştiriciler ihtiyaç duydukları sebze tohumlarını hem kendileri üretiyor, hem de tohum satan firmalardan alıyorlar." (Amasya Tarım Sempozyumu, Amasya İlinin Sebzeçilik Durumu ve Geliştirme İmkanları Hüseyin Apan, Fazlı Akın, Mehmet KOCABAŞ sh. 93-94).

Tablo - 8.5 : Uzmanların Bilgisine Başvurma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	9.52	39	82.98
Hayır	37	88.09	7	14.89
İhtiyaç Duymuyorum	1	2.39	1	2.13
Toplam	42	100	47	100

Tablo - 8.6 : Pazarlama Sorunu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	1	33.33	19	44.19
Hayır	2	66.67	21	48.84
Bazen	--	--	3	6.97
Toplam	3	100	43	100

Tablo - 8.7 : Sebzelerin Pazarlanma Şekli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hale Götürüyorum	1	25.00	3	6.82
Yakın Pazarlara (Amasya-Turhal)	3	75.00	19	43.18
Samsun'a Toptan veriyorum	--	--	1	2.27
Bahçede Satıyorum	--	--	8	18.18
Bağlantı Kuruyorum	--	--	5	11.37
Kasabada Satıyorum	--	--	8	18.18
Başka	--	--	--	--
Toplam	4	100	44	100

Yukarda Tablo-8.5'de sebze üretmede tarım uzmanlarının bilgisine Ezine'de % 9.52, Uygur'da %82.98'inin başvurduğu; Tablo-8.6'da Ezine'de çoğunluk kendi ihtiyacı için ektiğinden örnekleme girenlerin % 66.67'side pazarlama sorunu görmemektedir. Buna karşılık Uygur'da örnekleme girenlerin % 44.19'u pazarlama sorunu olduğunu kabul etmektedir. Tablo-8.7'de görüldüğü gibi Ezine'de hale götürme % 25, Amasya Turhal gibi yakın pazarlara götürme % 75; Uygur'da ise hale götürme % 6.82, yakın pazarlara götürme % 43.18, Ezine'den farklı olarak Samsun'a (Kasabalara en yakın büyük kent 165 km) toptan vermenin başladığı % 2.27, bahçede satma % 18.18, bağlantı kurma % 11.37, kasabada pazarlama % 18.18 olarak görülmektedir.

Yapılan araştırma ve gözlemlerde Uygur'da daha önceden hayvan alım satım merkezinin kurulduğu, Ankara asfaltı kenarındaki sanayi bölgesindeki kahvehanede piyasanın konuşulduğu, bu alanda mevsime göre sebze meyve alınıp satıldığı yani pazar kurulduğu

tesbit edilmiştir. Her iki kasabada 1986'da Amasya'da yapılan tarım Sempozyumunda dile getirilen "yetiştiriciler mahsullerini çoğunlukla toptancı halinde satmaktadırlar" düşüncesinden uzaklaşarak üreticilerin kendi pazarlamalarının yaygınlaştığı gözlenmektedir.

İkinci ürün ekme Ezine'de % 59.10, Uygur'da % 95.45; ikinci üründe sebze olarak Ezine'de fasulye % 54.17, Uygur'da hıyar % 53.16 ekimi ilk sırayı almaktadır. Uygur'da hıyarın fazla ekilmesi satmak için düşünceleriyle örtüşmektedir. İkinci ürün her iki kasabada da % 100 buğday ve arpadan sonra ekilmektedir. İkisinde de genel olarak domates, hıyar, fasulye, biber, soğan, patates az olarak da kavun, karpuz, marul, havuç ekilmektedir. Ayrıca satılan sebzeler yaşken doğrudan satılmaktadır. Bu sonuç Amasya Tarım sempozyumunda "Bölgede en çok domates, taze fasulye, patates, hıyar, biber ve soğan yetiştirilmektedir." şeklinde dile getirilmiştir. Tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo - 8.8 : İkinci Ürün Ekme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	26	59.10	42	95.45
Hayır	18	40.90	2	4.55
Toplam	44	100	44	100

Tablo - 8.9 : İkinci Ürün Olarak Ekilen Sebzeler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hıyar	22	45.83	42	53.16
Fasulye	26	54.17	34	43.04
Domates	--	--	3	3.80
Marul	--	--	--	--
Ispanak	--	--	--	--
Havuç	--	--	--	--
Turp	--	--	--	--
Maydanoz	--	--	--	--
Toplam	48	100	79	100

Tablo - 8.10 : İkinci Ürünün Hangi Üründen Sonra Ekildiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Buğday - Arpadan sonra	27	100	44	100
Sebzeden Sonra	--	--	--	--
Toplam	27	100	44	100

Tablo - 8.11 : Genel Olarak Hangi Sebzelerin Ekildiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Domates	45	20.93	44	17.32
Hıyar	40	18.60	48	18.90
Fasulye	45	20.93	43	16.93
Biber	38	17.70	44	17.32
Patlıcan	--	--	--	--
Soğan	25	11.62	21	8.27
Karpuz	--	--	3	1.18
Kavun	--	--	4	0.39
Patates	20	9.30	26	10.24
Marul	1	0.46	10	3.93
Havuç	1	0.46	7	2.76
Turp	--	--	7	2.76
Toplam	215	100	254	100

Tablo - 8.12 : Sebzenin Değerlendirilme Biçimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaşken, Doğrudan	8	100	44	100
Kurutularak	--	--	--	--
Salça Olarak	--	--	--	--
Başka (Turşu vb).	--	--	--	--
Toplam	8	100	44	100

Aşağıda verilen tabloda tarlalara istenilenin ekilip ekilemediği ve sebebe ilişkin verilen cevap yüzdeleri görülmektedir. Ezine'de istediğini ekemeyenlerin oranı % 66.66, ekememe sebebinde ise % 57.50 ile başkalarının tarlasından geçme zorunluluğu gibi ulaşım güclüğü gösterilmektedir. Uygur'da ise istediği tarlaya istediğini ekememe % 41.51, en büyük sebebi ise % 52.17 ile sulama güclüğü gösterilmektedir. Ezine'de dağınık, parçalanmış arazi / köy tipinin sorunlarının geleneksel olarak devam ettiği, Uygur'da ise insanların bu sorunu büyük oranda aştıkları kanaatini vermektedir. Bu düşünceyi "çıkan sorunların halinde kimlere başvurulmaktadır?" sorusuna verilen cevap desteklemektedir. Soruya Ezine'de % 81.14 "akraba büyükleri", Uygur'da ise % 66.67 "kendi aralarında" şeklinde çoğunlukla cevap verilmiştir.

Tablo - 8.13 : İstenilen Tarlaya İstenilen Ürünün Ekilmesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	17	33.34	31	58.49
Hayır	34	66.66	22	41.51
Toplam	51	100	58	100

Tablo - 8.14 : İstenilenin Ekilmeme Sebebi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ulaşım Güçlüğü (Başka- larının tarlasından geçmek zorunluluğu)	23	57.50	6	26.09
Sulama Güçlüğü	17	42.50	12	52.17
Erken, Geç Hasat Güçlüğü	--	--	5	21.74
Toplam	40	100	23	100

8.2. Meyvecilik

Amasya kendi adını verdiği elma türü ile meşhurdur. Her iki kasabada elma en çok yetiştirilen meyvedir. Ancak Aydınca projesine konu olan Deliçay'ın özellikle ilkbahar mevsiminde sık taşması, etrafa zarar vermesi, yatak seviyesinin tarla seviyesinin üstüne çıkması , taban suyunun yükselmesi, arazinin miras yolu ile parçalanması, Ezine'de koruma güçlüğü, Uygur'da 1978 yılındaki büyük taşkıandan sonra elma ağaçlarının kuruması ve pazarlama problemleri sebebi ile meyvecilik son yıllarda gerilemiştir. Tokat Dimes, Kayseri Meysu, Amasya ve Tokat Tamek Meyve Suyu Fabrikalarının düşük fiyatla da olsa elma, şeftali ve vişneleri almaları meyveciliği canlandırmaktadır. Meyvecilik yapma, yapmama ve vazgeçme sebepleri ile ilgili tablolara bakıldığında Ezine'de % 67.35'inin, Uygur'da % 51.79'unun meyvecilik yapmadığı, Ezine'nin büyük bölümünün kendi ihtiyacı için tükettiği; yapmama nedeni Ezine'de % 28.57, Uygur'da % 20 önceden yapıp bıraktığı en büyük sebepler her ikisinde yeterli uygun arazi'nin olmadığı şeklinde belirtilmektedir. Yeterli, uygun arazisi olmayanlar örneklemede Ezine'de % 57.15, Uygur'da % 80'dir. Ezine'de % 14.28 hiç yapmadığını söylemekte ki, tarla, tahıl tarımı ile daha çok uğraşmaktadır. Pazarlama güçlüğü her iki kasabada % 50 olarak ortaya çıkmakta, örneklemede Uygur'un % 50'si ilaç pahalılığını, Ezine'nin % 50'si yeterli insan gücünün olmamasını meyvecilikten vazgeçmeye sebep olarak göstermektedir.

Tablo - 8.15 : Meyvecilik Yapma

	Ezine		Uygun	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	16	32.65	27	48.21
Hayır	33	67.35	29	51.79
Toplam	49	100	56	100

Tablo - 8.16 : Meyvecilik Yapmama Nedeni

	Ezine		Uygun	
	Sayı	%	Sayı	%
Önceden yaptım, bıraktım	2	28.57	1	20.00
Hiç yapmadım	1	14.28	--	--
Yeterli uygun arazim yok	4	57.15	4	80.00
Başka	--	--	--	--
Toplam	7	100	5	100

Tablo - 8.17 : Meyvecilikten Vazgeçme Nedeni

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Pazarlama Güçlüğü	1	50.00	1	50.00
İlaçların Pahalı Olması	--	--	1	50.00
Koruma Güçlüğü	--	--	--	--
Yeterli İnsan Gücünün Olmaması	1	50.00	--	--
Toplam	2	100	2	100

Yetiştirilen meyve türlerinde ilk sırayı her iki kasabada elma almaktadır. Ezine'de % 24.63, Uygur'da % 20.59. Daha sonra Ezine'de armut % 20.29, vişne % 13.04 ve ayva % 10.14 gelmektedir. Uygur'da sırasıyla kiraz % 18.63, vişne % 15.69 ve armut % 12.75 gelmektedir. Ezine'de şeftali yetiştirilmemekte, Uygur'da ise % 8.82'si örneklemede şeftali yetiştirdiğini söylemektedir. Kayısı yetiştirmede de iki kasaba arasında fark görülmektedir. Ezine'de % 7.25, Uygur'da % 10.78; erik yetiştirmede Ezine % 7.25 ile daha önde görülmektedir. Bu kasabada erik kurutulmakta komposto için kışa saklanmaktadır (Tablo-8.18).

Meyvelerin nasıl pazarlandığı sorusuna örnekleme girenlerden Amasya-Turhal gibi yakın pazarlarda satma Ezine'de % 80.00, Uygur'da % 73.91 belirtilmektedir. Farklı olarak Uygur'da meyve suyu fabrikalarına satma % 8.70, dalında satma % 17.39 olarak ortaya çıkmaktadır (Tablo - 8.19).

Meyve fidanlarını temin etme şeklinde iki kasaba arasında büyük bir farklılık göze çarpmaktadır. Çoğunluk aşılama ile yetiştirmekte Ezine % 73.33, Uygur % 71.43; dörtte bir civarında dışardan fidan almaktadır. Ezine % 26.67, Uygur % 25.00, Uygur'da % 3.57 kendisi yetiştirdiğini belirtmektedir (Tablo - 8.20).

İki kasaba arasında meyve ilaçlamada büyük fark ortaya çıkmaktadır. Örnekleme girenleri Ezine'de % 37.50'si, Uygur'da % 100 ilaçlama yaptığını belirtmektedir (Tablo-8.21). İlaçlama yapmama sebebi Ezine'de % 33.33, Uygur'da % 100 fazla emek istediği şeklinde belirmektedir. Ayrıca Ezine'de % 66.67 ilaçlamadan tam sonuç alamadığını söylemektedir. Burada Ezine'de iş gücünün fazla olduğu, iş arayanların daha çok olduğu ortaya çıkmaktadır (Tablo-8.22).

Budama yapma Ezine'de % 73.62, Uygur'da % 100 her ikisinde yüksek, çağla iken seyreltme yapma her ikisinde düşük, fakat Uygur'da daha yüksek, Ezine % 6.25, Uygur % 15.58. Çağla seyreltmeleri ilaç ile yapılmakta, Uygur'da ilaç yapanların fazlalığı burada ortaya çıkmaktadır (Tablo-8.23).

Ezine'de % 73.68, Uygur'da % 88.46 ile meyve ağaçlarının dip bakımları yüksek oranda yapılmaktadır. Ezine'de iş gücü daha fazla olduğu halde dip bakımının az yapılması geleneksel tarımın devam etmesinden, tarla tarımının daha fazla yapılmasındandır (Tablo-8.24).

Bölgede soğuk hava deposu bulunmadığı için Ezine'de soğuk hava deposunda (Amasya'da) saklama hiç yok, Uygur'da ise düşüktür % 3.70 (Tablo-8.25).

"Bölgede soğuk hava deposu ihtiyaç mıdır?" şeklindeki soruya her iki kasaba % 100 ihtiyaçtır şeklinde cevap vermekte. Ayrıca Uygur besicileri et besiciliği için de soğuk hava deposuna ihtiyaç olduğunu ifade etmektedirler (Tablo-8.26).

Meyve pazarlarken her iki kasaba % 100 kasa sandık kullanmakta (Tablo-8.27). Uygur'da % 30.77 oranında plastik kasalara geçildiği görülmektedir (Tablo-8.28). Uygur'un gelişme ve yeniliğe daha açık olduğu burada da görülmektedir.

Amasya Tarım Sempozyumunda, merkez ilçede meyve yetiştiriciliği ve türleri ile ilgili aynı hususlar yakın bir şekilde dile getirilmiştir. Mesela en çok elma, ayva, armut, şeftali, erik, kiraz, kayısı, vişne, ceviz yetiştirildiği belirtilmektedir (S.Mehmet ŞEN, Burhan

Cahit ÖZDEMİR, Kazım ŞENEL; Amasya İli Meyveciliğinin Bu Günlü Durumu ve Gelişmesi Hakkında Düşünceler, Amasya Tarım Sempozyumu, Amasya, 1986 : 182).

Tablo - 8.18 : Yetiştirilen Meyve Türleri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Elma	17	24.63	21	20.59
Armut	14	20.29	13	12.75
Şeftali	--	--	9	8.82
Kayısı	5	7.25	11	10.78
Vişne	9	13.04	16	15.69
Kiraz	6	8.70	19	18.63
Erik	5	7.25	6	5.88
Kuşburnu	6	8.70	--	--
Ayva	7	10.14	5	4.90
Üzüm	--	--	2	1.96
Toplam	69	100	102	100

Tablo - 8.19 : Meyveleri Pazarlama Piçimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yakın Pazarlarda (Amasya - Turhal)	4	80.00	17	73.91
Yerinde Toptan Satıyorum	--	--	--	--
Halde Satıyorum	--	--	--	--
Meyve Suyu Fabrikalarına Satıyorum	--	--	2	8.70
İyilerini pazarlıyor, düşük kalitelileri meyve suyu fab- rikalarına satıyorum	1	20.00	--	--
Dalında Satıyorum	--	--	4	17.39
Kasabada Satıyorum	--	--	--	--
Toplam	5	100	23	100

Tablo - 8.20 : Meyve Fidanlarının Temin Edilişi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Aşılama ile yetiştiriyorum	11	73.33	20	71.43
Kendim yetiştiriyorum	--	--	1	3.57
Dışardan (Tarım İl Müdür- lüğünden, özel kişilerden) alıyorum	4	26.67	7	25.00
Toplam	15	100	28	100

Tablo - 8.21 : İlaçlama Yapıp Yapmama

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	6	37.50	26	100
Hayır	10	62.50	--	--
Toplam	16	100	26	100

Tablo - 8.22 : İlaç Yapmama Nedeni

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İlaçlar Pahalı	--	--	--	--
Fazla Emek İstiyor	2	33.33	1	100
İlaçlamadan Tam Sonuç Alamıyorum	4	66.67	--	--
Ortak Veriyorum	--	--	--	--
Toplam	6	100	1	100

Tablo - 8.23 : Budama Yapma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	73.68	26	100
Hayır	5	26.32	--	--
Toplam	19	100	26	100

Tablo - 8.24 : Çağla İken Seyreltme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	1	6.25	4	15.38
Hayır	15	93.75	22	84.62
Toplam	16	100	26	100

Tablo - 8.25 : Ağaçların Dip Bakımı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	73.68	23	88.46
Hayır	5	26.32	3	15.54
Toplam	19	100	26	100

Tablo - 8.26 : Meyveleri Soğuk Hava Deposunda Saklama

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	1	3.70
Hayır	4	100	26	96.30
Toplam	4	100	27	100

Tablo - 8.27 : Soğuk Hava Deposuna İhtiyaç Olup Olmadığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	9	100	30	100
Hayır	--	--	--	--
Toplam	9	100	30	100

Tablo - 8.28 : Pazarlamada Kasa Sandık Kullanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	9	100	22	100
Hayır	--	--	--	--
Toplam	9	100	22	100

Tablo - 8.29 : Kullanılan Kasa - Sandık Türü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Plastik	2	20.00	8	30.77
Ağaç-Tahta	8	80.00	18	69.23
Toplam	10	100	26	100

8.3. Tarla Tarımı

Kasabalarda sırasıyla ençok buğday (Ezine % 26.09, Uygur % 36.43); pancar Ezine'de % 26.09, Uygur'da % 32.14; arpa Ezine'de % 18.84, Uygur'da % 17.86; mısır Ezine'de % 24.63, Uygur'da % 13.57 ayrıca Ezine'de az olarak mercimek, nohut ve haşhaş da ekilmektedir. Yörede buğday daha çok samanı, pancar küspesi için ekilmektedir (Tablo-8.30).

İki kasabada da hem hayvansal, hem kimyasal (sun'i) gübre kullanımı oldukça yüksektir. (% 100, % 98.08). Uygur yeterli hayvansal gübreye sahip Amasya'nın sayılı kasaba ve köylerindedir (Tablo-8.31). Gübre kullanımı için toprak tahlili yaptırma Ezine'de hiç

yok, Uygur'da % 12.25'tir. Bu da bilinçsiz kimyasal gübre kullanmanın göstergesidir (Tablo-8.32).

Tahıl ekiminde mibzer kullanma da düşüktür. Ezine'de hiç yok, Uygur'da % 19.23. En büyük neden arazinin dar ve parçalanmış olmasıdır (Tablo-8.33).

Tablo - 8.30 : Tarla Tarımında Ekilen Ürünler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Buğday	54	26.09	51	36.43
Arpa	39	18.84	25	17.86
Mısır	51	24.63	19	13.57
Pancar	54	26.09	45	32.14
Mercimek	3	1.45	--	--
Nohut	3	1.45	--	--
Haşhaş	3	1.45	--	--
Toplam	207	100	140	100

Tablo - 8.31 : Kullanılan Gübreler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hayvansal	--	--	1	1.92
Kimyasal (sun'i)	--	--	--	--
Hayvansal ve Kimyasal	54	100	51	98.08
Toplam	54	100	52	100

Tablo - 8.32 : Toprak Tahlili Yaptırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	6	12.25
Hayır	41	100	43	87.75
Toplam	41	100	49	100

Tablo - 8.33 : Mibzer Kullanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	10	19.23
Hayır	54	100	42	80.77
Toplam	54	100	52	100

Tablo - 8.34 : Hasat Şekli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
İnsan gücü, tırpanla	54	85.73	37	58.73
Bıçerle	8	12.69	--	--
Bıçer bağlarla	1	1.58	26	41.27
Bıçer Döğerle	--	--	--	--
Toplam	63	100	63	100

Kasabalarımızda arazi darlığından ve meyvecilikten biçer döğer hiç kullanılmamaktadır. Hasat tırpan, biçer ve biçer bağlarla yapılmaktadır. Tırpanla hasat Ezine'de % 85.73, Uygur'da % 58.73; biçer bağlarla hasat Ezine'de % 1.58, Uygur'da % 41.27; biçerle hasat Uygur'da yok, Ezine'de % 12.69'dur. Yine burada Ezine'de insan gücünün fazlalığı karşımıza çıkmaktadır. Uygur'da besiciliğin yüksek olması sebebi ile saman kıymetli bu yüzden insan gücü (tırpan) ve biçer bağlar tercih edilmektedir (Tablo-8.34).

"Tahıl ekiminde düşüş varmı?" şeklindeki soruya Ezine % 70.84, Uygur % 45.90 "hayır" şeklinde cevap vermişlerdir (Tablo-8.35). Uygur'da ıslah edilmiş tohum daha fazla kullanılması (Ezine % 19.64, Uygur % 27.78) ve hayvansal gübrenin fazla olması buğday ekimini yükseltmektedir (Tablo-8.36).

Buğday'ın değerlendirilmesindeki cevaplar da farklılık göstermektedir. Ekmeklik un yaptırma Ezine'de % 85.19, Uygur'da % 52.83; ihtiyaçtan fazlasını satma Ezine'de % 14.81, Uygur'da % 43.40, fazlasını yem yaptırma Uygur'da % 3.77'dir. İlgili bölümde değinildiği gibi Uygur entegrasyona daha hazırdır (Tablo-8.37).

Tablo - 8.35 : Tahıl Ekiminde Düşüş

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	14	29.16	27	55.10
Hayır	34	70.84	22	45.90
Toplam	48	100	49	100

Tablo - 8.36 : Tohum Temin Şekli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendim ayırıyorum	34	60.72	30	55.56
Dışardan ıslah edilmiş alıyorum	11	19.64	15	27.78
Arada alıyorum	11	19.64	9	16.66
Islah ettiriyorum	--	--	--	--
Toplam	56	100	54	100

Tablo - 8.37 : Buğdayların Değerlendirilmesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ekmeklik un yaptırıyorum	46	85.19	28	52.83
İhtiyaçtan fazlasını satıyorum	8	14.81	23	43.40
Fazlasını yem yaptım	--	--	2	3.77
Bir yıl bekletiyor, yeni üründen sonra satıyorum	--	--	--	--
Toplam	54	100	53	100

Ortak tarla verme Ezine'de % 4.00, Uygur'da % 3.92; kiraya verme Ezine'de % 8.00, Uygur'da % 10.42 olup her ikisinde de düşüktür (Tablo-8.38).

Ortaklık ve kira şartlarının belirlenmesi her ikisinde de % 100 geleneklere göre yapılmaktadır (Tablo-8.39).

Tablo - 8.38 : Ortak Tarla Verme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	4.00	2	3.92
Hayır	48	96.00	49	96.08
Toplam	50	100	51	100

Tablo - 8.39 : Kiraya Tarla Verme, Alma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	8.00	5	10.42
Hayır	23	92.00	43	89.58
Toplam	25	100	48	100

Tablo - 8.40 : Kiraya Tarla Verme Şartları

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Noterle	--	--	--	--
Geleneklere göre	4	100	5	100
Başka	--	--	--	--
Toplam	4	100	5	100

Tablo - 8.41 : Ortaklık şartlarının belirlenmesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Noterle	--	--	--	--
Geleneklere göre	4	100	5	100
Başka	--	--	--	--
Toplam	4	100	5	100

8.4. Hayvancılık

Örneklere girenlerden Ezine'de % 68.00, Uygur'da % 78.00'i hayvancılık yapmaktadır (Tablo-8.42). Her iki kasaba'da büyükbaş sığır besleme çok yaygındır. Ezine'de % 85.71, Uygur'da % 90.92. Besinin ne amaçla yapıldığı konusunda büyük farklılık göze çarpmaktadır. Ezine'de % 40, Uygur'da % 90 kar işletme amacıyla yaptığını belirtmektedir. Kurtkan'ın belirttiği gibi Uygur çiftçiliğe geçmede daha öndedir (Tablo-8.43). İşletme amacıyla yapılan besicilikte her iki kasabada daha çok et besiciliği (Ezine'de % 81.25; Uygur'da % 81.40) yapılmaktadır (Tablo- 8.44).

Tablo - 8.42 : Hayvancılık Yapma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	34	68.00	39	78.00
Hayır	16	32.00	11	22.00
Toplam	50	100	50	100

Tablo - 8.43 : Beslenen Hayvan Türü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Büyükbaş sığır	30	85.71	40	90.92
Büyükbaş manda	2	5.71	2	4.54
Koyun	3	8.58	--	--
Keçi	--	--	--	--
Tavuk	--	--	2	4.54
Hindi	--	--	--	--
Kaz - Ördek	--	--	--	--
Arıcılık	--	--	--	--
Balıkçılık	--	--	--	--
Toplam	35	100	44	100

Tablo - 8.44 : Besi Amacı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendi İhtiyacım için	21	60.00	4	10.00
Kar - İşletme Amacıyla	14	40.00	36	90.00
Her Cinsten Bulundurmak için	--	--	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	35	100	40	100

Tablo - 8.45 : Kar Amacıyla Yapılan Besinin Türü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Et Besiciliği	13	81.25	35	81.40
Süt Besiciliği	3	18.75	6	13.95
Hem et, hem süt besiciliği	--	--	2	4.95
Balıkçılık	--	--	--	--
Kümes hayvancılığı	--	--	--	--
Toplam	16	100	43	100

Et besiciliğinde ahırda pazarlama birbirine çok yakın (Ezine % 25.00, Uygur % 25.53) yakın pazarlarda satma Ezine % 6.25, Uygur yakın pazarlarda satış yapmamaktadır. Büyük Merkezlere canlı götürme Ezine'de % 12.50, Uygur'da % 2.13; mezbahada kesip götürme Ezine'de % 56.25, Uygur'da % 72.34 olup daha fazladır. Uygur Belediye'sini önemli icraatı mezbaha açması ve modernleştişmesidir. Haftada en az üç gün, Ankara ve İstanbul'a (çoğunlukla Ankara) kesilmiş et ihracı yapılmaktadır. Ezine'de kendi mezbahasını kurmaya çalışıyor (Tablo-8.46).

Kasabaların ikisinde de süt fabrikaları alıcıları gelmekte, günlük süt almaktadırlar. Uygur'da süt alıcılarına verme % 58.33, Ezine'de ise çökelek, peynir, yağ yapma daha fazla % 100. Ezine'de insan gücü fazla (Tablo-8.47).

Tablo - 8.46 : Et Besiciliğinde Pazarlama

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ahırda Satıyorum	4	25.00	12	25.53
Yakın Pazarlara (Amasya-Turhal) götürüyorum	1	6.25	--	--
Büyük Merkezlere (Ankara-İstanbul) götürüyorum	2	12.50	1	2.13
Mezbahada kesip götürüyorum	9	56.25	34	72.34
Başka	--	--	--	--
Toplam	16	100	47	100

Tablo - 8.47 : Süt Besiciliğinde Değerlendirme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Süt Fabrikaları Alıcılara Günlük Veriyorum	--	--	7	58.33
Peynir, yağ, çökelek olarak pazarlarda (Turhal-Amasya) satıyorum	1	100	4	33.33
Hem süt fabrikalarına veriyorum Hem pazarlarda satıyorum	--	--	1	8.34
Toplam	1	100	12	100

Kasabalarda en fazla yerli ırk sığır beslenmektedir. Örneklere bu oran Ezine'de % 72.22, Uygur'da % 81.25. Uygur'da az olarak % 6.25 yabancı ırk beslenmekte. Kıрма-melez ırk Ezine'de % 27.78 Uygur'da % 12.50, yani melez ırk Ezine'de daha fazla. Melez ırkın Ezine'de daha fazla olma nedeni mer'alardan az da olsa yararlanmadır (Tablo-8.48).

Tablo - 8.48 : Beslenen Hayvan Irkı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yerli ırk	13	72.22	26	81.25
Yabancı (ithal-kültür) ırk	--	--	2	6.25
Kırma (yerli-yabancı melezi)	5	27.78	4	12.50
Hem yerli, hem yabancı	--	--	--	--
Toplam	18	100	32	100

Hayvan ırkı seçiminde uzmanlardan yararlanma Ezine'de % 10.34; Uygur'da % 61.54 şeklindedir. Uygur daha bilinçli besicilik yapma eğilimindedir (Tablo-8.49).

Tablo - 8.49 : Irk Seçiminde Uzmanlardan Bilgi Alma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	3	10.34	24	61.54
Hayır	26	89.66	9	23.08
Bazen	--	--	6	15.38
Toplam	29	100	39	100

8. 5. Yonca, Çayır, Mer'a, Orman

Her iki kasabada besicilik yapıldığı halde yonca ekme alışkanlığı düşük görünüyor. Ezine'de ekim % 10.87, Uygur'da % 13.21. Ezine'de üç ayrı yerde mer'a bulunmakta ancak % 90.90'ı faydalanamadığını belirtmekte. Uygur'da mer'a bulunmamaktadır. Kasabaların ikisinde de özel mer'a alanı ayrılmamaktadır. Bu da halen köy öncesi dönemin hazırı tüketme alışkanlığının devam ettiğini göstermektedir. Yonca için az alan ayrılması da Ezine'de % 80.00, Uygur'da % 66.67 5 dönümden az alan ayırmakta hazırı tüketme eğiliminin devam ettiği düşüncesini güçleştirmektedir. Ezine'de Belediye Başkanlığı tarafından mer'a ıslahı projeleri yapılmıştır, çalışmalar vardır. Bu durumdan örneklemeye girenlerin % 30.19'unun haberi yoktur. Mer'acılığın tam tersine orman alanlarının ıslahı ve korunması iki kasabada da ciddi biçimde yapılmakta, halk bunu desteklemekte, bu alanda hazırı tüketme alışkanlığının sona erdiği görülmektedir (Tablo-8.50, Tablo-8.51, Tablo-8.52, Tablo-8.53, Tablo-8.54, Tablo-8.55, Tablo-8.56).

Tablo - 8.50 : Yonca Ekmek

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	5	10.87	7	13.21
Hayır	41	83.13	46	86.79
Toplam	46	100	53	100

Tablo - 8.51 : Özel Mer'a

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	9.10	--	--
Hayır	40	90.90	54	100
Toplam	44	100	54	100

Tablo - 8.52 : Çayır Alanı Ayırma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	--	--
Hayır	41	100	54	100
Toplam	41	100	54	100

Tablo - 8.53 : Yonca İçin Ayrılan Alan

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
5 dönüme kadar	4	80.00	2	66.67
6 - 10 dönüm	1	20.00	1	33.33
11 -15 dönüm	--	--	--	--
16 - 20 dönüm	--	--	--	--
Toplam	5	100	3	100

Tablo - 8.54 : Köy Mer'asından Yararlanma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Devamlı	--	--	--	--
Az Yararlanıyor	36	73.46	--	--
Yararlanamıyor	13	26.54	49	100
Toplam	49	100	49	100

Tablo - 8.55 : Mer'a Islahı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	37	69.81	--	--
Hayır	16	30.19	55	100
Toplam	53	100	55	100

Tablo - 8.56 : Ormanların Korunması

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	54	100	57	100
Hayır	--	--	--	--
Toplam	54	100	57	100

9. MESLEKLER, MEŞGULİYETLER, GEÇİM

9.1. Kasabalarda Farklı İşler, İşbölümü

Kasabalarımızda halkın büyük çoğunluğu halen geçimini tarımla sağlamaktadır. Ezine'de daha fazla, Uygur'da biraz daha az göç devam etmektedir. Az da olsa kasabalara dönüş de başlamıştır. Kasabaların ikisinde de sanayi bölgesi kurulmuş motor tamircileri, kaynakçılar, oto elektirikçileri, oto lastikçileri, Uygur'da yedek parça acentesi açılmış, bölgeye hizmet vermektedir. Sanayi bölgeleri kurulmadan açılan hızarhane, kaynakçılık gibi iş yerleri eski yerlerinde devam etmektedirler.

Uygur'da sütler süt fabrikası alıcılarına doğrudan verilmekte, sebze ve meyveler ya doğrudan pazara götürülmekte veya yeni oluşmaya başlayan kasabadaki merkezde satılmaktadır. Ezinepazar'da mezbahane kurma çalışmaları sürmektedir. Ezine sınırları içerisinde Turhal Şeker Fabrikası Ezine Kantarı'da bulunmaktadır.

Tablo-9.1'de de görüldüğü gibi Ezine'de farklı iş kolu fazla, ancak benzerlikler daha çoktur. Kasabalarda farklı iş yapanların çoğunluğu kasaba içinden, Ezine'deki tuğla fabrikaları, lokantacılar, sanayideki ustaların bir kısmı dışardandır.

Tablo - 9.1: Her iki kasabada bulunan iş yerleri

İşyeri adı	Ezinepazar	Uygur
Kahvehane	4	5
Bakkal	6	6
Büfe	--	2
Lokanta	2	2
Tüpgaz Bayiliği	1	1
Süt Toplama Merkezi	1	--
Meyve Toplama Merkezi	1	--
Hızırhane	1 (yeni açıldı)	3
Tamirhane	2	2
Yazıhane	1	3
Un-Kepek-Yem Satıcısı	1	1
Berber	1	--
Petrol Ofisi	2	1
Tuğla Fabrikası	3	--
Kaynakçı	2	2
Oto elektrik	1	1
Mezbahane	--	1
Tuğla Ocağı	1	--
Hazır Elbiseçi	1	1
Simitçi	1	--
Sabit Yarma, Bulgur Değirmeni	1	--
Toplam Çeşit	19	14

9.2. Geçim, Meşguliyet

İncelenen iki kasabada geçim ve meşguliyet şekilleri farklılık arz etmektedir. Ezine'de % 40.00 çiftçilik, Uygur'da % 41.25 çiftçilik ve hayvancılıkla geçinmektedir. İkinci sırada Ezine'de % 25.73 çiftçilik-hayvancılık, Uygur'da % 18.75 çiftçilik gelmektedir. Maaşlı olanlar Uygur'da daha fazla % 17.50, Ezine'de % 7.14; Ticaretle geçimini sağlayanlar da Uygur'da daha fazla % 13.75, Ezine'de % 8.57'dir. Ezinede işçilik daha fazla % 5.71, Uygur'da % 2.50; geleneksel yaşayış yani yarı çiftçilik yarı hayvancılık, yarı işçilik Ezine'de daha fazla % 8.57, Uygur % 3.75 olarak görülmektedir. Sonuç olarak alışılmış köy-kasaba hayatının dışında Uygur ticaret, maaş, çiftçilik ve hayvancılıkla geçinmede daha gelişmiş ve önde görünmektedir (Tablo-9.2).

Tablo - 9.2 : Geçim şekli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Çiftçilik	28	40.00	15	18.75
Çiftçilik-Hayvancılık	18	25.73	33	41.25
Hayvancılık	3	4.28	2	2.50
Maaş	5	7.14	14	17.50
İşçilik	4	5.71	2	2.50
Yarı çiftçi, Yarı Hayvancılık, yarı işçilik	6	8.57	3	3.75
Ticaret	6	8.57	11	13.75
Toplam	70	100	80	100

9.3. Ortalama Gelirler

Yıllık ortalama gelirlerde de farklılıklar görülmektedir. Ezine'de 5 milyardan fazla % 3.77, Uygur'da % 5.08; 1 milyar - 5 milyar arası Ezine'de yok, Uygur'da % 16.96; 500 milyon - 1 milyar arası Ezine'de % 9.43, Uygur'da % 32.20 olarak görülmekte, Ezine'de yıllık geliri 50 milyonun altında % 11.32 olarak ortaya çıkmaktadır. Gelir konusundaki cevapların tam doğru olduğu söylenemez. Başta da belirtildiği gibi örnekleme girenlerden maliye korkusu tam olarak silinememiştir (Tablo-9.3).

Tablo - 9.3 : Yıllık Ortalama Gelir

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
50 milyondan az	6	11.32	--	--
50 - 100 milyon	20	37.74	5	8.47
100 - 250 milyon	13	24.53	8	13.56
250 - 500 milyon	7	13.21	14	23.73
500 milyon - 1 milyar	5	9.43	19	32.20
1 - 5 milyar	--	--	10	16.96
1 - 5 milyardan fazla	2	3.77	3	5.08
Toplam	53	100	59	100

Yıllık gelirin oluşumunda Ezine tarımsal gelirden % 60.49, nakliye ve besi gelirinde % 18.52 daha önde; Uygur ise emeklilik maaşı % 5.00 maaş geliri % 12.50, ticaret-alışveriş % 15 ile daha öndedir (Tablo-9.4).

Tablo - 9.4 : Yıllık gelirin oluşumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tarımsal Gelir	49	60.49	51	63.75
Emeklilik Maaşı	3	3.71	4	5.00
Maaş Geliri	6	7.41	10	12.50
Faiz Geliri	1	1.23	--	--
Ticaret - Alış Veriş	7	8.64	12	15.00
Başka - Nakliye - Besi	15	18.52	3	3.75
Toplam	81	100	80	100

9.4. Aile Bütçesine Dış Katkı

Aile bütçesine dış katkıda iki kasaba birbirine yakındır. Katkı alanlar Ezine'de % 12.96, Uygur'da 13.33'dür. Yurt içinden katkıda Uygur fazla % 87.50, Ezine % 85.71, yurt dışından katkıda Ezine % 14.29 ile daha fazladır. Yurt dışında çalışan ve yurt dışına gitmeyi düşünen Ezine'de daha çoktur (Tablo-9.5). Ezine'de yurt dışına gitmeyi düşünme % 47.06 Uygur'da % 37.88'dir (Tablo-9.6).

Dış katkı zamanı Ezine'de ayda bir % 42.85 Uygur'da % 33.33; değişik zamanlarda gelen dış katkı Ezine'de % 57.15, Uygur'da % 44.45'dir. Ayrıca Uygur'da yılda bir ve iki katkıları % 11.11'dir (Tablo-9.7).

Tablo - 9.5 : Aile Bütçesine Dış Katkı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	7	12.96	8	13.33
Hayır	47	87.04	52	86.67
Toplam	54	100	60	100

Tablo - 9.6 : Dış Katkının Nereden Geldiği

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yurt İçinden	6	85.71	7	87.50
Yurt Dışından	1	14.29	1	12.50
Hem Yurt İçinden, Hem Yurt Dışından	--	--	--	--
Toplam	7	100	8	100

Tablo - 9.7 : Dış Katkıların Geliş Zamanları

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yılda bir	--	--	1	11.11
Yılda iki	--	--	1	11.11
Ayda bir	3	42.85	3	33.33
Değişmekte	4	57.15	4	44.45
Toplam	7	100	9	100

9.5. Sahip Olunan Arazi

Sahip olunan arazi konusunda iki kasaba karşılaştırıldığında Ezine'nin % 44.44'ünün Uygur'un % 23.64'ünün on dönümden az; 25-50 dönüm arası toprağa sahip olanlar Ezine'de % 16.68, Uygur'da % 29.09 olarak farklılık göstermektedir. 10-25 dönüm arasında iki kasaba birbirine çok yakındır. Ezine % 35.18, Uygur % 34.54. Aynı şekilde 50-75 dönüm araziye sahip olanlar da birbirinin aynı, Ezine % 3.70, Uygur % 3.64. Ezine'de olmayan, Uygur'da olan 75-100 arası % 5.45, toprağı hiç olmayan % 3.64. Ezine toprak dağılımında daha homojen bir yapı göstermektedir (Tablo-9.8).

Tarım İl Müdürlüğünden alınan kayıtlara göre Ezine'de toplam 8644 dekar (dönüm), Uygur'da 7241 dekar arazi vardır. Belediyelerin verdiği hane halkı listelerine göre Ezine'de bir aileye 24.98 dekar, Uygur'da 21.48 dekar arazi düşmektedir.

Tablo - 9.8: Sahip Olunan Arazi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
10 dönümden az	24	44.44	13	23.64
10 - 25 dönüm	19	35.18	19	34.54
25 - 50 dönüm	9	16.68	16	29.09
50 - 75 dönüm	2	3.70	2	3.64
75 - 100 dönüm	--	--	3	5.45
100 dönümden fazla	--	--	--	--
Toprağı Yok	--	--	2	3.64
Toplam	54	100	55	100
Ortalama Arazi (Tarım İl Müdürlüğü Bilgilerine göre)	24.98 da.		21.48 da.	

9.6. Zenginlik Ölçüsü (Anlayışı)

Zenginlik ölçüsündeki anlayış toprak-tarla olmaktan çıkmıştır. Ezine'de % 61.03, Uygur'da % 54.54 zenginlik ölçüsü ticaret ve besi olarak örneklemede ortaya çıkmaktadır. İkinci derecede toprak, tarla Ezine'de % 30.51, Uygur'da % 27.27 ile gelmektedir. Uygur'da nakit para, döviz, altın, yüksek maaş, toprak ve dışarda ev arsa'da zenginlik ölçüleri arasında görülmeye başlanmıştır (Tablo-9.9).

Tablo - 9.9 : Zenginlik Ölçüsü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Toprak - Tarla	18	30.51	15	27.27
Nakit para, Döviz, Altın	1	1.69	2	3.64
Yüksek Maaş	1	1.69	1	1.82
Yüksek Maaş ve Toprak	--	--	2	3.64
Dışarda Arsa - Ev	1	1.69	3	5.45
Traktör, oto	2	3.39	2	3.64
Başka (Ticaret-Besi)	36	61.03	30	54.54
Toplam	59	100	55	100

9.7. Miras Devri

Babanın sağlığında çocuklarına tapulu mülkiyet hakkı tanınmasında iki kasabamızda büyük fark vardır. Ezine'de mülkiyet hakkı tanıma % 4.44 iken Uygur'da % 41.86'dır. Uygur'da demokratik aile anlayışının daha yaygın olduğu burada da görülmektedir (Tablo-9.10).

Miras bölümünde kız-erkek kardeş ayrımı yapıldığı kanaati oldukça azalmıştır. Ezine 'de % 7.55, Uygur'da % 5.17 (Tablo-9.11).

Ayrımın erkek çocukları lehine yapıldığı Ezine'de % 75.00, Uygur'da % 66.67; babanın gözde oğlu lehine yapıldığı ise Ezine'de % 25.00, Uygur'da % 33.33 olarak karşımıza çıkmaktadır (Tablo-9.12).

Tablo - 9.10 : Babanın Sağlığında Tapulu Mülkiyet Verme Durumu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	2	4.44	18	41.86
Hayır	43	95.56	25	58.14
Toplam	45	100	43	100

Tablo - 9.11 : Mirasta Kız - Erkek Ayrımı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	4	7.55	3	5.17
Hayır	49	92.45	55	94.83
Toplam	53	100	58	100

Tablo - 9.12 : Mirastan Kimlerin Fazla Aldığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Erkek Çocukları Fazla Kız Çocukları Az	3	75.00	2	66.67
Büyük Erkek Kardeş Fazla	--	--	--	--
Kız Çocuğu Evlendikten Sonra Alınan Mülkiyete Karıştırılmaz	--	--	--	--
Babanın Gözde Oğlu Fazla	1	25.00	1	33.33
Toplam	4	100	3	100

9.8. Arazi Toplulaştırması

Ülkemizde uygulamasına başlanılan arazi toplulaştırmasını isteme konusunda Ezine daha isteksiz % 58.82, Uygur ise çoğunlukla istekli % 84.48 görülmektedir. Her iki kasabada isteksizliğin önemli nedeni, miras yolu ile parçalanmanın devam etmesi, toplulaştırmanın tam anlatılmamasıdır (Tablo-9.13).

Tablo - 9.13 : Arazi Toplulaştırmasını İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	30	58.82	49	84.48
Hayır	21	41.18	9	15.52
Toplam	51	100	58	100

9.9. Çocukların Gelecekte Yapacağı İşler

Gelecekte oğlunun yapacağı iş konusunda örnekleme girenlerin Ezine'de % 59.58'i, Uygur'da % 49.16'sı kendisine bırakmayı; Ezine'de % 17.02, Uygur'da % 32.20 dışarda iş bulmasını, Ezine'de % 14.89, Uygur'da % 15.25 kasabada çiftçilik yapmasını tercih etmektedir (Tablo-9.14). Uygur'da dışarda iş bulma eğiliminin fazla olması eğitim bölümünde sorulan "çocuğunuzun hangi mesleği seçmesini istiyorsunuz?" şeklinde soruya verilen cevapla açıklığa kavuşmaktadır. Bu soruyu Ezine'de % 8.93, Uygur'da % 25.40'ı tüccar, esnaf, imalatçı; Ezine'de % 5.36'sı, Uygur'da % 12.70'i serbest meslek; Ezine'de % 32.14'ü, Uygur'da % 38.10'u memur (öğretmen, subay, polis) şeklinde cevap vermişlerdir. Yani Uygur'da çocuğunun dışarda iş bulmasını isteyenler tüccar, esnaf, imalatçı, serbest meslek ve memur olmalarını daha çok istemektedirler.

"Kızınızın ne iş yapmasını istersiniz?" şeklindeki soruya Ezine'nin % 70.23'ü ev hanımlığı, % 25.53'ü kasabaya yakın iş bulma; Uygur'un % 52.83'ü ev hanımlığı, % 22.64'ü dışarda iş bulma, % 13.21'i kasabaya yakın iş bulma şeklinde cevap vermişlerdir. Uygur'un Ezine'den farklı olarak ev hanımlığı az, dışarda iş bulmayı fazla tercih etmesi kızlarını daha fazla okutma ve meslek sahibi etme eğilimlerindedir (Tablo-9.15). Ezine çevre köylere, ilçelere ve Amasya'ya günlük ençok çapalama ve beden işçiliği için gönderen kasabalardandır. Bunun için kasabaya yakın fabrika olursa bayanları göndermeyi tercih etmektedirler.

Tablo - 9.14 : Oğlunun işini tercih

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kasabada çiftçilik	7	14.89	9	15.25
Kasabada çiftçilik, işçilik	4	8.51	2	3.39
Dışarda iş bulması	8	17.02	19	32.20
Kendine bırakırım	28	59.58	29	49.16
Toplam	47	100	59	100

Tablo - 9.15 : Kızının İşini Tercih

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ev Hanımı	33	70.23	28	52.83
Kasabaya yakın iş bulmasını	12	25.53	7	13.21
Dışarda İş Bulmasını	1	2.12	12	22.64
Belirsiz	1	2.12	6	11.32
Toplam	47	100	53	100

9.9. Ev - Konut Mülkiyeti, Kira

Oturulan evin kendisine ait olma durumu Ezine'de % 85.19, Uygur'da % 84.12, babasına ait olma Ezine'de % 11.11, Uygur'da % 14.28 olarak birbirine yakındır. Farklı olarak Ezine'de % 3.76 hanımının babasının evinde, Uygur'da % 1.59 kirada oturmaktadır (Tablo-9.16). Uygur Kasabası 1985'li yıllarda başlayan teşvik kredisinden en çok yararlanmış bir kasabadır. Evler, ahır ve samanlıkların çoğu yenilenmiştir. Babası ile kalanlarda ya babasının ikinci evinde veya altı üstlü oturmaktadırlar. Ayrıca Uygur'da her iki mahallede evi olanlar da vardır.

Uygur kasabasında % 9.52 oranında kirayı verme, bunun % 66.67'sinin konut, % 33.33'ünün işyeri olduğu görülmektedir (Tablo-9.17). Ezine'de henüz kiralık iş yeri ve konut başlamamış görülmektedir.

Tablo - 9.16 : Oturulan Evin Kime Ait Olduğu

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Kendime	46	85.19	53	84.12
Babama	6	11.11	9	14.28
Eşimin babasına	2	3.70	--	--
Kira	--	--	1	1.59
Yakınlarıma	--	--	--	--
Toplam	54	100	63	100

Tablo - 9.17 : Kiraya Verilen Yer

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	6	9.52
Hayır	51	100	57	90.48
Toplam	51	100	63	100

Tablo - 9.18 : Kiralık Yer Türü

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Ev, konut	--	--	4	66.67
Dükkan, İş yeri	--	--	2	33.33
Ahır, samanlık	--	--	--	--
Depo	--	--	--	--
Başka	--	--	--	--
Toplam	--	--	6	100

9.11. Kullanılan Üretim Aracı ve Ekipmanı

Her iki kasabada tarlalar (toprak) % 100 traktörle işlenmekte (Tablo-9.19), Uygur'da sebze ve meyvecilikte % 10'da at kullanılmakta (Tablo-9.20), Ezine'de % 41.17'sinin, Uygur'da % 38'inin üretim ekipmanı (at-traktör) bulunmaktadır. Traktörü olanlardan örneklenebilecekler Ezine'de %29.58'inin pulluğu ve vagonu, % 28.16'sinin kazayağı, Uygur'da 23.38'inin pulluğu, % 26.87'sinin vagonu vardır. Farklı olarak Uygur'da mibzer, söküm, araçapa, kepçe, tesviye tapanı, santrifuj % 1.49 oranında bulunmaktadır. Ezine'de diskaro % 2.82, biçerbağlar % 1.49 oranında mevcuttur. Patoz % 14.93, ilaçlama % 10.45, Uygur'da daha fazladır. Görüldüğü gibi Uygur tarımda makinalaşma çeşidinde daha öndedir (Tablo-9.21).

Tablo - 9.19 : Toprağı İşleme Aracı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
At - Öküz	--	--	--	--
Traktör	54	100	53	100
Her İkisi	--	--	--	--
Toplam	54	100	53	100

Tablo - 9.20 : Kendine Ait Ekipman Varlığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	21	41.17	19	38.00
Hayır	30	58.83	31	62.00
Toplam	51	100	50	100

Tablo - 9.21 : Sahip Olunan Üretim Aracı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
At - Öküz	--	--	2	10.00
Traktör	21	100	18	90.00
Toplam	21	100	20	100

Tablo - 9.22 : Traktör Ekipmanları (Sahip Olunan)

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Mibzer	--	--	1	1.49
Pulluk	21	29.58	16	23.88
Vagon (Trayler)	21	29.58	18	26.87
Diskaro	2	2.82	--	--
Biçer	--	--	--	--
Biçer Bağlar	1	1.42	--	--
Biçer Döğeri	--	--	--	--
Patoz	3	4.22	10	14.93
İlaçlama	3	4.22	7	10.45
Söküm	--	--	1	1.49
Araçapa	--	--	1	1.49
Kepçe	--	--	1	1.49
Tesviye Tapanı	--	--	1	1.49
Dikim Burgusu	--	--	--	--
Santrafuj (Sulama)	--	--	1	1.49
Kazayağı	20	28.16	10	14.93
Toplam	71	100	67	100

Amasya Tarım İl Müdürlüğünden alınan kayıtlara göre iki kasabada bulunan tarım alet ve ekipman durumu aşağıda verilmiştir.

Tablo - 9.23 : Tarım İl Müdürlüğü Kayıtlarına Göre İki Kasabada Bulunan Tarım Alet ve Ekipmanı

Alet - Ekipman	Ezine (Adet)	Uygur (Adet)
Traktör	100	95
Tarım Arabası	100	95
Kulaklı Traktör Pulluğu	100	95
Diskli Traktör Pulluğu	--	35
Diskli Ark Pulluğu	--	75
Merdane	2	95
Diskli Tırmık	--	95
Tahıl Mibzeri	--	1
Biçer Bağlar	2	5
Harman Makinası	--	50
Sırt Pulvarizatörü	30	30
Traktöre Takılan Çapa	2	--
Kimyevi Gübre Dağıtıcısı	2	--
Sap Döver	50	--
Mısır Deneleme	5	--
Selektör	2	--

9.12 Tarlalara (Araziye) Ulaşım

Ezine'nin % 46.93'ü, Uygur'un % 37.74'ü tarlaya yaya; Ezine'nin % 40.81'i, Uygur'un % 39.62'si traktörle; Ezine'nin % 10.20'si, Uygur'un % 18.87'si özel oto ile gitmektedir. Farklı olarak Uygur'da % 3.77 at, eşekle; Ezine'de % 2.05 motosikletle tarlasına gitmektedir. Ezine'nin bisiklet veya motosikletle tarlalarına gitmek için düz yolu daha fazladır (Tablo-9.24). Tarım bölümünde belirtildiği gibi istenilen tarlaya istenilenin ekilememesinin sebebi Ezine'de % 57.50, Uygur'da % 26.09'u ulaşım güçlüğü olarak söylemektedir (Tablo-9.25). Uygur'da birbirlerinin tarlalarından geçmede daha az

problem çıkarılması özel oto ile gitmeyi yükseltmektedir. Ayrıca Uygur insanının işletmecilik anlayışına geçmesi de önemli bir faktördür. Traktörün tarlalara günlük ulaşımda kullanılması Ezine'de % 100, Uygur'da % 82.35'dir. Uygur'da biraz önce belirtildiği gibi hem özel oto ile gitme yüksek, hemde tarlalar Ezine'ye göre daha yakındır (Tablo-9.24, Tablo-9.25). Traktör ile başkalarının işine gitme iki kasabada farklıdır. Ezine'de % 50'si sadece kendi işini yapmakta % 50'si paralı olarak başkasının işine gitmektedir. Uygur'da % 35.00 başkasının işine gitmemekte % 25.00 gitmekte, % 15 bazen gitmekte % 25'i akrabalarının işini yapmaktadır. Akrabalara gitme genellikle yardım şeklindedir (Tablo-9.26).

Tablo - 9.24 : Tarlalara Ulaşım

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaya	23	46.94	20	37.74
Traktör	20	40.81	21	39.62
Özel Oto İle	5	10.20	10	18.87
Hayvanla (at-eşek)	--	--	2	3.77
Bisikletle	--	--	--	--
Motosikletle	1	2.05	--	--
Toplam	49	100	53	100

Tablo - 9.25 : Traktörün Günlük Ulaşımında Kullanılması

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	18	100	14	82.35
Hayır	--	--	3	17.65
Toplam	18	100	17	100

Tablo - 9.26 : Traktörle Başkalarının İşini Yapma

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	11	50.00	5	25.00
Hayır	11	50.00	7	35.00
Bazen	--	--	3	15.00
Akrabaların	--	--	5	25.00
Herkesin	--	--	--	--
Toplam	22	100	20	100

10. DEĞİŞME

10.1. İlçe Olma, Dışa Açılma

Birbirine bitişik Ezinepazar ve Uygur Kasabaları ile 10 km doğudaki Aydınca Kasabası da ilçe olma konusunda çok arzulu ve iddialıdır. Bunun için de çevrelerindeki bazı köyleri mahalle olarak bünyelerine kabul edip güçlenmek istemektedirler. Uygur kasabası alevi, Ezinepazar Kasabası sünni, her ikisinin de çevresinde hem alevi, hem sünni köyler bulunmakta, ikisinin kuzey karşısına tam orta da her ikisine de 5 km uzakta Eskikızılca Köyü bulunmaktadır. Eskikızılca'da çerkezdir. Her iki kasabadan örnekleme giren hane halkına "Kasabanız ilçe olsa en çok hangi köylerin kasabanıza dahil olmasını istersiniz?" şeklinde sorulan soruya Ezine'nin % 90.74'ü, Uygur'un % 86.57'si hiç ayırmadan "Tüm köylerin" cevabını vermişlerdir. Seçim yapılan hususlarda sevindirici olan mezhep ayrımının yapılmamasıdır. Mer'a problemleri gibi köylerde yaygın olan problemler istenmeme nedenidir (Tablo-10.1).

Tablo - 10.1 : Yakın Köyleri İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tüm Köylerin	49	90.74	58	86.57
Bazılarının	5	9.26	9	13.43
Toplam	54	100	67	100

10.2. Yeni Eşya Alma, Kullanma

Kasabalarımızda yeni eşyanın kullanılma düzeyini anlamak amacıyla sorulan soruya verilen tercihlerden TV, buzdolabı, tüpgazlı ocak, elektrikli yayık makinası, koltuk takımı, kanepeler, halı, porselen ve çelik kabın çok yaygın olarak kullanıldığını görüyoruz. Derin

dondurucu Ezine'de % 0.19, Uygur'da % 2.04; otomatik çamaşır makinasının Ezine'de % 0.19, Uygur'da % 5.23; bulaşık makinası Ezine'de yok, Uygur'da % 0.77; bilgisayar Ezine'de % 0.19, Uygur'da % 0.12; derin dondurucu ve bilgisayar yeni yayılıyor kasabalarımızda. Uygur'a bulaşık makinası yeni girmiş, Uygur'da otomatik çamaşır makinası Ezine'den oldukça yüksek. Yeniliklere, yeni teknolojik ürünlere Uygur daha açık görülüyor (Tablo-10.2).

10.3. Konut ve Değişim

Kasabalarımızın ikisinde yukarı, orta yol kenarı, aşağı olmak üzere üçer bölümden oluştuğunu belirtmiştik. Her iki kasabada yukarı (merkez) mahalle evleri daha eski, taş kerpiç malzemeli, orta yol kenarları biraz daha yeni, Turhal-Amasya Ankara asfaltının kenarında dizilen evlerin daha yeni ve modern olduğunu görüyoruz. Ancak Ezinepazar kasabasının yukarı-merkez mahallesi daha eski evlerden oluşuyor. Çoğunlukla taş kerpiç evler içi içe girmiş. Planlama oldukça zor. Hayvansal gübreler açıkta. Evlerin pencereleri bir başka evin gübreliğine bakmakta. Musluk terkos sularının bu araştırmanın yapıldığı günlerine kadar yetersiz olması temizlik ve sağlık problemlerini de beraber getirmektedir. Uygur'da hayvansal gübrelerin getirdiği sağlık problemi fazladır. Her iki kasabada besi bölgeleri en kısa zamanda ayrılmalıdır. Belediye Başkanlarınca bu konuda çalışmaların yapılması memnuniyet vericidir.

Ezine'de örnekleme giren hanelerin % 61.11'i , Uygur'da % 100'ü taş-tuğla, beton malzemeli; Uygur'da taş kerpiç ev görülmemekte. 1987'li yıllardaki teşvikten Uygur Kasabası halkı çok yararlanmış, konut, ahır, samanlık sorununu halletmiş görünüyor (Tablo-10.3).

Örnekleme giren hanelerde iki kasabada oda sayılarında oldukça farklılık göstermektedir. 1 - 2 odalı evler Ezine'de % 26.64, Uygur'da % 4.48; 3 - 4 odalı evler Ezine'de % 62.96, Uygur'da % 58.21; 5 ve daha fazla odalı evler Ezine'de % 7.40, Uygur'da % 37.31'dir. Örnekleme giren hanelerden Ezine'de ortalama oda sayısı 3.47, Uygur'da 4.43'dür (Tablo-10.4).

Tablo - 10.2 : Evde Bulunan Eşya

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
TV	51	9.53	66	8.42
Radyo	47	8.79	63	8.04
Video	--	--	--	--
Müzik Seti-Teyp	17	3.17	46	5.87
Buzdolabı	48	8.97	64	8.16
Ütü	43	8.03	53	6.76
Derin Dondurucu	1	0.19	16	2.04
Tüpgazlı Ocak	46	8.60	8	1.02
Tüpgazlı Fırın	1	0.19	37	4.72
Otomatik Çamaşır Makinası	1	0.19	41	5.23
Çamaşır Makinası	8	1.50	24	3.06
Elektrikli Yayı	34	6.36	34	4.34
Bulaşık Makinası	--	--	6	0.77
Koltuk Takımı	26	4.86	45	5.74
Vitrin	27	5.05	51	6.50
Kanepe	39	7.29	54	6.89
Halı	43	8.03	58	7.40
Porselen Kap	51	9.53	61	7.78
Çelik Kap	51	9.53	56	7.14
Bilgisayar	1	0.19	1	0.12
Toplam	535	100	784	100

Tablo - 10.3 : Evin İnşaat Malzemesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Taş - Tuğla	33	61.11	66	100
Taş - Kerpiç	21	38.89	--	--
Toplam	54	100	66	100

Tablo - 10.4 : Oda Sayıları

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 - 2 odalı	16	29.64	3	4.48
3 - 4 odalı	34	62.96	39	58.21
5 ve daha fazla	4	7.40	25	37.31
Toplam	54	100	67	100
Ortalama	3.47	187	4.43	297

Ezine'de % 50, Uygur'da % 98.48 evde müstakil banyo bulunmaktadır. Ezine'de müstakil banyo daha çok aşağı mahalle ve ortayol kenarlarında yapılan evlerde bulunmakta ve çoğunlukla beton mozaik malzemedir (Tablo-10.5). Ezine'de artan paraların altın ve dövize çevrilip saklanması, hayat düzeyinin gelenekselliğini göstermektedir.

Farklılık mutfakların yapılış biçiminde de net biçimde görülmektedir. Mutfak malzemesi olarak mozaik-beton Ezine'de % 59.62, Uygur'da % 17.50; fayans-kalebodur Ezine'de % 40.38, Uygur'da % 48.75; mermer-mermerit Ezine'de hiç yok Uygur'da % 16.25; mutfak dolabı Ezine'de hiç yok, Uygur'da % 17.50 (Tablo-10.6).

Tablo - 10.5 : Müstakil Banyo

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	27	50.00	65	98.48
Hayır	27	50.00	1	1.52
Toplam	54	100	66	100

Tablo - 10.6 : Mutfağın Yapılış Biçimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Mozaik, beton	31	59.62	14	17.50
Fayans, kalebodur	21	40.38	39	48.75
Mermer, Mermerit	--	--	13	16.25
Dolaplı	--	--	14	17.50
Dolapsız	--	--	--	--
Toplam	52	100	80	100

10.4. Isınma, Su Isıtma, Güneş Enerjisi

Kasabaların ikisinde de ısınmada halkın yarısı odun (% 51.85 Ezine, % 50 Uygur), diğer yarıya yakını (Ezine % 48.15, Uygur % 48.44) odun-kömür yakmaktadır. Uygur'da bir hane (% 1.56) kat kaloriferi kullanmaktadır. Kasabalarımızda hazır tüketme, çevre istismarcılığı odun konusunda yarı yarıya devam etmektedir (Tablo-10.7).

Su ısıtma biçiminde ise iki kasaba arasında büyük farklılık vardır. Uygur'da % 73.61 oranında güneş enerjisi kullanılmakta, % 15.28 odunla, % 11.11'i tüp gazla su ısıtmaktadır. Ezine'de ise % 13.33 tüpgazla, % 83.33 odunla ısıtmakta % 3.34'ü ise güneş enerjisine geçmiştir. Güneş enerjisinde Ezine'nin bu kadar geride olmasının önemli bir sebebi yeterli depo suyunun olmamasıdır. Ancak halk arasında güneş enerjisi ile ısınan su ile abdest alınamayacağı, gusülde kullanılamayacağı yanlış inancı da vardır. Ancak belli olan Ezine'nin yeniliklere biraz daha kapalı olduğudur (Tablo-10.8).

Tablo - 10.7 : Evin Isıtılması

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Odun	28	51.85	32	50.00
Odun - Kömür	26	48.15	31	48.44
Tüpgaz	--	--	--	--
Kalorifer	--	--	1	1.56
Toplam	54	100	64	100

Tablo - 10.8 : Su Isıtma Biçimi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Tüpgaz	8	13.33	8	11.11
Odun	50	83.33	11	15.28
Odun, kömür, çalı	--	--	--	--
Güneş Enerjisi	2	3.34	53	73.61
Toplam	60	100	72	100

10.5. Ev Eşyası

Evlerin döşemeleri arasında da iki kasaba arasında farklar kilim, halı muşamba, halı halıser kullanmadadır. Ezine'nin % 92.60'ı evini kilim halı, muşamba ile; Uygur'un % 79.69'u halı-halıserle döşenmektedir (Tablo-10.9).

Ezine'de % 63.52, Uygur'da % 6.66 somya sedirde oturduğunu, Ezine'nin % 2.70'i, Uygur'un % 64.00'ü kanep-koltukta oturduklarını ifade etmektedirler ki fark çok büyüktür (Tablo-10.10).

Karyolada yatma Ezine'de % 91.84, Uygur'da % 87.88'dir. Ezine'de % 4.08 yerde yatmaktadır (Tablo-10.11).

Tablo - 10.9 : Evin Döşemesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hasır - Kilim	2	3.70	2	3.12
Kilim, Halı, Muşamba	50	92.60	11	17.19
Halı	--	--	--	--
Halı-Halıser	2	3.70	51	79.69
Toplam	54	100	64	100

Tablo - 10.10 : Oturma Yerleri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Koltuk	2	2.50	5	6.67
Kanepe	23	31.08	17	22.67
Kanepe, Koltuk	2	2.70	48	64.00
Somya, Sedir	47	63.52	5	6.66
Yer	--	--	--	--
Toplam	74	100	75	100

Tablo - 10.11 : Yatma Yerleri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Karyola	45	91.84	58	87.88
Somya, Kanepe	2	4.08	8	12.12
Yerde	2	4.08	--	--
Toplam	49	100	66	100

10.6. Yiyecek, Beslenme

Sabahları yağ, reçel, peynir, zeytin gibi kahvaltılıklarla çay içme alışkanlığı Uygur'da daha gelişmiş. Çay kahvaltısı Ezine'de % 20.37, Uygur'da % 44.00. Kasabalarımızda sabahları sadece çorba kalmış durumda (Tablo-10.12).

Akşam yemekleri arasında büyük farklılık var. Etsiz yemekler pilav-makarna Ezine'de % 96.30, Uygur'da % 57.61. Uygur'da sağlıklı beslenme, etli yiyecekler daha yaygın (Tablo- 10.13).

Kışlık yiyecek olarak yarma-bulgur, konserve, sebze kurutma, kurular hazırlama, tarhana, hamur işleri, reçel, turşu hazırlama Ezine'de % 93.10, Uygur'da % 72.94; pastırma, suçuk, kavurma gibi etli hazırlıklar Ezine'de % 6.90, Uygur'da % 27.06'dır. Uygur'da etli yiyecekler daha fazla tüketiliyor (Tablo-10.14).

Tablo - 10.12 : Sabah kahvaltısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Çay, Kahvaltılık	11	20.37	33	44.00
Çay, Çorba	43	79.63	42	56.00
Çorba	--	--	--	--
Toplam	54	100	75	100

Tablo - 10.13 : Akşam Yemekleri

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Etli Yemekler, Pilav, Makarna	2	3.70	37	40.22
Etsiz Yemekler, Pilav, Makarna	52	96.30	53	57.61
Kahvaltılık	--	--	2	2.17
Ne yapılırsa	--	--	--	--
Toplam	54	100	92	100

Tablo - 10.14 : Kışa Hazırlanan Yiyecekler

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Yarma, pulgur, Konserve, Sebze kurutma, Tarhana Kurular, Hamur İşleri, Turşu, Reçel	54	93.10	62	72.94
Pastırma, sucuk, kavurma	4	6.90	23	27.06
Toplam	54	100	64	100

10.7. Giyecek

Dış ve iç kıyafetlerin (giyeceklerin) her iki kasaba halkınca erkek ve bayan % 100 hazır alındığı görülmektedir (Tablo-10.15). Bu durum ülkemizde tekstil sanayinin, konfeksiyonculuğun her kesime uygun şekilde geliştiğini yansıtmaktadır.

Tablo - 10.15 : Dış kıyafetlerin temini

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Terziye diktiriyorum	--	--	--	--
Kendim dikiyorum	--	--	--	--
Hazır alıyorum	54	100	67	100
Kadın kıyafetleri evde, erkekler hazır	--	--	--	--
Toplam	54	100	67	100

Tablo - 10.16 : İç kıyafetlerin temini

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Hazır alınız	54	100	67	100
Kendimiz dikeriz	--	--	--	--
Erkek çamaşırları hazır Kadınlar evde dikilir	--	--	--	--
Üst çamaşırları hazır, altları dikeriz	--	--	--	--
Toplam	54	100	67	100

10.8. Lüks Eşya Anlayışı

Lüks kabul edilen eşya ile ilgili soruya Ezine'nin % 6.24'ü, Uygur'un % 30'u otomobil'i, Ezine'nin % 78.13'ü Uygur'un % 70'i sigara içkiyi cevap olarak vermektedir. Ezine'de ayrıca % 15.63 derin dondurucu lüks görülmektedir. Uygur'da içki içenler fazla olduğu halde, içkiyi % 70'in lüks görmesi sağlığın öneminin farkedildiğini göstermesi açısından ilginçtir (Tablo-10.17).

Tablo - 10.17 : Lüks Kabul Edilen Eşya

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Otomobil (Taksi)	4	6.24	15	30.00
Derin Dondurucu	10	15.63	--	--
Sigara İçki	50	78.13	35	70.00
Toplam	64	100	50	100

10. 9. Tasarruf - Yatırım

Artan paraların nasıl saklandığı ile ilgili soruya Ezine'de % 30 dövize çevirdiğini, % 17.50 altın aldığını, % 47.50 besi yatırımı için bankaya yatırdığını; Uygur'da % 22.73 dövize çevirdiğini, % 9.09 gayri menkul aldığını, % 59.09 ise besi için bankaya yatırdığını belirtmektedir. Uygur'da ikinci ürün ekildiği için sebze alanı çok değerli, ayrıca dışarda (Amasya-Turhal ve büyük şehirlerde) ev arsa alınmaya başlanmıştır. Faizin haram olduğu kanaati azda olsa devam etmektedir. Ezine altın ve dövize değer vermektedir. Her iki kasabada banka kredisi ile besi yapanların oranı yüksek. Uygur'da 1995'li yıllardaki besi krizinden sonra birçok ailenin banka faizini ödeyebilmek için her şeyini satıp gittiği söylenmektedir. Uygur'da 30 Kasım 1997 sayımında nüfusun düşmesinden de bu durum doğrulanmaktadır (Tablo-10.18).

Tablo - 10.18 : Artan Paraların Değerlendirilmesi

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Dövizle çevirip saklıyorum	12	30.00	15	22.73
Altına çevirip saklıyorum	7	17.50	2	3.73
Gayrimenkul alıyorum	1	2.50	6	9.09
Ev eşyalarını değiştiriyorum	1	2.50	2	3.03
Çocuklarıma yardım ediyorum	--	--	--	--
Araba, traktör alıyorum	--	--	2	3.03
Besi yatırımı için bankaya yatırıyorum	19	47.50	39	59.09
Toplam	40	100	66	100

10.10. Sorunların Halli

Çıkan sorunlar Ezine'de 81.14 akraba büyükleri tarafından, Uygur'da % 66.67 kendi aralarında çözümlenmektedir. Ezine'de kendi aralarında çözüm % 7.54, Uygur'da komşu büyükleri tarafından çözüm % 18.18. Ezine'de akrabalık bağlarının daha güçlü olması, akraba evliliğinin daha yaygın olması; Uygur'da ise akraba evliliğinin daha az olması sıhri (sonradan) akrabalığı yaygınlaştırmakla bu da sosyal hayatı genişletmektedir (Tablo-10.19). Ezine'de farklı olarak mahkeme ile çözüm % 3.77.

Tablo - 10.19 : Sorunların Hallinde Başvurulanlar

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Belediye Başkanı, Muhtar	2	3.77	6	9.09
Kasaba büyükleri	1	1.89	--	--
Akraba büyükleri	43	81.14	4	6.06
Komşu Büyükleri	1	1.89	12	18.18
Mahkeme	2	3.77	--	--
Kendi Aralarında	4	7.54	44	66.67
Toplam	53	100	66	100

Tablo - 10.20 : Resmi İşlerin Halli

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Direkt, kendim giderek	50	98.04	64	96.97
Tanıdıklar vasıtasıyla	1	1.96	2	3.03
Siyasal yolla	--	--	--	--
Toplam	51	100	66	100

Resmi dairelerdeki işlerini büyük çoğunluk kendisi, çok azı tanıdıklar vasıtası ile halletmektedir. Kendisi direkt halledenler Ezine'de % 98.04, Uygur'da % 96.97. Siyasal yolla halletme hiç yok. Politikaya güven yok gibidir (Tablo-10.20).

10.11. Haberleşmede Değişim

Uzaktaki yakın akrabalarla Ezine % 98.04, Uygur % 100 telefonlu haberleşmekte, Ezine'de çok az mektuplaşma (% 1.96) devam etmektedir (Tablo-10.21). Ezine'de evinde telefonu olanların sayısı % 92.60, Uygur'da % 98.51, daha fazla (Tablo-10.22). Ezine'de evinde iki telefonu olanlar % 16.67, Uygur'da % 18.46 (Tablo-10.23).

Amasya Türk Telekom Müdürlüğünden alınan bilgilere göre Ezine'de 350 kapasiteli, 267'si faal; Uygur'da 674 kapasiteli 512'si faal santral bulunmaktadır. Telefonu tek olup ikinci telefon almayı düşünenlerin sayısı Ezine'de % 14.29, Uygur'da % 20 (Tablo-10.24).

Telefonu olmayıp almayı düşünmeyenlerden Ezine'de % 25, Uygur'da % 33 pahalı, Ezine'de % 75.00, Uygur'da % 66 masraflı bulmaktadır (Tablo-10.25).

Kasaba içinde komşularla haberleşmede telefonun kullanılması Ezine'de % 95.74, Uygur'da % 98.51 (Tablo-10.26). Cep telefonu Ezine'de yok Uygur'da % 4.48 oranında alınmaya başlanmış (Tablo-10.27).

Cep telefonu almayı düşünme Ezine'de % 42.59, Uygur'da % 36.92'dir (Tablo-10.28).

Tablo - 10.21 : Uzaktaki Akraba İle Haberleşme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Telefonla	53	98.04	67	100
Telgrafla	--	--	--	--
Faksla	--	--	--	--
Mektupla	1	1.96	--	--
Toplam	54	100	67	100

Tablo - 10.22 : Evde Telefon

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	50	92.60	66	98.51
Hayır	4	7.40	1	1.49
Toplam	54	100	67	100

Tablo - 10.23 : Sahip Olunan Telefon Sayısı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
1 tane	40	83.33	53	81.54
2 tane	8	16.67	12	18.46
3 tane	--	--	--	--
Daha fazla	--	--	--	--
Toplam	48	100	65	100

Tablo - 10.24 : Fazla Telefon Almayı İsteme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	5	14.29	10	20.00
Hayır	30	85.71	40	80.00
Toplam	35	100	50	100

Tablo - 10.25 : Telefon Almama Nedeni

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Pahalı	1	25.00	1	33.33
Masraflı	3	75.00	2	66.67
İhtiyaç duymuyorum	--	--	--	--
Toplam	4	100	3	100

Tablo - 10.26 : Komşularla Telefonla Görüşme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	45	95.74	66	98.51
Hayır	2	4.26	1	1.49
Hayır	--	--	--	--
Toplam	47	100	67	100

Tablo - 10.27 : Cep Telefonu Olup Olmadığı

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	--	--	3	4.48
Hayır	54	100	64	95.52
Toplam	54	100	67	100

Tablo - 10.28 : Cep Telefonu Almayı Düşünme

	Ezine		Uygur	
	Sayı	%	Sayı	%
Evet	23	42.59	24	36.92
Hayır	31	57.41	41	63.08
Toplam	54	100	65	100

11. SONUÇ ve ÖNERİLER

11.1. Sonuç

Kasabalar köylerle kentler arasında, kentleşmeden uzak, nüfusu köyden fazla, tarımsal ve ticari etkinliklerin yapıldığı, var olan değerlere bağlı, yenilik ve değişme olaylarına fazla açık olmayan, insanı köylü ve kentliden farklı olan, geçiş yerleşim birimleri ve toplumlarıdır. Kasaba isminin arapçadan gelmesi ilk defa Orta-Doğu, Kuzey-Afrika İspanya'da ortaya çıktığını doğrulamaktadır. Batı'da kasabalar daha çok sanayi öncesi şehirler ve geçiş şehirleri olarak görülür, kentlerle birlikte ele alınırlar. "Batı'daki kasabaların dünü ve bu günü, Türkiye'deki kasabalardan farklı bir yapıya sahiptir" (ERKUL, 1984:94).

Türkiye'de kasabaların tarihsel gelişimini, Cumhuriyet öncesi ve Cumhuriyet dönemi olarak iki bölümde ele almak daha uygun olacaktır. "Osmanlı İmparatorluğunun kuruluşunda Anadolu'da yer alan kasabaların dışında belirli amaçlar ve işlevler çerçevesinde -korunma, ticaret, yönetim ve kültürel gibi- yeni yeni kasalar kurulmuştur. Osmanlı Türkiye'sinde sanayileşme söz konusu değilken kasabalar imparatorluğun ekonomik yaşamında özel bir yer tutmaktaydı. Bu kasabalar o dönemin tarımdışı etkinliklerinin -zanaatkarlar, ticaret, ulaşım- toplandığı ekonomik merkezler, bir bölümü de aynı zamanda başlıca uzak ticaret yolları üzerinde son derece önemli ticaret merkezleri durumunda idiler. Bunun doğal sorunu olarak aynı zamanda ekin (kültürel), yönetim ve güvenlik hizmetlerinin toplandığı merkezler idiler (OZANKAYA'dan ERKUL, 1984:94).

İncelenen kasabalardan Ezinepazar'ın bilinen tarihi Selçuklulara kadar uzanmaktadır. O dönemde ticaret merkezi olmuş, Öz Nahiyesi iken cuma pazarları kurulmaya başlanmış ve "Ezinepazarı=Cumapazarı" adını almıştır. Pazarın kurulduğu yere halen kasabalılar "Cumayeri" demektedirler. Yine ilk dönemlerde demircilik, hasır, kilim, örme gibi zanaatlar, değirmende un yapma gibi temel ihtiyaçların giderilmesi gibi faaliyetleri yerine getirmiştir. Ulaşım merkezi olmuş, Ezinepazar Hanı kurulmuş, asırlarca konaklama, güvenlik hizmetleri vermiştir. Hanı en son işletenlerin soyu "Hancı Hacılar" olarak halen tanınmakta, çağrılmaktadırlar. Torunlarından birisi, en son işleten dedesine yetişmiş, dedesinin Han'da kullanılan yemek malzemelerini çok ucuz bir ücretle aracılara sattığını görüşmemizde ifade etmiştir. Ezinepazar Nahiye olarak Osmanlı'dan itibaren

cumhuriyetin ilk yıllarına kadar yönetim merkezi olmuştur. 1928 yılında kendisine otuz bir köyün bağlı olduğu ve Amasya ilinin merkeze bağlı yedi nahiyesinden birisi olarak görülmektedir (Son Teşkilatımızda Köylerimizin Adları, 1928:117). Nahiye merkezinin 10 km doğusundaki Aydınca'ya (Zigala) alınmasından sonra (1940'lı yıllar) Ezinepazar "Eski Nahiye" olarak adlandırılmaya başlanmıştır. Ezinepazar aynı zamanda Cumhuriyetten önce bir kültür merkezi olarak da bilinmektedir. Halveti tarikatının meşhurlarından eş-Şeyh Muslihuddin Efendi, burada medfun, meşhur alimlerden El-Hac İsmail Hakkı Efendi İnepazar (Ezinepazar) Köyünden çıkmış ünlülerdendir (YAŞAR, 1986:280-281).

Osmanlı döneminde medrese de açılmıştır. Medreseden yetişmiş insanlar cumhuriyetten sonra da yaşamışlar. Ancak medreseliler cumhuriyetin ilk yıllarında latin harflerine kız çocuklarının okutulmasına karşı çıkmışlar, etrafını Kur'an kurslarına yöneltmişler. Kasabalı iki kültür arasında kalmış, bugün kız çocuklarının ilk okuldan, ortaokuldan sonra okutulmasına ilgisiz kalınmasının nedeni budur. Anketlerimizde de bayanlarda ortaokul, lise mezunu düşük görünmektedir (bkz. Tablo-6.3). Ezinepazarın geçmişindeki zenginliklerden Han'ın şahsa satılmasıyla ulaşım, turizm; Nahiye merkezinin Aydınca'ya taşınmasıyla, güvenlik, yönetim; cumhuriyetin ilk yıllarında okumaya karşı ilgisizlikle eğitim, kültür; sanayi sonrası zanaatın il-ilçe merkezlerine kaymasıyla ekonomik ticari üstünlükleri gerilemiştir. Nüfus artış hızı da yüksek olduğundan zamanla en çok göç veren köyler arasında yerini almıştır. Göçle gidenlerin çoğu kültürel yönden düşük olduklarından geçici işçi, mevsimlik inşaat işçisi olarak (bkz. Tablo-6.9) çalışmaktadırlar, gidiş nedenleri de çoğunlukla işsizliktir (bkz. Tablo-4.11). Ezine bu şekilde gerilerken 1989 yılında Belediyelik-Kasaba olmuş, yeni bir canlanma başlamıştır. Son düzenlemelerle Merkez Köyler arasında görülmektedir. Hanlar'daki ilkökul Atatürk İlköğretim Okulu olarak bölge okulu haline getirilmiş, yakın dört köyün öğrencileri taşınmalı sistemle öğrenim hayatlarını sürdürmektedirler. Bölge Sağlık Ocağı açılmış, bir pratisyen hekim ve personeli ile hizmetine devam etmektedir.

PTT santrali kurulmuş, bölge telefon hizmetleri sürdürülmektedir. Şehirlerarası otobüs yazıhaneleri, belediye otobüsleri ve özel minübüslerle çevrenin ulaşım ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Sanayideki işyerlerinde küçük tamirler, yapılabilmektedir.

Ezinepazarından 1 mimar mühendis, 3 komiser, 1 başçavuş, 1 teğmen, 1 makina mühendisi, 7 öğretmen, çok sayıda din görevlisi (imam) ve memur yetişmiştir.

İkinci kasabamız Uygur'un tarihi de eskilere dayanmaktadır. Uygur Türklerinden geldikleri veya ilk alevi oymaklarından Selçuklular döneminden geldikleri şeklinde görüşler vardır. Daha sonra başta Suluova Dereköy'den olmak üzere değişik yerlerden göç almışlar. Son Teşkilatımızda Köylerimizin Adları isimli serde Ezinepazar Nahiyesine bağlı köy olarak görülmektedir (sh.117). Doğusunda Ezinepazar Nahiyesi, batısında özellikle Osmanlılar zamanında sebzeçilik ve meyvecilikte gelişmiş, Paşaların (valiler, görevliler) gezmeye gittikleri, arazisi geniş Kale Köyü bulunduğundan fazla ön plana çıkamamıştır. Atatürk zamanında 1937'li yıllarda büyük gayret göstererek ilkokulu açmışlar, Cumhuriyet kültürünü alan ilk köyler arasına girmişlerdir. Birkaç defa okul yenilemişler, kendi çabalarıyla ortaokul, açmaya hazırlamışlar, 1978 yılında bunu da gerçekleştirmişlerdir. Öğrenim hayatı erken başladığı için bürokrasiye, askeriye ve emniyet teşkilatına çok miktarda eleman göndermişlerdir. Bu gün kasabadan dışarda çalışan 15-20 civarında subay, 30 kadar astsubay, 50'den fazla öğretmen, ziraat mühendisleri, memurlar, görevliler bulunmaktadır (Yetişen elemanlarla ilgili bilgiler İnönü Mahallesi Muhtarı Doğan ER'den alınmıştır).

Uygur Amasya'nın yoğun sebze, meyve yapan köylerinden/kasabalarındandır. 1978 yılına kadar arazisi çok dar idi. 1978'de tüm köylü kendi arasında anlaşarak dönemin CHP azınlık hükümetinin de desteğini alarak bir gecede 2000 dönüm hazine arazisini sürerek paylaşmışlardır ki, kavgasız yapılan bu paylaşım Uygur'luların müşterek iş yapmada cesaretlerini artırmıştır. Önceden arazinin nüfusa göre dar olması Uygur'u sebzeçilik, meyvecilik ve hayvancılığa -dışa erken açılmanın da etkisiyle- yönlendirmiştir. Uygur'da merkez köy olarak seçilmiş, Bölge Sağlık Ocağı, üç köyün ilköğretim okulu öğrencisini de barındıran bölge ilköğretim okulu, PTT santral merkezi mevcuttur. Sanayisi, belediye otobüsleri, mezbahanesi ile yakın köylere hizmetlerini vermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre iki kasamanın karşılaştırması yapılacak olursa benzerlikler ve farklılıklar şu şekilde belirtilebilir :

İki kasabada da iç göç aşağı mahallelere, Ankara karayolu kenarlarına doğrudur. Aşağıda evler daha yeni, insanlar daha yenilikçi, daha dışa açıktırlar. Ulaşım faktörü burada gelişmede coğrafi bir sebep olarak alınabilir. İki yerleşim biriminin kasaba olmasında, merkez köy seçilmesinde, Amasya ve Turhal'ın tam ortasında Aydınca / Ezinepazar ovasında yer almaları diğer gelişmişlik faktörleri ile birlikte etkili olmuştur. Ovanın gelecek açısından önemi "Aydınca Projesi"nin ve "Yeşilirmak Gelişim Projesi Deliçay

Vadisi" kapsamında olmasından bellidir. Uygur'da daha erken kooperatiflerin (Sulama, Tarımsal Kalkınma) kurulması, hayvancılık ve tarımda uzmanlaşılması gelişmeye erken başladığını göstermektedir (bkz. TÜRKDOĞAN, 1977a:332). Ezine'de tarihi Ezinepazar Hanı'nın bulunması, açık futbol sahasının yapılmış olması, daha düzlükte olması avantajıdır.

Kasabalarda nüfus homojendir. Dış köylerden göç almaya başlamamıştır. Ancak Ezine sanayi bölgesinde tuğla fabrikaları, benzinlikler, un fabrikaları dışardan gelenlerce kurulmuştur. Ezine Belediye Başkanı dışardan fabrikaların yapımı için iş sahiplerini teşvik etmektedir, seçicilik yoktur. Bunda uygun arazinin bulunması işsizliğin yaygın olması etkilidir. Uygur fabrikalarını, işyerlerini kendisi kurmayı düşünüyor. Mezbahaneyi açmakla ilk adımını atmıştır. Hayvancılık üzerine yem, süt, et imal eden entegre fabrikalar düşünülmektedir.

İş bulunduğu takdirde yurt dışına (bkz. Tablo-4.2) ve yurt içinde belli yerlere gitme (bkz. Tablo-4.4) eğilimi ve isteği Ezine'de daha fazladır. Yurt dışında göçün yönü öncelikle Almanya, Hollanda ve Avustralya (bkz. Tablo-4.3), yurt içinde ise İstanbul, İzmir ve Ankara'dır. Yakın Amasya ve Turhal'a gitme isteği de oldukça fazladır (bkz. Tablo-4.5). Ezine'de "değişmez" diyenler de % 15'dir ki, işsizliğin daha çok olduğunu göstermektedir. Amasya il genelinde de iç göçlerin yönü İstanbul, Ankara, İzmir ve yakın illerdir (Amasya Valiliği 1997 Birifing Dosyası:3). Türkiye Genilinde en fazla göç alan iller İstanbul, İzmir ve Ankara'dır. (KOCAMAN/BEYAZIT, 1993:8). Göç edenler arasında geçici işçi ve günlük inşaat işçisi Ezine'de % 61'lere ulaşmakta, Uygur'da % 66.67 devlet memuru ve sürekli işçi olarak görülmektedir (Tablo-4.12). Geriye dönüş iki kasabada da başlamış Uygur'da daha fazladır. Geziye gitme alışkanlığı olan Uygur'da yarıdan fazla, Ezine'de yok denecek kadar azdır (bkz. Tablo-4.15).

Ailede değişim Uygurda daha erken başlamıştır. Evlenirken kendisi karar verip sonra anne babasının rızasını alma, eğitime paralel olarak kızlarda evlilik yaşının yükselmesi, dıştan evliliğin daha fazla olması Uygur'da daha yüksektir (bkz. Tablo:5/1.5.9). Salon düğünü'de kasabada düğün salonu açmakla Uygur'da daha önce başlamıştır. Uygur konut sorununu daha erken hallettiğinden evlendirdiği oğlunu ayırma da yüksek görünmektedir (bkz. Tablo-5.19). Ailede kararlar iki kasabada da büyük çoğunlukla tüm ailenin katılımıyla alınmakta, erkek çocuğu tercih etme azalmış, çocuk sayısı azalmaya devam etmektedir. Başlık parası Uygur'da erken kalkmış, Ezine'de birsüre "süt hakkı"

şeklinde devam etmiş, şu anda iki kabada da alınmamaktadır. Eşini uygun işte çalıştırma isteği iki kasabada düşüktür, Uygurda daha yüksektir. Eşe göre kızını çalıştırma isteği yükselmektedir. Ancak Ezine kızları için işin niteliğini fazla düşünmemekte, Uygur öğrenime dayalı öğretmenlik, memuriyet gibi işler düşünmektedir.

İlkokul Uygur'da 1937'li yıllarda Ezine'de 1948'de açılmış. Ortaokul Uygur'da 1980 yılında açılmış. 1997-1998 Eğitim Öğretim Yılında ilköğretime dönüştürülmüştür. Ezine'de ilköğretim okulu 1995-1996 Eğitim Öğretim Yılında açılmıştır. Her iki kasabada ana sınıfı 1997-1998 Eğitim Öğretim Yılında açılmış Uygur'da ilgi daha fazladır. İki kasabaya da yakın köylerden taşınmalı sistemle öğrenci gelmektedir. Ortaokul, lise, üniversite mezunu, bürokrasiye yerleşme Uygur'da daha fazladır. Kız çocuklarını okutma da Uygur'da daha erken başlamıştır. Ezine'de ortaokul, Lise, Üniversite mezunu ev hanımı hiç görülmemekte, Uygur'da yaklaşık % 13 civarında görülmektedir. Uygur klasik okul anlayışı dışında, süper liseler, fen liseleri gibi kaliteli eğitimin farkındadır. Uygur'da daha çok bilgili olma, Ezine'de iş sahibi olma okutma amacıdır. Yaygın eğitimde Uygur bayan ve erkekler için alışılmış biçki dikiş, nakış, halıcılık, sürücülük kursları yerine bilgisayar, muhasebe gibi kurslar istemektedir. Günlük gazete alma, okuma oranında Uygur'da daha yüksektir. İki kasabada ülke ve dünyadaki olaylar TV ve Gazetelerden takibedilmekte, radyo dinleme azalmıştır. Boş zamanlarda kahveye gitme ve evde TV izleme oldukça yaygındır.

Kasabaların ikisinde de en büyük sağlık problemi henüz kanalizasyonların yapılamamasıdır. İkisinde de sağlık ocakları vardır. Halk hastalığında ilk önce Sağlık Ocağına, Devlet Hastahanesine veya Sigorta Hastahanesine gitmektedir. Aşılar büyük çoğunlukla yapılmaktadır. Muskaya inanma ve yazdırma, halk doktorlarına ve kırık çıkıkçıya gitme, evinde hasta oranı Ezine'de daha fazla (bkz. Tablo:7/6, 7, 9, 10, 16). Bitkisel ilaç kullanma ise Uygur'da daha fazladır (bkz. Tablo-7.11). Çocuklara aşı yaptırma, günlük diş fırçası kullanma yönünden Uygur daha üstündür (bkz. Tablo-7/12, 13). Bağ-Kur, Emekli Sandığına tabi olma gibi sosyal güvenlik kurumuna bağlı olanlar Uygur'da daha çoktur. Ezine'de Sigortalı fazladır ki, bu da geçici işçisinin çok olması ile örtüşmektedir (bkz. Tablo-7/18, 19).

İki kasabada hayat büyük çapta tarıma dayalıdır. Satmak için sebze ekme, seracılık, ıslah edilmiş tohum ekme, pazarlamada çeşitlilik, ikinci ürün ekme yönünden Uygur daha gelişmiştir (bkz. Tablo-8/2, 3, 4, 7, 8,). Meyveciliği yapma, meyvecilikte ilaçlama,

seyreltme, dip bakımı, soğuk hava deposunda muhafaza eden Uygur'da daha fazladır (bkz. Tablo-8/21, 23, 24, 25, 27). Toprak tahlili yaptırma, yeni tarım makinalarını kullanma (bkz. Tablo-8/32, 33, 34) Ezine'ye göre Uygur'da daha gelişmiştir. Besiciliğin işletme amacıyla yapılması, mezbahanelerin kurulması, orada kesilerek büyük merkezlere götürülmesi (bkz. Tablo-8/44, 46) Uygur'un bu alanda uzmanlaştığını göstermektedir.

İki kasabada da sanayi bölgeleri kurulmuştur. Sanayilerdeki işyeri türleri birbirine çok yakındır. Ezine'de farklı olarak tuğla fabrikaları, simitçi, süt ve meyve toplama merkezleri mevcut olup, un fabrikaları da yapılmaktadır. Uygur'da ticaret, maaş, payvancılık geliri daha fazla, yıllık gelir daha yüksektir (bkz. Tablo-9/2, 3). Ezine'nin ekilen arazisi 1403 dekar daha fazla, orman alanı daha çoktur. Zenginlik ölçüsü iki kasabada da birinci derecede tarla olmaktan çıkmış, yerini ticaret-besi almıştır. Ülkemizde yaygınlaşan arazi toplulaştırmasını Uygur büyük çoğunlukla istemektedir (bkz. Tablo-9.13). Uygur'da ev ve dükkanların/işyerlerinin kiraya verilmeye başladığını görüyoruz (bkz. Tablo-9/17, 18). Kasabaların ikisinde de hayvan gücü kalkmış, traktör yerleşmiştir. Traktörün çok yönlü, çok ekipmanla kullanılması Uygur'da daha yaygındır (bkz. Tablo-9.22). Kasabalarda tarlalara günlük ulaşımında özel oto kullanma giderek yaygınlaşmaktadır. Bunun Uygur'da daha fazla olduğu görülüyor.

Kasabaların ikisinde de büyüme, gelişme, yayılma ve giderek ilçe olma amacı vardır. Bu noktada etnosantrik duygulardan uzaklaşmışlardır. Alevi, sünni ayrımı yapmadan çevre köylerin kendilerine bağlanmasına çok sıcak bakmaktadırlar. Kasaba sınırlarını koruma, dışa kapama, kendilerini üstün görme eğilimleri yoktur (TÜRKDOĞAN, 1977a, 49). Derin soğutucu, otomatik çamaşır makinası alma gibi yenilikleri benimseme Uygur'da yaygındır. Evlerin yapılış biçimi, kullanılan malzeme, ev genişliği, müstakil banyo, kalebodur, mermer, mermerit, güneş enerjisi kullanma gibi konularda Uygur çok gelişmiş durumdadır (bkz. Tablo-10/1, 2, 4, 5, 6, 8). Ayrıca beslenme alışkanlıklarında lüks eşya anlayışında Uygur farklı düşünmektedir. Ezine'nin nüfusu daha fazla olduğu halde Uygur'da telefon daha fazla, Uygur'da cep telefonu da kullanılmaya başlanmıştır (bkz. Tablo-10/22, 23, 27).

Türkdoğan'ın köy-şehir farklılaşması ölçülerine göre bir değerlendirme yapmak gerekirse (TÜRKDOĞAN; 1977:69-71) kasabalarımızda mesleki farklılaşma başlamış, nüfusları köy sınırını (2000) az geçmiş, kültürel çevre gelişmekte, sosyal farklılaşma, tabakalaşma

yavaş hareketlilik ve göç devam etmekte, mekanik dayanışma yerini organik dayanışmaya bırakmaktadır.

KURTKAN BİLGİSEVEN'in Köy Sosyolojisinde Türk Köylerinin Sosyal Bakımdan Değiştirilmesi ile ilgili tedbirlere göre iki kasabamızda da eğitim, sağlık, barınma-beslenme, ulaştırma problemleri büyük oranda halledilmiştir. Ezine'de sanayileşme başlamıştır. Uygur'da mer'a bulunmamakta, Ezine'nin üç mer'ası için yeni planlar yapılmıştır (bkz. sh: 232-260).

Bu sonuçlara göre varsayımlarımız büyük oranda doğrulanmaktadır. Her iki kasaba aynı zamanda birer merkez köy olarak çevrelerindeki köylerin İlköğretim Bölge Okulları ile eğitim, Sağlık Ocakları ile sağlık, PTT Acenteleri ile haberleşme, belediye otobüs ve minübüsleriyle ulaşım, sanayi bölgeleri ile tamir, market ve bakkalları ile gıda ve ev ihtiyaçlarına, sosyal tesisleri ile (kahvehane, lokanta, spor sahası) dinlenme ihtiyaçlarına cevap vermeye başlamışlardır. Ayrıca Uygur'da mezbahenenin açılması hayvan ticaret merkezi olmasını sağlamıştır. Ezine'de tuğla fabrikalarının, fabrikalarda kireç, çimento gibi inşaat malzemelerinin de satılması inşaatları kolaylaştırmaktadır. Kasabalarımızda toprakla ilişkilerin fazla olması, köy özelliklerinin devamını birlikte getirmektedir. Aileler çekirdek olmaya, küçülmeye devam etmektedir. Ezine'de bu güne kadar bulunan tuğla ocakları, tuğla fabrikalarına ek olarak un fabrikalarının yapılmaya başlaması yeni bir değişim, gelişim sürecine girildiğini de göstermektedir.

11.2. Öneriler

Kasabalarımız şu anda Devlet Planlama Teşkilatının uygulama gündeminde olan Aydınca Projesi ve Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi Deliçay Vadisi gibi önemli projelerin tam ortasında yer almaktadırlar. İki proje ile birlikte iki kasaba ve yakın köylerde isteğe bağlı uygulamasına devam edilen arazi toplulaştırması hemen başlatılmalıdır. Buna paralel olarak belediye başkanlıklarınca yürütülen imar planındaki et-süt hayvancılık besi bölgeleri modern sağlığa uygun bir biçimde, devlet desteği de alınarak gerçekleştirilmelidir. Kasabaların kentleşmesi daha sonra hızlanabilir. Koruyucu sağlık tedbirleri de artabilir.

Uyur'da önceden sağlık ocağı binasıda mevcut idi. Ezine'de bina yeni yapılmaktadır. İkisinde de Bölge İlköğretim Okulu vardır. İki kasaba arasında uzaklık yaklaşık 3 km olup, dağınık ev ve iş yerleri ile kapanmış durumdadır. "MANTARLIK" denilen çoğunluğu hazine arazisi olan bu bölgede uzman hekimli gelişmiş, Kurtkan Bilgiseven'in belirttiği gibi (1989: 242-244) ilk müdahaleleri yapabilecek bir ana-çocuk sağlık ocağı, çok amaçlı lise inşa edilebilir.

Ayrıca iki kasaba arasındaki hazine arazisinin imara açılarak, alt yapısı yapılarak, cazibe alanı haline getirilerek uzak köylerden göç kabul edilebilir.

Yine bu alanda sebze, meyve, hayvan pazar yerleri kurulabilir. Şu anda sadece Amasya ve Turhal'a yapan belediye otobüs seferleri çevre köylere de belli saatlerde düzenlenerek iç ticaret hızlandırılabilir.

Kamulaştırma işlemleri son aşamasına gelen tarihi Ezinepazar Hanı'nın çevre düzenlemeleri bir an önce bitirilerek turizme açılmalıdır. Buna paralel olarak, Ezinepazar Belediyesi'nin düşündüğü piknik alanları projesi gerçekleştirildiğinde turizm canlanacaktır.

Uyur Kasabasında kırsal sanayi alanında halkın da istediği gibi yem, süt ve et mamülleri fabrikaları, Ezinepazar'da un fabrikalarına ilaveten makarna, meyve suyu sıkma, marmelat, salça fabrikaları kurulabilir.

Bu güne kadar aralarında hiç bir sorun olmayan birbirine bitişik alevi ve sünni bu iki kasaba birleştirilerek, anket sonucunun da dikkate alındığında yeni bir ilçe kurulabilir. Çevrede alevi sünni köylerin kaynaşması hızlandırılabilir. Bu durum Türkiye'nin mezhep ayrılığı problemi olmayacağını da gösterebilir. Geçmişte birlikte olan, gelen bu insanlar geleceğede o şekilde gidecekler ve bakacaklardır.

Son olarak Aydınca Projesi, Deliçay Vadisi Islah Projesi ile birlikte değişimin eşiğinde olan genelde Aydınca (Ezinepazar) ovasında, özelde bu iki kasabada Devlet Planlama Teşkilatı destekli bilimsel çalışmalar da başlatılabilir.

KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- ARMAĞAN, Ali; Türk Tarım Toplumunu, Dede Korkut Yayınları, İstanbul, 1977
- ATALAY, Beşir, Sanayileşme ve Sosyal Değişme (Kırıkkale Araştırması), DPT, Ankara, 1989
- Amasya Tarım Sempozyumu, Amasya Valiliği Yayınları - Amasya, 1986
- Aydınca Projesi Planlama Raporu, DSİ Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara, 1989.
- BELİK KIRAY, Mübeccel, Ereğli-Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası, DPT, Ankara, 1964
- BOTTOMORE, T.B., Toplum Bilim, Çvr. Ünsal OSKAY, Doğan Yayınevi, Ankara, 1977.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, Milliyet Yayınları, İstanbul, 1986.
- BEŞER, Faruk; İslam'da Sosyal Güvenlik, Seha Neşriyat, İstanbul, 1988.
- Cumhuriyetin 50. Yılında Amasya, 1973 İl Yıllığı, Amasya, 1973.
- Çivi, Halil - ERCİNS Gülay, Köy Sosyolojisi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayını Tokat, 1993.
- DOĞANAY, Filiz; Merkez Köyler, DPT, Ankara, 1993 a.
- DOĞANAY, Filiz; Kırsal Kalkınma, DPT, Ankara, 1993 b.
- DEMİR, Ömer - ACAR, Mustafa; Sosyal Bilimler Sözlüğü, Vadi Yayınları, Ankara, 1997.
- DİE, Amasya 1990 Genel Nüfus Sayımı Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri, Ankara, 1993.
- DİE, Türkiye İstatistik Yıllığı 1996. Ankara, 1996.
- DPT. V. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Sosyal Güvenlik, Ankara, 1988.
- DPT. 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1996 Yılı Programı, Ankara, 1996.
- DPT. 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1997 Yılı Programı, Ankara, 1997.
- DPT Kırsal Sanayi Sempozyumu, Ankara, 1992.
- DPT Nüfusu 2000 ve Üzerindeki Belediyelerde Konut Stoku ve İhtiyacı Tahminleri, Ankara, 1994.
- KOCAMAN, Tuncer - BEYAZIT Sema; Türkiye'de İç Göçler ve Göç Edenlerin Sosyo Ekonomik Nitelikleri, DPT, Ankara, 1993.
- KONGAR, Emre; Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1995 a.
- KONGAR, Emre; Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1995 b.

- MENÇ, Hüsiyen, Her Yönüyle Amasya, Amasya Ticaret ve Sanayi Odası Yayını, Amasya, 1997.
- OZANKAYA, Özer; Köyde Toplumsal Yapı ve Siyasal Kültür, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Yayınları, Ankara, 1971.
- OZANKAYA, Özer; Toplumbilim, Cem Yayınevi, İstanbul, 1994.
- OZANKAYA, Özer; Temel Toplumbilim Terimleri Sözlüğü, Savaş Yayınları, Ankara, 1984.
- ÖZKALP, Enver, Sosyolojiye Giriş, Anadolu Üniversitesi Yayınları - Eskişehir, 1994.
- Son Teşkilatımızda Köylerimizin Adları (Osmanlıca), Dahiliye Vekaleti Yayını, İstanbul, 1928.
- SEYİDOĞLU, Halil; Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı, Güvem Yayınları, İstanbul, 1993.
- SENCER, Muzaffer - SENCER, Yakut; Toplumsal Araştırmalarda Yöntembilim, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1978.
- ŞENER, Sami, Sosyoloji, Deha Yayınları, İstanbul, 1996.
- TARAKLI, Duran, Otuzbeş Yıl Sonra Tokat İlinin Kızık Köyü, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını, Ankara, 1994.
- TAYLAN, Ertuğrul, Çokaklı Köyü, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995.
- TOPALOĞLU, Bekir - KARAMAN, Hayrettin; Arapça - Türkçe Yeni Kamus, Ahmet Sait Matbaası, İstanbul, 1966.
- TUNÇOMAĞ, Kenan, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayını, İstanbul, 1982.
- TÜRKDOĞAN, Orhan; Türkiye'de Köy Sosyolojisinin Temel Sorunları, Dede Korkut Yayınları, İstanbul 1977 a.
- TÜRKDOĞAN, Orhan; Toplum Kalkınması, Dede Korkut Yayınları İstanbul, 1977 b.
- TÜRKDOĞAN, Orhan; Batı Almanya'da Köy Kalkınma Modelleri ve Türk İşçilerinin Sosyo Ekonomik Sorunları, Dede Korkut Yayınları, İstanbul 1977 c.
- TÜTENGİL, C.Orhan; Kırsal Türkiye'nin Yapısı ve Sorunları, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1975.
- YASA, İbrahim Hasanoğlu Köyü, Türkiye Orta Doğu Amme İdare Enstitüsü Yayını, Ankara, 1955.
- YAŞAR, H.Hüsamettin, Amasya Tarihi, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Amasya 1986.

MAKALELER

- APAN, Hüseyin - AKIN, Fazlı - KOCABAŞ, Mehmet; Amasya İlinin Sebzeçilik Durumu ve Geliştirme İmkanları, Amasya Tarım Sempozyumu, Amasya, 1986.
- ERKUL, Ali; Sivas Merkez Köylerinde Aile Yapısı, Cumhuriyet Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:17, Sivas, 1994.
- ERKUL, Ali; Kasaba Olgusuna Sosyolojik Bir Yaklaşım, Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:2, Sh:91, Sivas, 1994.
- ESENGÜN, Kemal - SIVASLIGİL, A.Cemal; Tokat İli Kazova Yöresinde Başlıca Tarımsal Ürünlerde, Yayımlı Servisi Tarafından Önerilen Tarımsal Yeniliklerin, Benimsenip, Uygulanmasını Etkileyen Faktörlerin Analizi Üzerine Bir Araştırma, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, Cilt:10, Sayı:1, Sayfa: 59, Tokat, 1993.
- KOCACIK, Faruk; Türkiye'de Köy Araştırmaları, Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sivas, 1983.
- ŞEN, S.Mehmet - ÖZDEMİR, B.Cahit - ŞENEL, Kazım, Amasya İli Meyveciliğinin Bu günkü Durumu ve Gelişmesi Hakkında Düşünceler, Amasya Tarım Sempozyumu, Amasya, 1986.

RESMİ KURUMLARDAN ALINAN BELGELER

- Amasya 1992 İl Turizm Envanteri, 1992 Amasya.
- Amasya Valiliği Brifing Dosyası 1997.
- Amasya Valiliğinin Desteklediği Projeler 1997.
- Amasya DSİ Faaliyetleri 1997.
- Amasya İlinin Ekonomik Kalkınma Semineri, İktisadi Araştırmalar Vakfı.
- Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankarı, Ekonomik Durum Özeti, Ankara, 1995.

VALİLİK MAKAMINA

AMASYA

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü öğretim görevlisiyim. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında yürüttüğüm Yüksek Lisans tez konum "AMASYA İLİ EZİNEPAZAR VE UYGUR KASABA - LARININ SOSYAL GELİŞME AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI"dır.

Tez çalışmalarına esas olmak üzere Valiliğinize bağlı Milli Eğitim, Nüfus, Sağlık, Tarım, Köy Hizmetleri, Bayındırlık, Orman, Özel İdare, Posta-Telgraf, Türk Telekom, Sosyal Hizmetler, İl Kültür, İl Planlama, İşve İşçi Bulma, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Ezinepazar ve Uygur Belediye Başkanlıkları ve Muhtarlıkları ile görüşmeler yapmak, saha araştırmalarında bulunmak, anketler uygulamak, gizliliği olmayan istatistikî bilgi, belgeler üzerinde incelemeler yapmak, gerekirse suretlerini almak üzere gerekli iznin verilmesini bilgi ve takdirlerinize arz ederim.

Öğr. Gör. Yunus AYDIN

06.10.1997

Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü

TOKAT

EKLER: 1. Tez öneri formu sureti
2. İki adet kimlik sureti

EK - 2

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
FEN - EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Sayı : B. 30. 2. SAÜ. 0. 13. 00. 00 / 24-1175
Konu :

07 EKİM 1997
...../...../199....

VALİLİK MAKAMINA
AMASYA

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı yüksek lisans programı 9660 Y 1311 no'lu öğrencisi **Yunus AYDIN**, Fakültemiz Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Yard.Doç.Dr.Selahattin ÖZYURT'un danışmanlığında "**Amasya İli Ezinepazar ve Uygur Kasabalarının Sosyal Gelişme Açısından Karşılaştırılması**" adlı tez çalışması yapmaktadır.

Konuyla ilgili olarak adı geçen öğrenciye Valiliğinize bağlı kurum, kuruluş, kasabalarda yetkililerle görüşmeler yapması, anketler uygulaması, bilgi ve belgeler toplaması hususunda gerekli iznin verilmesini arz ederim.

Prof.Dr.Osman TUTKUN
Dekan

T C.
AMASYA VALİLİĞİ
ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ

EK - 3

MI 2 SAHVLKASBONOD- 12/ 350

NU : İzin.

AMASYA

06.../10.../1997

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Görevlisi Yunus AYDIN, Valiliğimize vermiş olduğu 06.10.1997 tarihli dilekçesi ile " AMASYA İLİ EZİNEPAZAR VE UYGUR KASABALARININ SOSYAL GELİŞME AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI" tez konusunu araştırmak üzere Milli Eğitim, Nüfus, Sağlık, Tarım, Köy Hizmetleri, Bayındırlık, Orman, Özel İdare, Posta-Telgraf, Türk telekom, Sosyal Hizmetler, İl Kültür, İl Planlama, İş ve İşçi Bulma, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Ezinepazar ve Uygur Belediye Başkanlıkları ve Muhtarlıkları ile görüşmeler yapmak, saha araştırmalarında bulunmak, anketler uygulamak, istatistikî bilgi ve belgeler üzerinde incelemeler yapmak için izin verilmesini istemektedir.

Adı geçen tez konusu üzerinde ilgili kurumlarımızda araştırma yapmasında Valiliğimizce sakınca bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi ve ilgilinin mübacaatı halinde yasalar çerçevesinde yardımcı olunmasını rica ederim.

Kemal NEHROZOĞLU

Vali

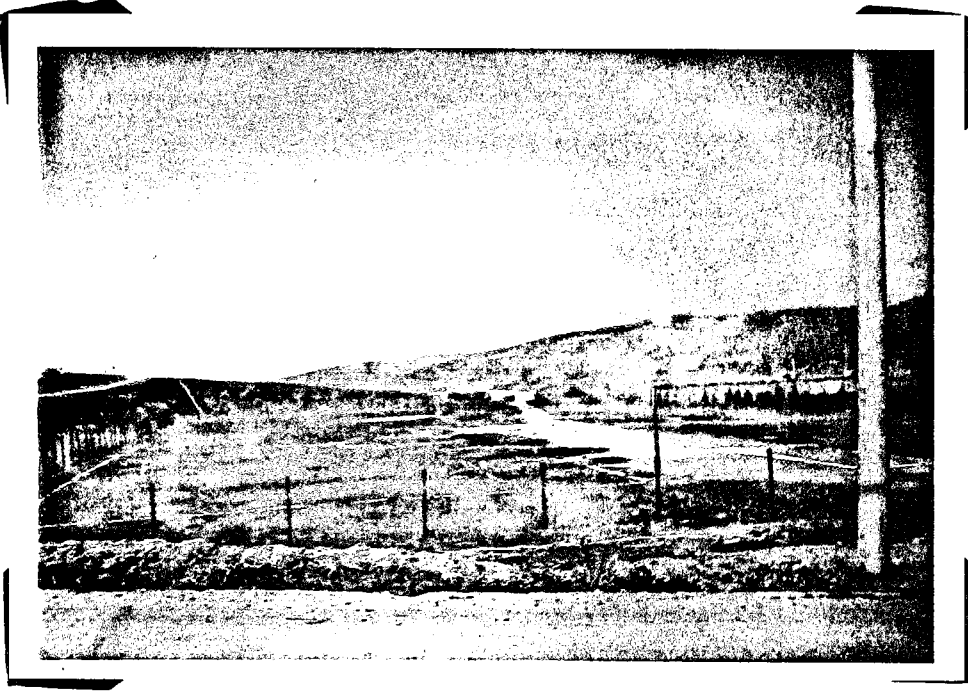
EK - 4

Ezinepazar Belediyesi Geçici Hizmet Binası (Nisan-1998)

Tarihi Ezinepazar Hanı (Nisan-1998)

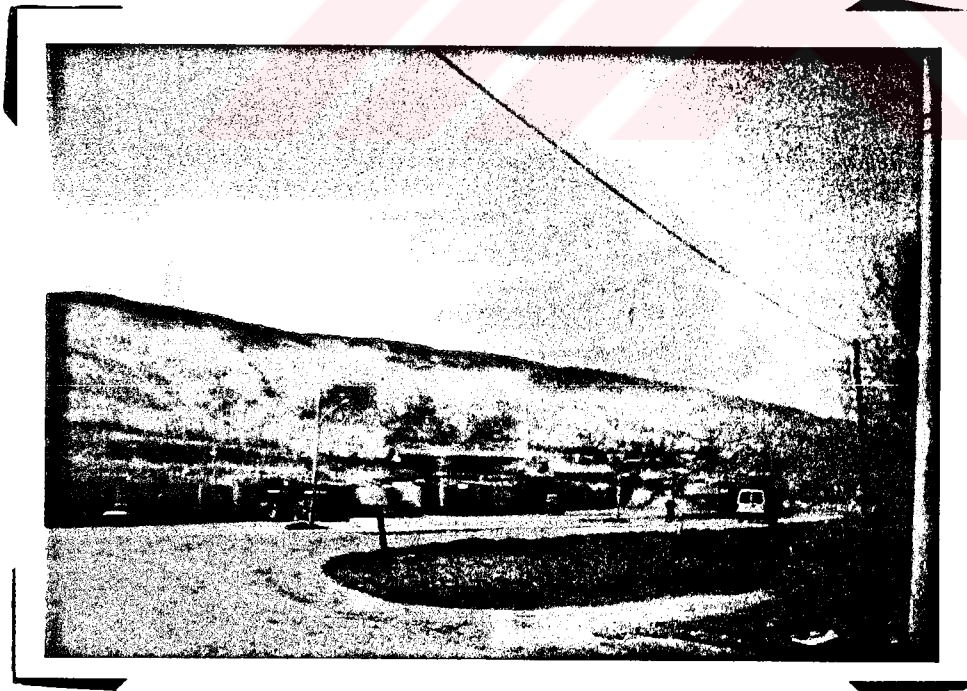
Ezinepazar Açık Futbol Sahası (Nisan-1998)

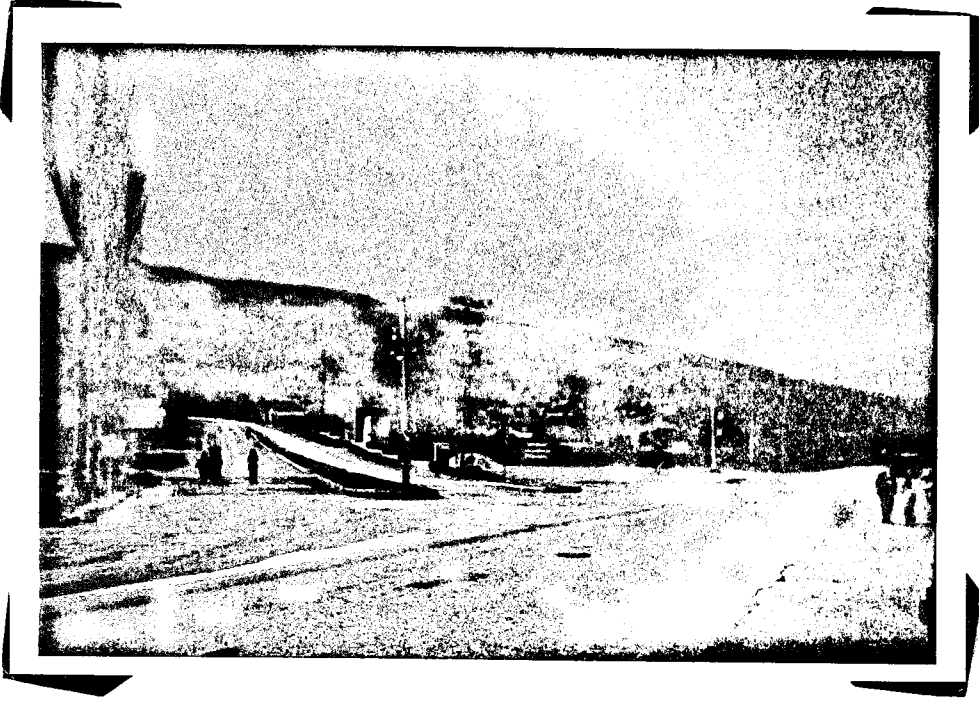
Ezinepazar Belediye İşhanı (Nisan-1998)

Ankara Karayolundan Uygur Belediyesi Geçişi (Nisan-1998)

Uygur Belediye İşyerlerinden İnönü Mahallesi Görünümü (Nisan-1998)

Ankara Karayolundan Uygur Kasabası Yol Ayrımı (Nisan-1998)

İnönü Mahallesiinden Aydınca Ovası, Ankara Yolu (Nisan-1998)

**AMASYA İLİ EZİNEPAZAR VE UYGUR KASABALARININ SOSYAL GELİŞME
AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI TEZ KONUSU İLE İLGİLİ
HANE HALKI REİSLERİNE SORULAN ANKET SORULARIDIR**

Hane Halkı Reisinin

- Adı ve Soyadı :
Cinsiyeti :
Yaşı :
Evde Oturanların Sayısı : Kadın () Erkek () Toplam ()
Evde Oturanları Eğitim Durumları : Okur yazar olmayan (), Eski Türkçe (), Okur yazar (), İlkokul Mezunu (), Ortaokul Mezunu (), Ortaokul Terk (), Lise mezunu (), Lise Terk (), İlkokul öğrencisi (), Ortaokul öğrencisi (), Lise öğrencisi (), Üniversite öğrencisi (), Yüksekokul mezunu (), Yüksekokul terk ()

AİLE-EVLENME

1. Eşinizi nasıl seçtiniz?

- a. Kendim karar verdim, büyüklerin rızasını aldım ()
b. Büyüklerim karar verdi, benim rızamı aldılar ()
c. Büyüklerim rızamı almadan evlendirdiler ()
d. Büyüklerin rızasını almadan evlendim ()
e. Başka (kaçırma.....) ()

2. Nereden evlendiniz?

- a. Köy içinden () b. Köy dışından ()

3. Eşinizle akrabalığınız var mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

4. Kaç yaşında evlendiniz?

- a. 15 ve daha küçük () b. 16-19 yaş arası () c. 20-24 yaş arası ()
d. 25-29 yaş arası () e. 30 ve daha yukarı ()

5. Çocuklarınız eşlerini nasıl seçtiler?

- a. Kendileri () b. Anne-baba () c. Kendileri seçti, biz onayladık ()
d. Biz seçtik onlar onayladı ()

6. Oğlunuzu kaç yaşında evlendirdiniz?

- a. 15 ve daha küçük () b. 16-19 () c. 20-24 () d. 25-29 () e. 30 ve fazla ()

7. Kızınızı kaç yaşında evlendirdiniz?

- a. 15 ve daha küçük () b. 16-19 () c. 20-24 () d. 25-29 () e. 30 ve fazla ()

8. Bugün olsa kızınız kaç yaşında evlendirirsiniz?
a. 15 ve daha küçük () b. 16-19 () c. 20-24 () d. 25-29 () e. 30 ve fazla ()
9. Bugün olsa oğlunuzu kaç yaşında evlendirirsiniz?
a. 15 ve daha küçük () b. 16-19 () c. 20-24 () d. 25-29 () e. 30 ve fazla ()
10. Oğlunuzu nereden evlendirirdiniz?
a. Köyden () b. Dışardan ()
11. Gelininizle akrabalığınız var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
12. Kızınızı nereye verdiniz?
a. Köy içine () b. Köy dışına ()
13. Damadınızla akrabalığınız var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
14. Nihakınızı nasıl kıydınız (yaptınız)?
a. Yalnız dini nihakla (imam nikahıyla) () b. Sadece resmi, medeni nikah ()
c. Hem dini, hem resmi nikahla () d. Kaçırdım sonra nikah yaptırdım ()
e. Başka ()
15. Evlenirken nasıl bir tören (merasim) yaptınız?
a. Yemekli düğün () b. Salonda nikah töreni ()
c. Nikah töreni ve yemekli düğün () d. Yemeksiz düğün ()
e. Sadece yemek ve sohbet ()
16. Sizce eş seçiminde nelere dikkat edilmelidir?
a. Karşılıklı sevgi ve saygıya () b. Ahlaklı olmalı ()
c. Ailenin tercihi önemlidir () d. Dindar olması ()
e. Güzel/yakışıklı olması () f. Eğitimli/kültürlü olması ()
g. Zengin olması () h. Başka..... ()
17. İlk evlendiğinizde nereye yerleştiniz? Ailenizle mi oturdunuz, ayrı mı?
a. Ayrı oturdum () b. Beyimin ailesi ile () c. Eşimin ailesi ile ()
18. Evli oğlunuzla bir arada mı kalıyorsunuz (gelininizle)?
a. Evet () b. Hayır ()
19. Evinizde sizden başka evli var mı (bir arada kaldığınız), varsa kimler?
a. Annem-babam () b. Oğlum-gelinim () c. Kızım-damadım () d. Başka ()
20. Kaç evlilik yaptınız?
a. Tek () b. İki () c. Üç () d. Daha fazla ()
21. Şu anda kaç eşiniz var? Kaç eşle yaşıyorsunuz?
a. Tek () b. İki () c. Üç () d. Yalnız yaşıyorum ()

22. Birden fazla evlendiyseniz sebebi nedir?
a. İlk eşimin ölümü () b. Çocuğumun olmaması () c. Boşanmamız ()
d. Erkek çocuğumun olmaması () e. Başka ()
23. Eşinizle akrabalığınız var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
24. Oğlunuzu/kızınızı akrabanızla evlendirdiniz mi?
a. Evet () b. Hayır ()
25. Çocuklarınızı akrabanızla evlendirdi iseniz sebebi sizce nedir?
a. Mirasın bölünmemesi () b. Kızımın/oğlumun istemesi ()
c. Oğlumun olmaması () d. Kızımın olmaması () e. Başka ()
26. Evinizde kararlar nasıl alınır?
a. Babanın dediği olur () b. Annenin dediği olur () c. Büyüklerin ()
d. Babanın ve anenin () e. Çocukların () f. Tüm ailenin () g. Başka ()
27. Çocuklarınızın cinsiyetinde bir tercihiniz var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
28. Varsa tercihiniz nedir?
a. Kız () b. Erkek () c. Kız-erkek () d. Farketmez ()
29. Kaç çocuğunuz var?
a. 1-2 () b. 3-4 () c. 5 ve daha fazla () d. Çocuğum yok ()
30. Kaç çocuğunuz olmasını istersiniz/isterdiniz?
a. 1-2 () b. 3-4 () c. 5 ve daha fazla () d. Allah ne verirse ()
31. Evde kaç kişisiniz?
a. 1-3 () b. 4-6 () c. 6-10 () d. 10'dan fazla ()
32. Evlenirken başlık parası verdiniz mi?
a. Evet () b. Hayır ()
33. Oğlunuzu evlendirirken başlık parası verdiniz mi?
a. Evet () b. Hayır ()
34. Kızınızı evlendirirken başlık parası aldınız mı?
a. Evet () b. Hayır ()
35. Erkek çocuğunuzu evlendirdiğinizde nerede oturmasını istersiniz?
a. Yanımda, birlikte () b. Ayrı () c. İş buluncaya kadar benimle kalmasını ()
d. Birlikte çalışıp yeyip ayrı oturmasını () e. Başka.... ()
36. Kızınızı evlendirirken nasıl oturmasını istersiniz?
a. Ayrı oturmasını () b. Beyinin ailesi ile () c. İşine düzen verinceye kadar eşinin ailesi ile kalmasını ()
d. Karışmam () e. Başka..... ()

EGİTİM-KÜLTÜR

37. Öğrenim durumunuz nedir?

- a. Okur yazar değilim () b. İlkokul mezunuyum () c. Ortaokul mezunu ()
d. Lise mezunu () e. Üniversite yüksekokul () f. Eski Türkçe Kuran ()

38. Eşinizin öğrenim durumu nedir?

- a. Okur yazar değil () b. Okur yazar () c. Eski Türkçe bilir ()
d. İlkokul mezunu () e. Ortaokul () f. Lise ()
g. Üniversite yüksekokul ()

39. Çocuklarınızın öğrenim durumu (kişi sayısı yazılacak)?

- a. İlkokul mezunu () b. Ortaokul mezunu () c. Lise mezunu ()
d. Üniversite yüksekokul mezunu () e. Ortaokul terk () f. Lise terk ()
g. Üniversite terk () h. Okula hiç getmedi ()

40. Çocuklarınızı hangi okullarda okutmak istiyorsunuz?

- a. İlkokuldan sonra okutmak istemiyorum ()
b. Ortaokuldan sonra okutmak istemiyorum ()
c. Klasik lise-üniversite ()
d. Meslek lisesi-meslek yüksekokulu ()
e. Askeri okullar ()
f. Polis okulları ()
g. Anadolu lisesi-özel okullar-üniversite ()
h. Başka..... ()

41. Kasabanızda hanımlara kursların açılmasını istermisiniz?

- a. Evet () b. Hayır ()

42. İsterseniz hangi kursları düşünürsünüz?

- a. Biçki, dikiş, nakış () b. Halıcılık () c. Çiçekçilik el sanatları ()
d. Konserve () e. Diğer..... ()

43. Kurs açılmasını istemezseniz sebebi nedir?

- a. Yeterli olmuyor () b. Masraf oluyor () c. Başka..... ()

44. Erkeklere kursların açılmasını ister misiniz?

- a. Evet () b. Hayır ()

45. Cevabınız evet ise hangi kursları istersiniz?

- a. Traktör sürücü kursu () b. Elektrik () c. Kaynakçılık ()
d. Sera () e. Meyvecilik () f. Hayvancılık () g. Başka..... ()

46. Cevabınız hayır ise sebebi nedir?

- a. Yeterli değil () b. Masraflı () c. Zamanı uygun değil () d. Başka ()

47. Çocuğunuzun hangi mesleği seçmesini, ne iş yapmasını istersiniz?
a. Tüccar, esnaf, imalatçı () b. Serbest meslek ()
c. Memur (öğretmen, subay, polis) () d. Kalifiye işçi () e. İşçi ()
f. Çiftçi () g. Başka..... ()
48. Çocuklarınızı niçin okutmak istiyorsunuz?
a. Meslek sahibi olması () b. İş sahibi olması () c. Memlekete faydalı olması ()
d. Bilgili olması () e. Rahat yaşaması, geliri olması ()
f. Başkasına muhtaç olmaması () g. Başka..... ()
49. Çocuklarınız ana sınıfına göndermek ister misiniz?
a. Evet () b. Hayır ()
50. İmkanınız olsa çocuklarınızı daha gelişmiş bir yerde okutmak, yetiştirmek ister misiniz?
a. Evet () b. Hayır ()
51. İlköğretim okulundan sonra (ortaokuldan sonra) çocuğunuzu hangi okula göndermek istersiniz?
a. Klasik-düz Lise () b. Anadolu Lisesi () c. Fen Lisesi ()
d. Ticaret Lisesi () e. Endüstri Meslek lisesi f. İmam-Hatip Lisesi ()
g. Askeri liseler-okullar h. Polis okulları ı. Diğer..... ()
52. Günlük gazete alıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
53. Günlük gazete okuyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
54. Gazete alıyorsanız kaç gazete alabiliyorsunuz?
a. 1 () b. 2 () c. Daha fazla ()
55. Hangi gazeteleri alıyorsunuz?
a.
b.
c.
d.
e.
56. Türkiye ve dünyadaki haberleri nereden takip ediyorsunuz?
a. TV () b. Gazetelerden () c. Radyodan () d. Hepsinden karışık ()
57. TV programlarından en çok hangi kanalları izliyorsunuz?
a. TRT () b. TGRT () c. ATV () d. Kanal 6 ()
e. Kanal 7 () f. Star () g. Samanyolu h. Kanal D ()
ı. HBB () i. Mahalli Kanallar () k. Başka..... ()
58. TV programlarından en çok neleri takip ediyorsunuz?
a. Haber programı () b. Diziler () c. Spor () d. Müzik eğlence ()
e. Çizgi film () e. Başka..... ()
59. En çok hangi filmleri seviyorsunuz?
a. Polisiye () b. Aşk. () c. Kültürel () d. Kovboy () e. Başka... ()

60. Gazetelerde hangi yazıları tercih edersiniz?

- a. Yurt haberleri () b. Politika () c. Spor () d. Dış haberler ()
e. Yıldız falları () f. Tenkid yazıları () g. Eğitici yazılar ()

BOŞ ZAMAN FAALİYETLERİ

61. Boş zamanlarınızda ne yapıyorsunuz?

- a. Evde TV izliyorum () b. Kahvehaneye gidiyorum ()
c. Komşulara gidiyorum () d. Değişik işler yaparım (el becerileri...) ()
e. Başka..... ()

62. Kahvehaneye gitmeyi niçin tercih ediyorsunuz?

- a. Vakit geçirmek () b. Arkadaşlarla görüşebilmek () c. Oyun oynamak ()
d. TV-Video seyretmek () e. Başka..... ()

63. İçki kullanır mısınız?

- a. Evet () b. Hayır ()

64. Cevabınız evetse ne kadar sürelerde kullanırsınız?

- a. Hergün () b. 3-4 günde bir () c. Haftada bir () d. Ayda bir ()
e. Ara sıra () f. Buldukça, düğünlerde ()

65. Ne tür içkileri kullanırsınız?

- a. Bira () b. Rakı () c. Konyak () d. Likör () e. Votka () f. Başka ()

SAĞLIK

66. Hastalığınızda ne yaparsınız?

- a. İyileşmeyi beklerim () b. Sağlık ocağına giderim ()
c. Devlet hastanesine giderim () d. Özel doktora giderim ()
e. Bitkisel ilaçlar ve halk yöntemleri kullanırım () f. Başka..... ()

67. Herhangi bir sosyal güvenliğiniz var mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

68. Varsa hangi sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı mısınız?

- a. Bağ-Kur () b. Emekli sandığı () c. Sigorta () d. Özel Sigorta ()

69. Sara gibi ruhsal hastalıklarda muskaya inanır mısınız?

- a. Evet () b. Hayır ()

70. Yine bu ruhsal hastalıklardan muska yazdırır mısınız?

- a. Evet () b. Hayır ()

71. Bir şeyiniz kaybolduğunda veya başınıza bir şey geldiğinde fala inanır mısınız?
Baktırdınız mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

72. Gözünüze taş girdiğinde ne yaparsınız?
a. Doktora giderim () b. Kasabada bilenlere çıkarttırırım ()
c. Kendi kendime düşmesini beklerim () d. Başka..... ()
73. Bir yeriniz kırılrsa veya çıksa ne yaparsınız?
a. Doktora, uzmana giderim () b. Kırık-çıkıkçıya giderim () c. Başka..... ()
74. Bitkisel ilaçlar kullanır mısınız?
a. Evet () b. Hayır ()
75. Çocuklarınıza aşı yaptırıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
76. Günlük diş fırçası kullanıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
77. Kullanıyorsanız günde kaç defa kullanıyorsunuz?
a. Bir defa () b. İki defa () c. Üç defa () d. Değişiyor ()
78. Çocuklarınıza diş fırçası alıp kullanıyorsunuz musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
79. Devamlı-sürekli, süreğen hastanız var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
80. Varsa hastalığı nedir?
a. Kalp () b. Böbrek () c. Sara () d. Başka..... ()
81. Geçiminizi nasıl sağlıyorsunuz?
a. Çiftçilikle () b. Çiftçilik-hayvancılıkla () c. Hayvancılıkla ()
d. Maaş () e. İşçilik () f. Yarı çiftçi, yarı hayvancılık, işçilik ()
g. Ticaret ()
82. Ne kadar araziniz var?
a. 10 dönemden az () b. 10-25 dönüm () c. 25-50 dönüm ()
d. 50-75 dönüm () e. 75-100 dönüm f. Yüz dönemden fazla ()
g. Toprağım yok ()
83. Yıllık ortalama geliriniz ne kadar?
a. 50 milyondan az () b. 50-100 milyon arası () c. 100-250 milyon ()
d. 250-500 milyon () e. 500 milyon - 1 milyar () f. 1-5 milyar ()
g. 5 milyardan fazla ()
84. Yıllık geliriniz nelerden oluşuyor?
a. Tarımsal gelir () b. Emeklilik maaşı () c. Maaş geliri ()
d. Faiz geliri () e. Ticaret (alış-veriş) () f. Başka..... ()
85. Sizce zenginliğin ölçüsü nedir?
a. Toprak-tarla () b. Nakit para, döviz, altın () c. Yüksek maaş ()
d. Yüksek maaş-toprak () e. Dışarda arsa, ev () f. Traktör, oto () g. Başka...()

86. Aile bütçesine dışardan bir katkı var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
87. Katkı varsa yurt içinden mi, yurt dışından mı?
a. Yurt içinden () b. Yurt dışından () c. Hem yurt içi hem yurt dışından ()
88. Katkı ve pardımlar ne zamanlarda gelmektedir?
a. Yılda bir () b. Yılda iki () c. Ayda bir () d. Değişmekte ()
89. Babanız sağlığında size tapulu mülkiyet hakkı tanıyor mu?
a. Evet () b. Hayır ()
90. Miras bölüşümünde kız-erkek kardeş ayrımı yapılıyor mu?
a. Evet () b. Hayır ()
91. Yapılıyorsa kime ne kadar veriliyor?
a. Erkek çocuk daha fazla, kız az () b. Büyük erkek kardeş fazla alır ()
c. Kız çocuğu evlendikten sonraki alınan mülkiyete karıştırılmaz ()
d. Babanın gözde oğlu fazla alır () e. Başka..... ()
92. Arazinizin bir arada olmasını ister misiniz?
a. Evet () b. Hayır ()
93. Oğlunuzun ne iş yapmasını istersiniz?
a. Kasabada çiftçilik () b. Kasabada çiftçilik işçilik ()
c. Dışarıda iş bulmasını () d. Kendisini bırakırım () e. Başka..... ()
94. Kızınızın ne iş yapmasını istersiniz?
a. Ev hanımı () b. Kasabaya yakın iş bulmasını ()
c. Dışarıda iş bulmasını () d. Başka..... ()
95. Oturduğunuz ev kime ait?
a. Kendime () b. Babama () c. Eşimin babasına ()
d. Kira () e. Yakınlarıma ()
96. Kiraya verdiğiniz yerleriniz var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
97. Varsa nedir?
a. Ev, konut () b. Dükkan işyeri () c. Ahır, samanlık ()
d. Depo () e. Başka..... ()

TARIMDA ÜRETİM ARACI

98. Tarlanızı ne ile işliyorsunuz?
a. At-öküz () b. Traktör () c. Her ikisi ()
99. Size ait üretim ekipmanınız var mı (Sürme-işleme)?
a. Evet () b. Hayır ()

100. Varsa hangi ekipmanınız bulunuyor?

- a. At-öküz () b. Traktör ()

101. Traktörünüzün varsa hangi ekipmanları bulunuyor?

- a. Mibzer () b. Pulluk () c. Vagon (trayler) () d. Diskaro ()
e. Biçer () f. Biçer bağlar () g. Biçer Döver () h. Patos ()
ı. İlaçlama () i. Söküm () k. Araçapa () l. Kepçe ()
m. Tesviye tapanı () n. Dikim burgusu () o. Santrafjüj (sulama) () ö. Başka..... ()

TARLALARA ULAŞIM

102. Evinizden tarlanıza günlük ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?

- a. Yaya () b. Traktörle () c. Özel oto ile () d. Hayvanla (at-eşek) ()

103. Traktörünüz varsa günlük ulaşımında (tarlalara) kullanıyor musunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

104. Kullanmıyorsanız sebebi nedir?

- a. Fazla masfra olmaktadır () b. Arazim yakın gerek duymuyorum ()
c. Yol durumu iyi değil () d. Başka..... ()

SEBZECİLİK

105. Sebze eker misiniz?

- a. Evet () b. Hayır ()

106. Sebze ekiyorsanız ihtiyacınız kadar mı yoksa satmak için mi ekiyorsunuz?

- a. İhtiyacım kadar () b. Satmak için () c. İhtiyaçtan fazlasını satmak için ()

107. Sebzenizi açık tarlada mı, bahçede mi yoksa serada mı yapıyorsunuz?

- a. Açık bahçe, tarla () b. Serada () c. Hem açıkta, hem serada ()

108. Sebze tohumlarını ne şekilde temin ediyorsunuz?

- a. Kendim hazırlıyorum () b. Islah edilmiş olarak alıyorum ()
c. Fide alıyorum () d. Değişiyor () e. Başka..... ()

109. Sebze yetiştirmede uzmanların, tarım uzmanlarının bilgisine başvuruyor musunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

110. Sebze yetiştirmede pazarlama sorunuz oluyor mu?

- a. Evet () b. Hayır ()

111. Ürünlerinizi ne şekilde pazarlıyorsunuz?

- a. Hale götürüyorum () b. Yakın pazarlara (Amasya-Turhal) götürüyorum ()
c. Samsun'a toptan veriyorum () d. Bahçede satıyorum ()
e. Bağlantı kuruyorum () f. Başka..... ()

112. İkinci ürün ekiyor musunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

113. Ekiyorsanız hangi sebzeleri ekiyorsunuz?
a. Hıyar () b. Fasulye () c. Domates () d. Marul () e. Ispanak ()
f. Havuç () g. Turp () h. Maydanoz () ı. Diğer..... ()
114. Hangi üründen sonra ikinci ürün ekiyorsunuz?
a. Buğday-arpadan sonra () b. Sebzedden sonra () c. Başka..... ()
115. En çok hangi sebzeleri ekiyorsunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
116. İsteddiğiniz tarlanıza istediğinizi ekebiliyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
117. Ekemiyorsanız sebebi nedir?
a. Ulaşım güçlüğü (başkalarının tarlalarından geçmek zorundayım) ()
b. Sulama güçlüğü () c. Erken-geç hasat güçlüğü () d. Başka..... ()
118. Sebze doğrudan mı satılıyor, işlenerek mi satılıyor?
a. Yaşken doğrudan () b. Kurutularak () c. Salça olarak () d. Başka.....()

MEYVECİLİK

119. Meyvecilik yapıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
120. Yapmıyorsanız neden yapmıyorsunuz?
a. Önceden yaptım, bıraktım () b. Hiç yapmadım ()
c. Yeterli, uygun arazim yok () d. Başka..... ()
121. Yapıp vazgeçmiş iseniz sebebi nedir?
a. Pazarlama güçlüğü () b. İlaçların pahalı olması () c. Koruma güçlüğü ()
d. Yeterli insan gücünün olmaması () e. Başka..... ()
122. Halen meyvecilik yapıyorsanız, hangi tür meyveler yetiştiriyorsunuz?
a. Elma () b. Armut () c. Şeftali () d. Kayısı () e. Vişne ()
f. Kiraz () g. Erik () h. Kuşburnu () ı. Ayva () i. Başka..... ()
123. Yetiştirdiğiniz meyveleri nasıl pazarlıyorsunuz?
a. Yakın pazarlarda (Amasya-turhal) () b. Yerinde toptan satıyorum ()
c. Halde satıyorum () d. Meyve suyu fabrikalarına satıyorum ()
e. İyilerini pazarlıyor düşük kaliteleri meyve suyu fabrikalarına satıyorum ()
f. Dalında satıyorum ()
124. Meyvelerinizi soğuk hava deposuna koyuyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
125. Bölgede soğuk hava deposu yapılması ihtiyaç mıdır?
a. Evet () b. Hayır ()

126. Meyve fidanlarını nasıl temin ediyorsunuz?
a. Aşılama ile yetiştiriyorum () b. Kendim yetiştiriyorum ()
c. Dışardan Tarım İl Müdürlüğü-Özel kişilerden alıyorum ()
127. İlaçlama yapıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
128. Yapmıyorsanız sebebi nedir?
a. İlaçlar pahalı () b. Fazla emek istiyor ()
c. İlaçlamadan tam sonuç alamıyorum () d. Ortak veriyorum () e. Başka.... ()
129. Budama yapıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
130. Ağaçlarda çağla iken seyreltme yapıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
131. Ağaçların dip bakımını yapıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
132. Meyve pazarlarken kasa-sandık kullanıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
133. Nasıl kasa-sandık kullanıyorsunuz?
a. Plastik () b. Ağaç-tahta ()

TARLA TARIMI

134. Tarla tarımında hangi ürünleri ekiyorsunuz?
a. Buğday () b. Arpa () c. Mısır () d. Pancar () e. Başka..... ()
135. Tarlanızı ortak verir misiniz?
a. Evet () b. Hayır ()
136. Tarlanızı kiraya verir misiniz, kira ile tarla alırmısınız?
a. Evet () b. Hayır ()
137. Veriyorsanız-alıyorsanız kira şartlarını nasıl belirliyorsunuz?
a. Noterle () b. Geleneklere göre () c. Başka..... ()
138. Ortak tarla veriyor veya alıyorsanız şartlarınızı nasıl belirliyorsunuz?
a. Noterle () b. Geleneklere göre () c. Başka..... ()
139. Hangi tür gübre kullanıyorsunuz?
a. Hayvansal () b. Kimyasal (suni) () c. Hayvansal ve kimyasal ()
140. Gübre kullanımı için toprak laboratuvarında toprak tahlili yaptırdınız mı?
a. Evet () b. Hayır ()
141. Tahıl ekiminde mibzer kullanır mısınız?
a. Evet () b. Hayır ()

142. Tahılın hasadını ne ile yapıyorsunuz?
a. İnsan gücü, tırpanla () b. Biçerle ()
c. Biçer bağlarla () d. Biçer döğerle ()
143. Tahıl ekiminde düşüş var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
144. Tahıl ekiminde tohumu ne şekilde temin ediyorsunuz?
a. Kendim ayırıyorum () b. Dışardan ıslah edilmiş alıyorum ()
c. Arada alıyorum () d. İslah ettiriyorum ()
145. Tahıllarınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?
a. Ekmeklik un yaptırıyorum () b. İhtiyaçtan fazlasını satıyorum ()
c. Hepsini satıyorum () d. Bir yıl bekletiyor, yen üründen sonra satıyorum ()
146. Çayır alanınız (yonca) var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
147. Mer'a alanınız var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
148. Hayvancılıkla uğraşıyorsanız kendi aranızdan çayır için yer ayırıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()
149. Ne kadar ayırıyorsunuz?
a. 5 dönüme kadar () b. 5-10 dönem () c. 10-15 dönem () d. 15-20 dönüm ()
150. Köy merasından kasabalı ne kadar yararlanıyor?
a. Devamlı () b. Az yararlanıyor () c. Yararlanamıyor ()
151. Mera ıslahı için çalışma var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
152. Kasaba orman alanının korunması için bir gayret var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
153. Hayvancılık yapar mısınız?
a. Evet () b. Hayır ()
154. Besliyorsanız hangi tür hayvanları beslersiniz?
a. Büyükbaş sığı () b. Büyükbaş manda () c. Koyun () d. Keçi ()
e. Tavuk () f. Hindi () g. Kaz-ördek () h. Arıcılık () ı. Balıkçılık ()
155. Besiyi ne amaçla yapıyorsunuz?
a. Kendi ihtiyacım için () b. Kar-işletme amacıyla ()
c. Hen cins bulundurmak için () d. Başka.... ()
156. İşletme (kar) amacıyla besliyorsanız ne besiciliği yapıyorsunuz?
a. Et besiciliği () b. Süt besiciliği () c. Hem et, hem süt besiciliği ()
d. Balıkçılık () e. Kümes hayvancılığı ()

157. Et besiciliği yapıyorsanız pazarlamasını nasıl hallediyorsunuz?
a. Ahırda satıyorum () b. Yakın pazarlara (Amasya-Turhal) götürüyorum ()
c. Büyük merkezlere götürüyorum (Ankara-İstanbul) ()
d. Mezhabada kesip götürüyorum () e. Başka..... ()
158. Süt besiciliği yapıyorsanız süt ürünlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
a. Süt fabrikaları alıcılarına günlük veriyorum ()
b. Peynir, yağ, çökelek olarak pazarlarda (Turhal-Amasya) satıyorum ()
c. Hem süt pazarlarına veriyorum, hem pazarlarda satıyorum ()
159. Beslediğiniz et-süt hayvanlarının ırkı nedir?
a. Yerli ırk () b. Yabancı (ithal-kültür) ırk () c. Kırma (yerli-yabancı) ırk ()
d. Hem yerli, hem yabancı ()
160. Irk-tür seçiminde Tarım İl Müdürlüğü elemanlarından veya uzmanlardan yararlanıyor musunuz?
a. Evet () b. Hayır ()

GÖÇ-HAREKETLİLİK

161. İş bulsanız yurt dışına gitmeyi düşünür müsünüz?
a. Evet () b. Hayır ()
162. Gitmeyi düşünürseniz hangi ülkeye gitmeyi istersiniz?
a. Almanya () b. Hollanda () c. Orta Doğu-Arap ülkeleri ()
d. Türk Cumhuriyetleri () e. Değişmez () f. Diğer ülkeler ()
163. Yurt içinde (Türkiye'de) iş bulsanız gitmeyi düşünür müsünüz?
a. Evet () b. Hayır ()
164. Yurt içinde gitmeyi isterseniz hangi ili tercih edersnizi?
a. İstanbul () b. İzmir () c. Ankara () d. Adana-Mersin ()
e. Amasya-Turhal () f. Değişmez () g. Başka..... ()
165. Kasabadan göçü, gitmeyi isterseniz hangi ili tercih edersiniz?
a. Çocuklarımı okutmak () b. İşsizlik () c. Düşmanlık () d. Başka..... ()
166. Ne zaman gitmeyi düşünüyorsunuz?
a. 6 ay içerisinde () b. 1 yıl içerisinde () c. 2 yıl içerisinde ()
d. Belli değil ()
167. Ailenizden dışarda çalışmak için giden var mı?
a. Evet () b. Hayır ()
168. Varsa kaç kişi?
a. 1 () b. 2 () c. 3 () d. 4 () e. 5'den fazla ()
169. Ailenizden dışarıya gidenler kaç yıl önce gittiler?
a. Son bir yılda () b. Son iki yılda () c. Son üç yılda ()
d. Son dört yılda () e. Son beş yılda () f. Beş yılı geçti ()

170. Dışarıya çalışmaya hangi sebeple gittiler?
a. Arazi darlığından () b. İşsizlikten () c. Makinalaşma ile fazlalıktan ()
d. Geçimsizlikten () e. Çocuklarını okutmak için () f. Başka..... ()
171. Ailenizden dışarıya gidenler ne işle uğraşıyorlar?
a Devlet memuru () b. Sürekli işçi () c. Ticaret () d. Esnaf ()
e. Geçici işçi () f. Günlük inşaat işçisi () g. Başka.... ()
172. Ailenizden dışarda olupta dönmeyi düşünen var mı?
a Evet () b. Hayır ()
173. Kasabanızın yakınlarında ücreti düşükde olsa küçük fabrikalar, işyerleri bulursa dışarıya gitme önlenir mi?
a Evet () b. Hayır ()
174. Dinlenme veya turizm amacıyla seyahate, gezmeye gider misiniz?
a Evet () b. Hayır ()
175. Yılda kaç defa gidirsiniz?
a. 1 () b. 2 () c. 3 () d. 4 () e. Her ay ()
f. Her hafta () g. Gitmem ()
176. Nerelere gidirsiniz?
a. Turhal-Amasya () b. Ankara, İstanbul, İzmir () c. Diğer ()
177. Turhal ve Amasya'ya ne kadar sıklıkla gidirsiniz?
a. 3 günde bir () b. Haftada bir () c. Ayda bir () d. Daha fazla ()
178. Ne ile gidiyorsunuz?
a. Belediye otobüsü () b. Minibüs () c. Özel oto () d. Traktör ()
e. Kamyon ()
179. Amasya ve Turhal'a gidiş sebebiniz nedir?
a Resmi daireler (Banka, Tarım İl Müd.) () b. Pazar ihtiyacı ()
c. Kahvelerde vakit geçirme () d. Başka.... ()
180. Gezmeye ne amaçla gidirsiniz?
a. Dışardaki çocuklarını ziyaret () b. Sadece gezme, görmek () c. Başka.... ()
181. Gezmeye giderken beraberinizde aileden birisini götürür müsünüz?
a Eşimi () b. Kızımı () c. Oğlum () d. Yalnız giderim () e. Hepsi ()
182. Kasabanız ilçe olsa en çok hangi köylerin kasabanıza dahil olmasını, katılmasını istersiniz?
a. Yolyanı () b. Sarımeşe () c. Eskikızılca () d. Küçükkızılca ()
e. Şeyhsadi () f. İbecik () g. Abacı () h. Kale köyü ()
ı. Tatar () i. Sarıyar () k. Yağcı Abdal () l. Ardıçlar ()
m. Başka..... ()

KULLANILAN EV EŞYALARI-GİYİM-DEĞİŞİM

183. Evinizde hangi eşyalar bulunmaktadır?

- a. Televizyon () b. Radyo () c. Video () d. Müzik Seti ()
e. Buzdolabı () f. Ütü () g. Derin dondurucu () h. Tüpgazlı ocak ()
k. Otomatik çamaşır makinası () l. Çamaşır makinası () m. Elektrikli yayık ()
n. Bulaşık makinası () o. Koltuk takımı () ö. Vitrin () p. Kanepe ()
r. Halı () s. Porselen kap () ş. Çelik kap () t. Bilgisayar () u. Başka. ()

184. Uygun bir iş bulsanız eşinizi çalıştırır mısınız?

- a. Evet () b. Hayır ()

185. Uygun bir işte kızınızı çalıştırmayı düşünür müsünüz?

- a. Evet () b. Hayır ()

186. Evinizin inşaat malzemeleri nedir?

- a. Taş tuğla () b. Taş kerpiç () c. Başka..... ()

187. Evinizin oda sayısı kaçtır?

- a. 1, 2 () b. 3, 4 () c. 5 ve daha fazla ()

188. Evinizde müstakil banyo var mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

189. Mutfağınızın yapılış biçimi nasıldır?

- a. Mozaik, beton () b. Fayans, kalebodur () c. Mermer, mermerit ()
d. Dolaplı () e. Dolapsız ()

190. Evinizi ne ile ısıtıyorsunuz?

- a. Odun () b. Odun, kömür () c. Tüpgaz () d. Başka..... ()

191. Su ısıtma bizimiz nasıldır?

- a. Tüpgazla () b. Odun, kömür, çalı () c. Güneş enerjisi () d. Başka..... ()

192. Evinizi nelerle döşüyorsunuz?

- a. Hasır, kilim () b. Kilim, halı, muşamba () c. Halı ()
d. Halı muşamba () e. Başka..... ()

193. Evinizde oturma yerleriniz?

- a. Koltuk () b. Kanepe () c. Kanepe, koltuk ()
d. Somya, sedir () e. Yer ()

194. Yatma yerleriniz?

- a. Karyola () b. Somya, kanepe () c. Yerde () d. Başka..... ()

195. Sabah kahvaltısında en çok ne yersiniz?

- a. Çay, kahvaltılık (yağ, reçel, peynir) () b. Çorba, çay ()
c. Çorba () d. Diğer ()

196. Akşam yemeğinde en çok ne yersiniz?

- a. Etlı yemekler, pilav, makarna () b. Etsiz yemekler, pilav, makarna ()
c. Kahvaltılık () d. Diğer (ne yapılırsa) ()

197. Kış yiyecekleri için ne hazırlıklar yaparsınız?

- a. Yarma, bulgur () b. Konserveler () c. Sebze kurutma ()
d. Kurular () e. Tarhana () f. Hamur işleri ()
g. Pastırma, sucuk () h. Kavurma () 1. Reçel ()
i. Turşular () k. Başka..... ()

198. Dış giyim kıyafetlerinizi nasıl temin ediyorsunuz?

- a. Terziye diktiriyorum () b. Kendim dikiyorum () c. Hazır alıyorum ()
d. Kadın kıyafetlerini evde diktiriyoruz erkekleri alıyoruz () e. Başka..... ()

199. İç kıyafetlerinizi nasıl temin ediyorsunuz?

- a. Hazır alırım () b. Kendimiz dikeriz ()
c. Erkek çamaşırlarını hazır alırız, kadınların çamaşırlarını dikeriz ()
d. Üst çamaşırları hazır alır altları dikeriz ()

200. Lüks kabul ettiğiniz eşyalar nelerdir?

- a. Otomobil (taksi) () b. Derin dondurucu () c. Sigara, içki () d. Diğer ()

201. Artan paralarınızı nasıl değerlendirirsiniz?

- a. Dövizle çevirip saklıyorum () b. Altına çevirip saklıyorum ()
c. Gayri menkul (tarla, arsa, ev) alıyorum () d. Ev eşyalarını değiştiriyorum ()
e. Çocuklarıma yardım ediyorum () f. Araba, traktör alıyorum ()
g. Bankaya yatırıyorum ()

202. Köylerde genel olarak erkek çocuklarına daha fazla düşülmektedir. Sizce de erkek çocuğu ailede daha önemli midir?

- a. Evet () b. Hayır ()

203. Oğlunuzla, kızınızla anlaşamadığınız konular olur mu?

- a. Evet () b. Hayır ()

204. Anlaşmazlık konuları varsa nelerdir?

- a. İşlerine karışma () b. Yapılacak işlerde farklı düşünme ()
c. Giyim-kuşam konularında () d. Müzik, eğlence TV gibi konularda ()
e. Başka..... ()

205. Aile büyükleri-reisleri çalışır mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

206. Anne ve babalar yaşlandığında daha çok kimler bakmaktadır?

- a. Erkek çocukları () b. Kız çocukları ()
c. Kız-erkek çocukları sırayla () d. En büyük erkek çocuğu ()
e. En küçük erkek çocuğu () f. Başka..... ()

207. Çıkan sorunların halinde kimlere başvurulmaktadır?

- a. Belediye başkanı, muhtar () b. Kasaba büyükleri ()
c. Akraba büyükleri () d. Komşu büyükleri ()
e. Mahkeme () f. Başka..... ()

208. Traktörünüzle başkalarının işini ücretle yapar mısınız?

- a. Evet () b. Hayır () c. Bazan () d. Akrabaların () e. Herkesin ()

209. Resmi dairelerle işlerinizi nasıl halledersiniz?

- a. Direk kendim giderek () b. Tanıdıklar vasıtasıyla ()
c. Siyasal yolla () d. Başka..... ()

HABERLEŞME

210. Uzaktaki yakınlarınızla nasıl haberleşiyorsunuz?

- a. Telefonla () b. Telgrafla () c. Faksla () d. Mektupla () e. Başka ()

211. Evinizde telefon var mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

212. Kaç telefonunuz var?

- a. 1 () b. 2 () c. 3 () d. Daha fazla ()

213. Telefonunuz tek ise fazlasını almayı düşünür müsünüz?

- a. Evet () b. Hayır ()

214. Telefonunuz yoksa neden almayı düşünmüyorsunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

215. Kasaba içinde komşularla haberleşirken telefonu kullanıyor musunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

216. Cep telefonunuz var mı?

- a. Evet () b. Hayır ()

217. Almayı düşünüyor musunuz?

- a. Evet () b. Hayır ()

ÖZGEÇMİŞ

Yunus AYDIN 1953 yılında Amasya'da doğdu. 1964 yılında Amasya Eski Kızılca Köyü İlkokulunu, 1971 yılında Tokat İmam Hatip Lisesini, 1972 yılında İstanbul Gaziosmanpaşa Plevne Lisesini dışardan, 1975 yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nü (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi), 1977 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünü bitirdi.

1975 yılında Zile Fevzi Çakmak Ortaokulunda Din Kültürü Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak göreve başladı. 1975-1978 yılları arasında Zile İmam Hatip Lisesi Meslek dersleri ve Felsefe Grubu dersleri öğretmenliği, Müdür Yardımcılığı, Müdür Baş Yardımcılığı, 1978-1984 yılları arasında Tokat İmam Hatip Lisesi Meslek ve Felsefe Grubu dersleri Müdür Yardımcılığı, 1984-1985 yıllarında Tokat Turhal Lisesi Felsefe Grubu dersleri öğretmenliği, 1985-1992 yılları arasında Turhal Milli Eğitim Şube Müdürlüğü, 1993 yılında yine Turhal Lisesi Felsefe Grubu dersleri öğretmenliği görevlerinde bulundu.

Temmuz 1993 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rektörlük Sosyoloji Okutmanlığına atandı. 16 Mart 1996 tarihine kadar Rektörlük Sosyoloji Okutmanlığı görevi ile Ziraat Fakültesi Fakülte Sekreterliği görevini vekaleten yürüttü. 26 Mart 1996 tarihinde Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Genel Sosyoloji ve Metodoloji öğretim görevliliğine atandı. Halen aynı görevde olup Pedagojik Formasyon dersleri (Eğitim Psikolojisi, Eğitim Sosyolojisi, Genel Öğretim Metodları, Ölçme ve Değerlendirme Dersleri) vermektedir.

Mukayeseli Aile Sosyolojisi, Köy Sosyolojisi alanlarında çalışmaları olup, Eğitim Psikolojisi ve Sosyolojisi Ders Notları, dergilerde yayımlanan eğitim makaleleri vardır.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Bölümü
Tel : (0-356) 212 17 46 (İş)